

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Sectia III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felcso szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. MÁJUS 28.
VIII. évfolyam, 140. szám.

Vasárnap

Mindinkább kiélesedik a lengyel-német és a francia-spanyol helyzet

Nincs már jelentős akadály az angol-orosz egyezmény megkötésének - Berlinbe utazik Pál, detszláv kormányzó herceg - Vorosilovi szovjet és Rydz Smigly lengyel marsallt meghívták az angol hadgyakorlatokra - Japán élesen figyeli az amerikai eseményeket - Amerika kerül minden háborús lehetőséget

Még mindig a brit-orosz-francia megegyezés lehetőségeit és következményeit tárgyalja a nemzetközi sajtó. A demokráciák lapjai ma már bizakodóan ítélik meg a helyzetet, mert szerintük a legutóbbi angol javaslat nem ragaszkodik bizonyos pontozatok szigorú betartásához és így alkalmat ad arra, hogy a szovjet ellenvetéseit tekintélyesrelem nélkül is elfogadhas-sák. Az általános helyzetet is kedvezően ítélik meg. A lengyel-német és a spanyol-francia viszony egyre kedvezőtlenebbé válik, amint azt a különböző hírforrások is megerősítik. Japán éberen figyeli az európai eseményeket és úgy látszik, csak a megfelelő alkalomra vár, hogy Róma és Berlin kedvenc elgondolását, a kommunistaellenes államok közötti katonai szövetséget hozzájárulásával megvalósítsa. Pál jugoszláv kormányzó-herceg közelebről Berlinbe utazik. Vorosiloffot, a vörös hadsereg marsallját Angliába hívták meg és Rydz Smigly marsall, Pilsudszky utóda szintén a brit főváros és kormány vendége lesz.

Részletes jelentéseink a következők:
A BRIT-OROSZ EGYEZMÉNY
(LONDON.) A tegnapi angol lapok egyöntetűen közlik, hogy a Moszkvának eljuttatott legutóbbi brit tervezet nem foglal magában meghatározott javaslatokat, hanem pusztán csak irányvonalat ad meg a további tárgyalásokra vonatkozólag. Miután ezt hivatalosan nem cáfolták meg, feltételezik, hogy az meg is felel a valóságnak. Ugyanakkor Párisból közlik, hogy Bonnet külügyminiszter tegnap magához kérte Suritz párisi szovjet követet és neki átnyújtotta az angolhoz hasonló francia javaslatot, amely szintén csak általánosságban mozog, de alkalmas az eredményes továbbtárgyalásra. A francia sajtó szerint a brit-orosz-francia megállapodás több záradékot fog tartalmazni, többek között az is, hogy

a jelenlegi Kelet-európai helyzetet fentartják az általános béke érdekében.

A Paris Soir tudni véli, hogy Vorosiloffot, a vörös hadsereg marsallját rövid időn belül meghívják a nagy angol hadgyakorlatokra és Hore Belisha hadügyminiszter csak akkor utazik Varsóba, ha Vorosiloff a meghívásnak eleget tett.

Az olasz sajtó tovább folytatja támadásait a brit politika ellen. A Giornale d'Italia azt írja, hogy a nyugati hatalmak hibájából a helyzet újra feszültté váltott, mert a tekintélyállamok részéről a megfelelő választ rövid időn belül

megadják a demokráciáknak. Az egyetlen megoldás — hangsúlyozza a lap — visszatérni a müncheni szellemhez.

A Tevere a szerződéssel kapcsolatban kijelenti, hogy

Anglia a Népszövetséget is fel akarta használni arra, hogy az általa kívánatos blokkot létrehozza, de ez a terve nem sikerült, mert a kisállamok zöme, úgy mint Belgium, Hollandia, Svájc, Dánia, Svédország, Norvégia, Finnország és a balti államok nem kívánnak vitatható megállapodásokat kötni és a totális államokat esetleg magukra zudítani.

A Regime Fasista szokatlanul élesen hangon bírálja a tervet. Ujabb jelentés szerint

Londonban a hangulat bizakodóvá vált.

Az Evening Standard azt írja, hogy az egyezmény megkötése után

azonnal megkezdődnek a vezérkari megbeszélések, amelyek Párisban június hó végéig fognak tartani.

Párisban az egyezmény megkötését a pünkösdi ünnepek utánra várják. Általában azt hiszik, hogy az érdekelt államok még a megegyezés megkötése előtt nyilatkozatot adnak ki afelől, hogy a megállapodást hajlandók megkötni. A Paris Midi azt írja, hogy

a megállapodás megkötése körüli huza-vona sokban károsan befolyásolja az egyezmény sikerét. Előbb el kell osztatni azokat a lélektani akadályokat, amelyek eddig is késleltették az együttműködést. Moszkvában nem titkolják, hogy kissé bizalmatlanok Angliával szemben, mert a müncheni megállapodást egyenesen Moszkvaellenesnek minősítették. Kérdés — írja a lap — hogy Maiskynek sikerül-e otthon elosztatni a bizalmatlanságot Chamberlainnal szemben?

Megkezdette pünkösdi szünetét a brit parlament

(LONDON.) Az alsóház tegnap délután tartotta meg pünkösdi előtti záróülését és képviselői szabadságra mentek. A speaker kijelentette, hogy szükség esetén még a szünet lejárta előtt is összehívhatják az alsóházat. A távozó képviselők az Evening Standard szerint a legjobb hangulattal kezdték meg a szünetet.

Általános a vélemény közöttük, hogy a légkör e pillanatban sokkal békésebb, mint néhány héttel ezelőtt volt.

Chamberlain miniszterelnök ma Skóciába utazik és ott marad a szünet végéig, eltávozik Halifax is, aki azonban kedden, vagy szerdán újra visszatér Londonba. Vansittart és Buttler a szünet alatt is Londonban maradnak.

PÁL HERCEG BERLINBE UTAZIK

(BERLIN.) Pál jugoszláv kormányzó-herceg és Olga hercegnő Hitler kancellár meghívására június 1-én Berlinbe érkeznek, ahol nagyszabású fogadtatásban lesz részük. Elkísérik őket utjukra Markovics külügyi és Antics udvari miniszterek is. Június másodikán Pál herceg résztvesz a tiszteletére rendezendő nagy katonai felvonuláson. A magas vendégeket a Bellevue palotában fogják elszállásolni. A német hivatalos jelentés kiemeli, hogy a kormányzó-hercegnek alkalmá lesz a német vezető államférfiakkal a Jugoszláviát és a Harmadik Birodalmat érintő kérdésekben értékes eszmecseréket folytatni, miért is az utnak nagy poli-

tikai jelentősége van. Pál kormányzó-herceg és kísérete június hó 8-án fogják elhagyni a német fővárost és a Harmadik Birodalmat.

RYDZ SMIGLY LONDONBA UTAZIK

(LONDON.) Rydz Smigly marsall a brit kormány meghívására a legközelebbi napokban Londonba utazik, ahol megbeszéléseket fog lefolytatni Gort tábornok brit vezérkari főnökkel és a hadügyi tárcák tulajdonosaival. Rydz Smigly utját a néhány nap óta Varsóban tartózkodó Raczinczky gróf követ készítette elő.

BIRÁLJÁK REYNAUD POLITIKÁJÁT

(PÁRIS.) Reynaud pénzügyminiszter mint tudvalevő, pénteken rádióbeszédet tartott, amelyben ismertette politikája eredményeit. A közgazdasági sajtó a beszéddel foglalkozva megjegyzi, hogy nem az az igazi eredmény, ha a hadipart módfelett fejlesztik, hanem az, ha az ipar és a mezőgazdaság, valamint a bel- és külkereskedelem is összhangban vannak egymással. Európa és Amerika gazdasági életét éppen az bénítja meg, hogy ezt az összhangot nem tudják a túlzott hadfejlesztés miatt megteremteni.

NEM TUDTÁK BEFEJEZNI A 105-İK GENFI ÜLÉSSZAKOT

(GENF.) A Népszövetség 105-ik ülését még mindig nem tudták befejezni, mert a szovjet válasza az Aaland

szigetek megerősítését illetően még nem érkezett meg. Moszkva késedelmeskedése kedvezőtlen benyomást keltett, mert jog szerint nem is lehet véleménye az ügyről, miután a szigetekre vonatkozó szerződés aláírójaként soha nem szerepelt. Beavatottak szerint, ha a szovjete nem adja beleegyezését a megerősítéshez, úgy ajánlás formájában fogják azt még egyszer letárgyalni, mert annak elfogadásához nem szükséges az egyhangú szavazás és elég a kétharmad többség is. Tudvalevő, hogy a megerősítéshez a szovjeten kívül már minden állam hozzájárult.

TILTAKOZNAK A LENGYEL-ORSZÁGI NÉMETEK

(BERLIN.) Wiesner szenátor, a lengyelországi németek szenátusi képviselője beadványt intézett Slatkowszky miniszterelnökhöz, amelyben felhívja figyelmét a legutóbbi eseményekre és aggodalmát fejezi ki, hogy kellő intézkedés hiján azok újra megismétlődhetnek. Wiesner szenátornak ez már a második beadványa azóta, amióta a danzigi kérdés az érdeklődés és az ellentétek középpontjába került.

TÖRVÉNYJAVASLAT

(VARSÓ.) A lengyel kormány törvényjavaslatot nyújt be, amelyben rendkívül szigorú büntetést iránynak elő az engedély nélküli határátlépésre. Az új törvény ki fogja mondani, hogy az engedély nélküli határátlépést háboru esetén hazaárulásnak minősítik és a menekülők vagyonát elkobozzák.

JAPÁN ÉBEREN FIGYEL

(TOKIÓ.) A japán kormány tegnap minisztertanácsot tartott, amelyen az európai helyzetet vitatták meg. Később Hiranuma miniszterelnök és Itagaki tábornok hadügyminiszter, valamint Jonai tengerészetiügyi miniszter tartottak értekezletet. A sajtó szerint a kormányban az a vélemény alakult ki, hogy a brit-orosz-francia szerződés megkötése nem marad hatástalanul a keleti helyzetre sem, mert egészen bizonyos, hogy azt rövid időn belül egy, a Keletre vonatkozó pótszerződés is követni fogja. Ezt a japán kormány előre látja és ezért nincs kizárva, hogy megfelelő ellenintézkedéseket tesz.

SOROZATOS LENGYEL-NÉMET INCIDENSEK

(BERLIN.) A DNB jelenti, hogy tegnap Kochlovichan 4 német nemzetiségű polgár lakásába behatoltak, azok butorzatát teljesen összetörték és a háziakat súlyosan bántalmazták. Hasonló esemény játszódtott le Kattovice külvárosában is, ahol két helyen követtek el hasonló cselekményt. Konstantinokban a német nemzetiségű lakosság legnagyobb része megkísérelte a határon átszökni, ebben azonban a határvédelmi őrszolgák megakadályozták. Több, mint 100 embert letartóztattak. Ludvikóban, Lodz közvetlen közelében kiadták a jelszót: Kiüzni a németeket, amire általános verekedés kezdődött. A sebesültek számáról közlést nem lehetett beszerezni, mert a hatóságok az incidensről nem engedték meg a jelentések közzétételét. Az Express és a Pat lengyel távirati ügynökség ezeket a híradásokat cáfolják. A

Stefani a helyzet további elmérgesedését közli és sajnálatának ad felette kifejezést, ami azért figyelemre méltó, mert ez az olasz politikai körök véleménye is.

AZ USA-NÉMET GAZDASÁGI KAPCSOLATOK FELVÉTELE

(NEWYORK.) Az amerikai kereskedelmi és iparkamarák országos kongresszusa a newyorki kereskedelmi és iparkamara elnöke hosszabb beszédet mondott, amelyben követelte az amerikai-német gazdasági kapcsolatok azonnali felvételét, amelyet a gazdasági élet szempontjából elengedhetetlennek minősített. Feltűnő, hogy a beszédet az ülésen résztvevők állandó és nagy tetszéssel kísérték.

ÚJ TERV SZIRIÁRA VONATKOZÓLAG

(DAMASZKUSZ.) A szír sajtó rendkívül érélyes hangon tiltakozik az ellen a francia terv ellen, amely Szíriát négy önkormányzattal bíró kormányzó ságra kívánja felosztani, hogy a nemzeti ellenállást ezáltal letörje.

SAJTÓELLENŐRZÉS PORTUGÁLIÁBAN

(LISSZABON.) A portugál kormány rendeletet adott ki, amelyben megtiltja a portugál sajtónak azt, hogy a jövőben a Daily Herald, a L'Ordre, a Humanité és a Ce Soir híreit közölje, vagy, hogy Pertinax és Tabouis cikkeit lefordítsa. Tilos ezenkívül minden háborús izgalmat keltő közlemény továbbadása, származzék az bármelyik hírszolgálati irodától is.

„EGY PONTOT SEM TARTOTTAK BE A SPANYOL-FRANCIA MEGÁLLAPODÁSBÓL”

(BURGOS.) A Diario Vasco hosszú cikket ír a spanyol-francia viszonyról és közli, hogy az egyre rosszabbodik. Ennek oka a lap szerint az, hogy a Berard-Jordana megállapodásból eddig egyetlen pontot sem tartottak be. Ezek után — hangsúlyozza a Diario Vasco — fel lehet tenni a kérdést, hogy vajon van-e szükség diplomáciai képviselőre a két állam között? Ezzel szemben a francia lapok megjegyzik, hogy a spanyol nemzeti kormány olyan tuzott követeléssel lépett fel, amelyet a francia kormány nem teljesíthetett, mert azok az értékek, amelyeket tőle kérnek soha nem is kerültek Franciaországba.

BRAZIL-OLASZ KERESKEDELMII TÁRGYALÁSOK

(RÓMA.) Ciano gróf külügyminiszter tegnap kihallgatáson fogadta a római brazil követség kereskedelmi attaséját, akivel már eddig is hosszabb megbeszéléseket folytatott. A római lapok megjegyzik, hogy Itália és Brazília között a kapcsolatok egyre szorosabbá válnak s rövid időn belül feltűnést keltő kereskedelmi egyezmény jön létre, amely hosszú időre szabályozni fogja Róma és Délamerika legnagyobb köztesaságának viszonyát.

ANGLIA ÖNVEDELEMRE RENDEZKEDIK BE

(PÁRIS.) (Rador.) A moszkvai francia ügyvivő és az angol nagykövét közös jegyzékben juttatták el Molotovhoz a francia-angol javaslatokat. A török-angol tárgyalások ügyében a jövő hétre várják néhány kisebb jelentőségű vitás pont tisztázását és az egyezmény végleges formába öntését. Ugyanakkor Edinburgból jelentik, hogy Chamberlain miniszterelnök a skót egyház ülésén beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy jelenleg nem tehetnek mást, minthogy Angliát önvédelemre rendezzék be. A mai idők azonban nem lehet tisztán fegyverkezéssel megoldani. Az egyházak feladata a szellemi erők mozgósítása és azon alapelvek lefektetése, hogy magasabb hatalom hassa át a nemzeteket és bírja rá őket, hogy jó szomszédi viszonyban éljenek egymással. Ugyancsak Londonból jelentik, hogy az angol titkos tanács újabb védelmi intézkedések megtételére határozta el magát.

AZ ANGOL-PORTUGÁL KAPCSOLATOK

Londonból érkezik annak híre is,

hogy Chamberlain levelet intézett Salazar portugál miniszterelnökhöz, amelyben megköszöni a május 22-iki kamarai ülésen a hagyományos angol-portugál kapcsolatokról történt kijelentéseit. Chamberlain hangsúlyozza, hogy Angliában ezt mindenki nagy meglepéssel vette tudomásul. Egyéb ként a tegnapi kamarai ülésen a munkáspárti Henderson sürgette az angol-portugál kapcsolatok minél erőteljesebb megerősítését.

A DANZIGI KÉRDÉS MEGOLDÁSA

(BERLIN.) (Rador.) A DNB szerint a

danzigi kérdés békés megoldása nem Berlinton, hanem elsősorban is Varsótól függ, amely megkapta az idevonatkozó német javaslatokat. E kérdésben Olaszországnak is ugyanaz az álláspontja. Varsótól függ, hogy a viszály lehetőségeit elkerülik. Egyébként Varsóból jelentik, hogy Racinszky gróf londoni nagykövét, aki Varsóba utazott, bizonyos utasítások átvételére visszatért az angol fővárosba. Varsóból érkezik annak híre is, hogy Burghart danzigi népszövetségi főbiztos Varsóba utazik, hogy a lengyel kormánnyal tárgyalásokat folytasson. A helyzet ugyan

is mind súlyosabbá válik egyfelől az újabb kisebb-nagyobb incidensek, másfelől a német és lengyel sajtó egymást szennvedélyesen támadó hangja miatt. A német lapok ugyanis állandó lengyel kihívásokról és támadásokról írnak, a lengyel lapok pedig ugyan-ezen vádakat emelik a németekkel szemben. A nemzetközi sajtó egyre nagyobb aggodalommal nézi a helyzet elmérgesedését. Azért is, mert a szovjettel való tárgyalások menete kétségtelenül igen lassu.

KÖLCSÖNÖS JAPÁN-OROSZ TILTAKOZÁS

(MOSZKVA.) (Rador.) A szovjet és japán kormányok kölcsönösen elutasították a mandzsukuo határon történt incidensekkel kapcsolatos kölcsönös tiltakozó jegyzékeket. A válaszokban mindkét kormány a másikra igyekszik háritani az eseményekért minden felelősséget. Egyébként tegnap a szovjet-mandzsukuo határon újabb összeütközések voltak.

AMERIKA NEM AKAR HÁBORUT

(WASHINGTON.) (Rador.) Hull külügyminiszter az amerikai légió hivatalos lapjában cikket írt az Egyesült Államok külpolitikájáról. Ebben hangsúlyozta, hogy nincs olyan amerikai kilátás, terv vagy szándék, amely az Egyesült Államokat háborúba sodorná. Ellenkezőleg, minden emberileg lehető elkövetnek, hogy távol tartsák az országtól a háborút.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(BUDAPEST.) A magyar pengő árfolyama az utóbbi hét alatt feltűnéstkelően több, mint 30 százalékkal emelkedett.

(ATHÉN.) A leghatározottabban megcáfolják azokat a külföldi sajtóban megjelent híreket, hogy a görög szigetekben különféle tengeri bázisokat akarának létesíteni.

(PRÁGA.) A cseh Nemzet Bank hivatalosan közölte, hogy a cseh-morva protektorátus területén a lebélyegzett szlovák bankjegyek érvénytelenek.

(NEWYORK.) Az amerikai hatóságok letartóztatták Fritz Kuhnt, a német-amerikai szövetség vezérét, akit 15.000 dollár elsikkasztásával vádolnak. Kuhn ellen az is a vád, hogy titkos hitlerista szervezkedést kezdeményezett az Egyesült Államokban.

(LONDON.) Az alsóházban Simon miniszter kijelentette, hogy a kormány felül fogja vizsgálni azt a kérdést, hogy van-e lehetősége zárlatot elrendelni a cseh nemzeti bank londoni léteire.

(TIRANA.) A Fascismo című lap a leghatározottabban megcáfolja, hogy 70 ezer albánt besorozták volna az olasz hadseregbe és Afrikába küldték volna. Ez a hír a legkisebb alapot is nélkülözi.

(MADRID.) A spanyolországi önkéntesek hazaszállítása teljes ütemben folyik. Egyben az afrikai csapatok hazaszállítása is gyors ütemben halad.

(RÓMA.) A Tribuna című lap szerint az angol-szovjet tárgyalásoknál nehézséget okoz az a tény is, hogy a londoni és párisi vezérkarok nem akarják terveiket ismertetni a szovjettel, amit Moszkva nem vesz jónéven.

— Egy érkes kolozsvári kereskedő halála. Közel 3 éves betegeskedés után tegnap meghalt Weinrich Vilmos kolozsvári kereskedő, a város kereskedelmi társadalmának egyik képzett tagja. Weinrichot, aki hosszabb ideig az Orion fémáruházy igazgatója volt 58 éves korában tüdőbaj ragadta el az évek sorából. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz a temetői kápolnából.

II. Károly király nagyhatású beszédét mondott a Román Akadémia díszülésén

Jelentős újítások készülnek az alsó és középfokú iskolák tanítási szellemében

(BUCURESTI.) (Rador.) Tegnap megjelent a Hivatalos Lapban a román és francia kormányok között létrejött fizetési egyezmény szövege.

A VILÁGHÁBORÚ HALOTTJAINAK EMLÉKE

(BUCURESTI.) (Rador.) Tegnap 30 német tartalékos tiszt Focsaniba látogatott el, ahol felkeresték a világháború elején elesett német katonák sírját és azt ünnepélyesen megkoszorúzták.

ROMÁN TURISZTIKAI KIÁLLÍTÁS BERLINBEN

(BERLIN.) (Rador-DNB.) Crutzescu meghatalmazott miniszter tegnap nyitotta meg az első román turisztikai kiállítást. Jelen voltak a német kormány, a német államvasutak, a különféle turisztikai szervezetek képviselői. Crutzescu miniszter beszédében kiemelte a román nép vendégszeretetét és ennek a szép országnak turisztikai jelentőségét. Kleinmann államtitkár és Dorpmüller közlekedésügyi miniszter rövid beszédekben elismeréssel adóztak a román kiállításnak és megköszönték azt a szíves fogadtatást, amelyben a Bukarestben előzően rendezett hasonló német kiállítás részesült.

A ROMÁN AKADÉMIA DISZÜLÉSE

(BUCURESTI.) (Rador.) A Román Akadémia tegnapi ünnepi ülésén Őfelsége II. Károly király jelenlétében a Modern Románia megteremtőjéről, I. Károly királyról emlékeztek meg ünnepélyes formában. Jelen voltak az Akadémia összes tagjai és nagyszámú közönség. Az érkező uralkodót lelkes ünnepségekben részesítették. A díszülésen Radulescu Motru elnök emlékezett meg a legteljesebb hódolat hangján I. Károlynak, az alapító nagy király-

nek érdemeiről, aki a Román Akadémia első díszelnöke volt és aki annak nevet, fényt és anyagi megalapozást adott. Majd II. Károly király Őfelsége tartott nagyhatású beszédet, amelyben elsősorban is az ország kulturális fejlődésének jelentőségét méltatta, hangsúlyozva, hogy tovább kell folytatni az alapító nagy király által megkezdett munkát és erősíteni minden vonatkozásban a kapcsolatokat, amelyek a tudományt, művészetet az ország vezetőivel és díszszemélyekkel összekötik, utána méltatta a Román Akadémia elhatározó fontos szerepét a nemzeti politikában. Megemlékezett Őfelsége arról, hogy a román nyelv nagy szótára elkészült és ebben az évben meg fog jelenni, száz évvel az első nagy alapító király halála után, hogy ezzel is csak dicső emlékeztető örökítse meg. Az uralkodó beszéde mély benyomást gyakorolt a megjelentekre.

JELENTŐS ÚJÍTÁSOK

(BUCURESTI.) (Rador.) Őfelsége tegnap aláírta az elemi és középfokú iskolák tanításának megszervezésére és működésére vonatkozó törvényrendeletet. Az új törvény jelentős újításokat vezet be a tanítói és tanári kar kiképzésében a tanítástület kiválogatásában és ellenőrzésében stb. és az egyéni jellegű tanítási elvek helyébe a társadalmi csoportokba bekeretezett új pedagógiai elveket alkalmazza. Az elemi iskolákban az egyetemig az iskoláknak arra kell nevelniük az ifjúságot, hogy minden kulturális erejüket egyesítve az államérték teremtő munkájában teljes mértékben beilleszkedjenek. Ennek megfelelően a tanítás programja és módszere is bizonyos változásokon esnek át. A törvényrendelet teljes szövege valószínűleg holnap fog megjelenni a hivatalos lapban.

A kisebbségek nyelve Romániában nem idegen -- és így a kisebbségi feliratú cégtáblák nem adóztathatók meg nyolcszorosra -- állapította meg jogerősen az aradi törvényszék tanácsa

(ARAD.) Annak a városi szabályrendeletnek az értelmében, amellyel Aradon megadóztatták a román nyelven kívül más, a kisebbségi nyelven is feliratot feltüntető cégeket, az egyik aradi sajtóvállalatra nyolcszoros adóösszeget róttak ki, azután a cégtábla után, amely a sajtóvállalat bejárata felett függött és amely a céget román nyelven kívül magyar felirattal is feltüntette. A határozat, illetve a jegyzőkönyv ellen az érdekelt sajtóvállalat felelősséggel élt, amelyet azonban elutasítottak. E határozat ellen az érdekelt vállalat felfolyamodással élt, amelyet a törvényszéki tanács vett tárgyalás alá. A kéttagú tanács véleménykülönbség miatt öttagúvá egészítette ki magát és így vette tárgyalás alá a felfolyamodást.

Az ötös tanács előtt megtartott tárgyaláson a vállalat jogtanácsosa kifejtette, hogy a vonatkozó szabályrendelet nem alkalmazható az újságkiadó vállalatra, illetve a magyarnyelvű feliratra, mert valamely kisebbség nyelve Romániában nem idegen. Idegen nyelv csak az, amelyet Románia egyetlen,

vagy csak nagyon kevés lakosa beszél. A polgármesteri hivatal jogi képviselője ezzel szemben azt igyekezett bizonyítani, hogy miután Romániában a hivatalos nyelv román, minden más nyelv idegennek minősítendő. Az érdekelt sajtóvállalat jogi képviselője viszonylásszában elismerte, hogy az állam hivatalos nyelve a román, valamely cég, vagy vállalat cégtábláján levő felirat azonban nem hivatalos jellegű és így a felirat bármely nyelven feltüntethető. A törvényszéki ötös tanács hosszas eszmecsere után helyt adott a felfolyamodásnak és jogerős ítéletében megállapította, hogy a jelen esetben nincs helye az adóösszeg nyolcszoros kivetésének, mert a magyar nyelv Romániában nem minősíthető idegen nyelvnek, következésképpen nem idegen nyelv az sem, amelyet Romániában a többi kisebbségek beszélnek. A törvényszéki ötös tanács elvi jelentőségű döntése érthetően nagy meglepetést keltett, nemcsak Aradon, hanem országszerte a kisebbségek körében.

Az élet és halál minden megnyilatkozását megadóztatja a város új illetékszabályrendelete

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A város vezetősége nemrégiben az új közigazgatási törvény rendelkezéseinek megfelelően, új községi adó- és illeték-szabályrendeletet dolgozott ki, amelyhez sikerült megszereznie a királyi helytartóság jóváhagyását is. Miután a lakosság részéről senki sem nyújtott be felelősséget ellene, a városi tanács a mai nappal hatályba is léptette az új szabályzatot.

ÉLET ÉS HALÁL ADÓJA
Ha végigtekintünk a szabályrendelet szakaszain, megállapíthatjuk, hogy a város

az életnek és halálnak csaknem minden megnyilatkozását megadóztatja,

hogyan illymódon fedezze kiadásait. A kisebbségek felé is szól egy szakasz a város szabályrendeletében, amikor az idegennyelvű cégtáblák ellen nyolcszoros illetéket állapít meg. Most már csak az a kérdés, hogy a magyar feliratokat idegeneknek minősít-e a város vezetősége?

De lássuk, milyen adókat és illetékeket állapít meg az új szabályzat a lakosság terhére?

ADÓ ÉS UJRA ADÓ

A város területén minden kereskedés, raktár, étterem, kávéház, stb. bér értéke után kell adót fizetni. Így 30 százalékos adót állapít meg a szabályrendelet mindazon helyiségek után, ahol kártya- és egyéb szerencsejáték üzletszerűen folyik. Tízszázalékos adó alá esnek a butorozott szobák, kávéházak, sörcsarnokok, bárók, korcsmák, bodegák, tejszarnokok, szállodák, éttermek, cukrászdák és mindenféle kereskedések, raktárhelyiségek és műhelyek. Kisiparosok, ha mesterségüket otthon folytatják és lakásuk szoba, konyhánál nem nagyobb, a fenti adóból engedményt kaphatnak. Tízszázalékos adót kér a város a beépítetlen telkek után is, azonban, ha az ingatlan mellett a községi út nincs rendezve, víz- és villanyvilágítás nincs, a tulajdonos mentesül az adó alól.

A HALÁL BIRODALMÁNAK VÁMJA

A város gondoskodása kiterjed a halálra is.

Luxustemetés után 3 ezer lej, I. osztályú temetés után (6 ezer lejig) ezer lej, II. osztályú temetés után (3 ezer lejig) 500 lej, III. osztályú temetés után pedig (3 ezer lejen alul) 50 lej a városi adó.

A városi temető sírhelyeinek ártáblázatát is feltünteti a szabályrendelet. Szinte ajánlja:

olcsó, tessék elfoglalni!

A régi temetőben elsőosztályú sírhely négyzetmétere 200 lej, másodosztályúé 150 lej, harmadosztályúé 100 lej. Az új temetőben: elsőosztályú 100, másodosztályú 80, harmadosztályú 60 lej négyzetméterenként. A Kalandos Társaság tagjai ingyen juthatnak sírhelyhez.

NYOLCSZOROS KISEBBSÉGI CÉGTÁBLA-ADÓ

Megadóztatja a város a cégtáblákat is, még pedig a bérérték alapján. 20 ezer lejig 100, 50 ezer lejig 200, 100 ezer lejig 500, 200 ezer lejig 800, 300 ezer lejig ezer, 500 ezer lejig 2000 lej, szabadfoglalkozásuaknál 300 lej a cégtáblaadó.

Az idegennyelvű feliratok után nyolcszoros illetéket állapítanak meg.

A városban közlekedő autóbusszok 60 lej, az autókamionok 10 lej városi adót fizetnek naponként. A városközi személyforgalmat lebonyolító társaságoknál havonként 200, a városközi autókamionok után pedig 300 lej havi adót kell fizetni. A szerencsejátékokat üző klubok és kávéházak külön 1000 lejes napi városi illetéket fizetnek. Mozi- és színházjegyek, valamint egyéb látványosságai előadások jegyei után egy lej a városi illeték.

Nem elég, hogy a szállodás adót fizet a bérérték után, külön megroja a szabályrendelet minden vendég után is, ha az legalább két szobát használ.

Luxusszállodákban 10 lej, I. osztályú szállodákban 8 lej, II. osztályú szállodákban és magánháznál 5 lej, III. osztályú szállodákban, vagy magánháznál bérelt butorozott szoba után, ha a bér nem nagyobb, mint 30 lej, az adó naponként 2 lej.

ÁRUÉRTÉKADÓ ÉS EGYEBEK

Nagyon jó üzletnek bizonyul a városnak a városra beérkező áruk után megállapított két ezrelékes illeték. Eppen ezért az új szabályrendelet is intézkedik annak további behajtásáról. Kivételt csupán a monopol-cikkek, a hadsereg részére irányított áruk jelentenek. Természetszerűen illetékmentesek a városi számlára érkező cikkek, valamint a tranzitárúk. Az állatvásár piacon marha után 40 lej, disznó után 20 lej, borju után 10 lej, bárány és kecske után 5 lej a városi illeték.

Illetéket szed a város a magántársaságok által szétosztott energia után is. Az Aragáz városi illetéke 4.50 lej különként, a földgáz után pedig 2.65 lej köbméterenként a városi adó.

A köztisztasági illetéket a város a telek frontosságának alapján állapítja meg. Központban 15 méterig méterenként 25 lej, a szélső városrészekben 20 méterig méterenként 15 lej, a külvárosban pedig 20 méterig méterenként 10 lej a szeméthordási illeték.

SZEGÉNY EMBEREK KEZELÉSE

Kakaspatogatók, gesztenyesütők,

Beszéljünk magyarosan!

A magyar ember beszéljen kifogástalanul magyarul. Ezt a célt szolgálják azok az alábbi kifejezések, amelyeket a hibásan használt idegenszerű kifejezések magyar megfelelői gyanánt ajánlunk, miután azokat az illetékes magyartervezők használatra már elfogadták: aspiráns — pályázó, esélyes; debütáns — kezdő, bemutatkozó, először fellépő; indiszpozíció — alkalmatlanság, versenyképtelenség, akadályoztatás; inkognitó — rangrejtettség; antenna — hullámfogó; turista — termé-

Szetjáró; kontinens — szárazföld, föld; zsonglőr — mutatványos; komotizál — kényelmeskedik; kritérium — főjel, ismertetőjel; labilis — esékeny, állhatatlan, forgandó, változó; markáns — kemény, kifejező; masszíroz — dögönyöz, gyudnok; redukál — csappant, csökkent; rebellás — kötekedő, lázadó, zendülő, ellenszegülő; misztérium — titokzat; modern — újfajta; nivó — színvonal; notórius — cégeres, hétépróbas.

Reuter jelenti:

(KOVNO.) Nagyobb német delegáció érkezett a Balti-államokba, amely kereskedelmi és ipari tárgyalásokat fog lefolytatni.

(BREMEN.) Tegnap bocsájtották vízre a Hapag egyik új 4400 tonnás hajóját, amely Európa és Délamerika között fog közlekedni.

kávétillalmat, illetve azt a figyelmeztetést, hogy Itália lakosai tartózkodjanak a kávé használatától. Brazília és Itália között ugyanis megkezdés készül a behozatal körüli támadt deviza nehézségek kiküszöbölésére.

(JERUZSÁLEM.) Az óvárosban tegnap az összes arab és zsidó üzletet zárva tar-

Csak ma és holnap látható még a francia filmek legszebbje.

SELECT MOZGO • A montecarloi ismeretlen

Végig izgalmas szalonkalandorfilm, fős.:

Dita Sarlo, Albert Frejean, Jules Berry

HÉTFOI KEZDETTTEL:

A ököljog

szenzációs kalandorfilm, fős.: Georg Brent, Humphrey Boggart, Gloria Dickson.

(WASHINGTON.) Roosevelt elnök a legutóbbi sajtóértekezleten kijelentette, hogy az elsüllyedt Sequalus tengeralattjáró katasztrófáját nem szabotázs, hanem technikai hiba okozta.

(LONDON.) Ismeretlen tettesek Ilford kerületben felrobbantották az illfordi áramtranszformátort. A merényletnek ezután egy halálos áldozata is van, aki a robbanás pillanatában a helyszínen tartózkodott. Az anyagi kár igen nagy.

(LONDON.) Mary anyakirályné állapota kielégítő. Az orvosi jelentés szerint a szemhéjsérülést beheged és az idegrázkodtatás következményei is elmúlóban vannak. Az anyakirályné hosszabban elbeszélgetett telefonon Windsor Edward herceggel.

(ADDIS ABEBA.) Az alkirályi hivatal közölte, hogy az év folyamán a Duce meglátogatja Aethiopiát.

(RÓMA.) A kormány felfüggesztette a

tottak a Fehér könyvben lefektetett terv elleni tiltakozásként.

(WASHINGTON.) Az angol királyi pár Washingtonba való érkezése napján a városban általános munkaszünet lesz.

(TOKIO.) Japán délnyugati partjain borzalmas erejű tajfun pusztított. A halálos áldozatok száma az eddigi befutott jelentések szerint 85. Az anyagi kár több, mint 40 millió yen.

(WASHINGTON.) A sztrájkoló szénbányamunkások és a munkaadók között tegnap éjjel állítólag létrejött a megegyezés.

— HETVEN MEGBETEGEDÉS A ROMLOTT SAJT MIATT. Bukarestből jelentik: A fővárosi központi vásárcsarnokból történt vásárlás folytán a romlott sajtól 70-en ételmérgezésben megbetegedtek. Az ügyben szigorú vizsgálat indult.

I. OSZTÁLYU

1939-es új modellek, bistrítai, bárumarei és Iris kályhákat kandallókat raktáron tart

VEZÉRKÉPVISELET.

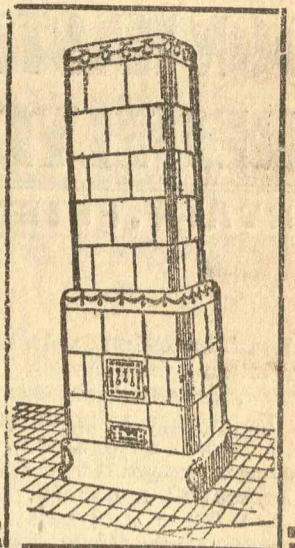
Graci kályhás

P. UNIRII

8

UDVARBAN

Tekintse meg a legmodernebbül berendezett mintaraktárunkat. Átrakást, javítást és fayenc falburkolást garancia mellett esz- közlünk.

Kik a magyarság jelöltjei a választásokon?

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A NUF jelöltjei a választásokon a következők:

A szenátusban a földművelési csoportban gróf Bánffy Miklós, dr. Gyárjas Elemér, a kereskedelmi csoportban Martzy Mihály, Barabás Andor, az ipari csoportban Szabó Béni. A kamarai választásoknál: Szamostartományban: báró Jósika János és dr. Asztalos Sándor, a földművelésügyi csoportban Marostartományban: Orozsy Károly Székelykeresztúr és gróf Toldalagi Mihály Nyárádszentkirály. Temestartományban: Bakos János Bodó, az ipari és kereskedelmi osztályban a Bucegi tartományban: báró Szentkeresztly Béla Árkos, Boér Sándor Hidvég, Marostartományban: gróf Teleki Ádám Marosujvár, Ludwig Gyula Nagyszében, Tompa Lajos Torda, a Szamostartományban: dr. Bartha Ignác Kolozsvár és dr. Soós István Nagyvárád, a szellemi foglalkozásuaknál Marostartományban: dr. Filó Ferenc Székelyudvarhely, dr. Kovács Károly Csikszerecs, Temestartományban: dr. Simon Gyula Temesvár.

Rádió

MÁJUS 28. VASÁRNAP.

BUCURESTI. 8.30: Torna, vidám zene, reggeli hangverseny, orvosi és háztartási tanácsadók. 9.45: Istentisztelet gyermekeknek és felnőtteknek. 12. Lemezek. 13: Hírek, Időjárás. 16.45: Katonai előkészítő órája. 17.45: Opera indulók. 18: Üzenetek. 22.45: Szórakoztató zene. 23.15: Hírek külföldre.

BUDAPEST I. 9: Hanglemezek. 10: Ref. istentisztelet. 11: Egyházi ének és szentbeszéd. 12.30: Evangélikus istentisztelet. 14: Hangfelvétel. 16: Gazdasági tanácsadó. 17. Előadás. 18.10: Regos zenekar. 20.15: Hírek. 22.25: Tánclemezek. 21. Fuvószenekar. 22: Hírek. 23: Hangverseny. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

— CSAK AZ UTAS MEGKÉRDEZÉSE UTÁN LEHET A VASUTI JEGYEKRE BIZTOSÍTÁSI BÉLYEGET ALKALMAZNI. Bukarestből jelenti a Rador: Az utóbbi időben a megállapítás szerint a rendelkezések ellenére az állomási jegypénztárosok valóságos kötelező módon alkalmazták a személyszállító jegyekre az Európa biztosító társaság bélyegeit, anélkül, hogy megkérdezték volna az utasokat, akarják azt, vagy sem. Ezért most szigorú körrendeletben közölték a vasuti pénztárosokkal, hogy minden esetben kötelesek megkérdezni az utasoktól, hogy akarják-e jegyeikre alkalmazni a biztosítási bélyegeket. A biztosítási bélyeg 10 ezer lejes biztosításnál 2 lej, egymilliónál 200 lej. A bélyeghasználat nem kötelező és ha a pénztárosok mégis alkalmazták, egy a visszavételüket szigorúan büntetik.

— Fratta Géza 46 éves volt színész, 20 évi működés után, munka nélkül van. Jó háznál, vagy családnál csekély ellátásért, valamelykes felügyelő, portási, házmesteri alkalmazást keres és kér. Bármilyen munkát vállal. Szíves megkeresést Puskás Gyula címén Cluj II. Str. Fluera 3. szám alá kér.

AZ ÓDONKASTÉLY REJTÉLYE

IRTA: E. FRIEND

(9.)

Amióta Dóra nálunk volt, még kevesebbet láttam, mint azelőtt. Ugy látszott, nem kedveli tulságosan a gyerekeket. De egyszer rajtakaptam, amint hosszan, lágyan nézte az alvó Dórát.

Az arca megengyhült és a szeretés lan győz sugaraival a szemén, hosszan nézte.

Igy tudtam meg, hogy szereti és félti a kislányt ő is.

Ugy látszik komolyan vette Deaborn utolsó szavait, mert megtiltotta, hogy a gyermeket akárhova elvigyem, házon kívülre.

Igy hát egymagamban sokkal ritkábban kaptam kedvet a csatangoláshoz, mint azelőtt. Csaknem egész nap együtt üldögéltem, meg sétáltgattam, játszottam a kislánnyal a kertben, vagy a szobában. Bill is gyakran a társaságunkban volt. Különbön a kedves öreg fiu annyira megszerette Dórát, hogy legszívesebben reggeltől-estig a sarkában lett volna.

A minap is — ebéd előtt voltunk — javában „udvarolt” a kislánynak. A filagóriában ültünk és Bill hőstetteit mesélte, amiket és dicséretreméltó türelemmel hallgattam. Ugyanis, ezeket a többé-kevésbé kitalált történeteket én nekem márszámталanszor feltálatla.

...akkor aztán felkapám jó hatásvetimet és durr-durr, odaerésztettem kéttől a bokrok közé...

A feszülten és szinte áhitatosan figyelő Dóra nem tudhatta meg, mi is következett azután öreg barátunk meséjében.

A következő pillanatban két gyors pukkanás hallatszott közvetlen mellettünk. Mintha csak a mese vált volna valóra. Olyan volt a pukkanások hangja, mint mikor pezsgősüveget nyitnak fel...

Jaj! — sikoltott Dóra és én ösztönös, óvó mozdulattal máris a karomba fogtam.

Valaki ránklött, hangfogós puskával — kiáltotta Bill megdöbbenve és felugrott, hogy a dörrenés hangjának irányában elrohanjon. Lám, mégis csak bátor fickó...

Én sem féltem volna vele menni, de ott kellett maradnom, hogy a kislányt gyorsan bevezessem a házába. Szembe találkoztunk apámmal. Ő is hallotta a lövéseket.

(Folytatása következik.)

Öt esztendő óta állandóan szenvedtem gyomor-fájdalmaktól

székrekedésem volt, állandó fejfájás gyötört, az étvágytalanság miatt nagyon lefogytam. Már egészen kétségbe estem, semmiféle gyógyszer nem segített. Láttam ugyan az újságokban a Gastro D. hirdetések, de nem volt bizalmam, hiszen már annyi mindent megpróbáltam és minden eredmény nélkül. — Azonban egyik barátom, aki 25 éve szenvedett gyomor-bajban és a Gastro D. kurával teljesen kigyógyult, ezen tény engem is arra indított, hogy megkezdjem én is a Gastro D.-kurát. Három üveg elhasználása után teljesen gyógyultnak érzem magam kinzó gyomor-fájdalmaimtól és most már én vagyok az, aki barátaimnak, ismerőseimnek szívből ajánlhatom ezen kitünő gyógyszert.

Popa István, Bucuresti, Strada Visarion Nr. 1.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvét mellett. Öbászár E. gyógyszerárában, Bucuresti Calea Victoriei 124.

TESTEDZÉS

Visszaléptek a csehek: két román csapat kap helyet a Középeurópai Kupában!

(BUCUREST.) A német sportfőhatóság felügyelete alatt álló cseh—morva labdarugószövetség közölte, hogy visszalép a Középeurópai Kupából és ebben az évben már nem indítja csapatait a klasszikus vándordíjért folyó küzdelmekbe.

A cseh—morva szövetség határozata sportkörökben nagy feltűnést keltett, mivel a legutolsó ideig hamgoztatták, hogy feltétlenül résztvesznek a KK-ban. Tekintve, hogy a KK mérkőzések megke-

dése küszöbön áll, gyors intézkedés várható a cseh csapatok visszalépése folytán teremtett helyzet tisztázására. Nem kétséges, hogy a KK-bizottság úgy határoz, hogy a csehek helyébe egy román és egy jugoszláv csapatot iktat a kupa mezőnyébe. Így Romániát és Jugoszláviát, épugy, mint az alapító országokat: Magyarországot és Olaszországot 2—2 csapat fogja képviselni a kupában.

ZORRO hőstetteiről beszél az egész város

ZORRO „AZ OSTOROS EMBER” keddig látható a THALIA MOZGÓBAN!

ZORRO kalandjainak második és befejező részét keddtől mutatjuk be.

„ZORRO végső győzelme”

a szenzációk szenzációja. Műsor előtt a legujabb Fox és Metro hirdők. Helyárak földszint: 33 lej (diákoknak csak 29 lej), erkély 23 lej minden illetékel együtt.

Színfoltok az angol-román mérkőzésekről!

(BUCUREST.) A napokban lejátszott angol—román mérkőzésről és lefolyásáról már beszámoltunk. A mérkőzésen jelen volt munkatársunk egyéni benyomásairól a következőkben számol be:

Szerdán délelőtt már a hivatalokban ügyvédi irodákban, orvosi rendelőkben stb. mindenki a délutáni magy mérkőzésről beszélt. Ügyvédek és orvosok legnagyobb részénél a délutáni hivatalos óra elmaradt, mert az illetők a még Bukarestben is rendkívüli eseménynek számító nagy sportlátványosságot akarták megtekinteni. A jegyek már a mérkőzés előtt teljesen elfogytak. Délután 2 órakor már megkezdődött a népvándorlás az ANEF stadionja felé. Borus, szeles, minden percben esőre hajlamos időjárás fogadta a stadionba összegyűlekező mintegy 30—35 ezer nézőt. Az időjárás tehát az angoloknak kedvezett, akik éppen arról panaszkodtak, hogy a Belgrádban lejátszott mérkőzését nagyrészt azért veszítették el, mert a mérkőzés napján Belgrádban 30 fokon felüli hőség volt, ami az angol játékosok előtt kibírhatatlan kánikulának számított. Az ünnepélyes üdvözlések, valamint a két nemzet himnuszának elhangzása után megkezdődött a várvavart nagy esemény, amelynek lefolyását már megirtuk.

A játék során feltűnt az angolok, ha nem is durva, de feltétlenül tulerős, rámenős játéka. A románok szinte minden egyéni összecsapás után földön maradtak az erősebb fizikumú és testierejüket maradéktalanul használó angolokkal szemben.

Az angolok játékmódorára jellemző az is, hogy

a román csapat legalább háromszor annyi szabadrugást rugott

az angolok által elkövetett faultokért, mint amennyit az angolok rughattak a román csapat szabálytalansága miatt. Bár tagadhatatlan, hogy az angolok technikai felkészültsége jóval fölülte áll a románok tudásának, de ha a Bürger-féle ismert szerencsétlenség nem következne be, meggyőződésünk és a jelen volt közönség egyetemes felfogása az volt, hogy esetleg egy eldöntetlen is kiverekedhetünk volna.

Hogy mennyire az érdeklődés közepontjában állott az angol—román mérkőzés, azt legjobban bizonyítja az, hogy az újságírók fenntartott helyein megjelentek az angol Daily Express, az Asso-ciacion Press, a MTI, a jugoszláv Vreme, az olasz Popolo di Roma, a francia L'Auto munkatársai, valamint a török sajtó képviselője, az erdélyi kisebbségi és a román lapok szokásos tudósítói kivül. Az angol csapat a hárommillió 500 lejt kitevő összebevételből egymillióháromszáz-ezer lejt kapott a 24-iki bukaresti játékaért.

Dr. Pap Tibor.

Dawis Cup eredmények. Párisban: Anglia—Franciaország 2:1 (második nap), Milanóban: Olaszország—Jugoszlávia 1:1 (első nap).

Románia—Magyarország kézilabdamerkőzés előkészítésén fáradozik a két ország szövetsége. A mérkőzést június 18-ára Bukarestbe tervezik.

Lanzi, a híres olasz futóhajnok 47.7 mp-re javította a 400 méteres olasz csucs eredményt.

Patterson, a 400 méteres gátfutás olimpiai helyezetteje, az egyik legjobb amerikai atléta is életét veszítette a Squalls tengeralattjáró szörnyű katasztrófájánál.

A magyar uszók próbája. Budapestről jelentik: A magyar uszók pénteken próba versenyt usztak, amelynek eredményei: 200 m. gyors: 1. Körösi 2 p 17 mp, 200 m. mell: 1. Fábán 2 p 47,8 mp, 100 m. hát: 1. Lengyel 1 p 13 mp.

Németország—Csehország 2:2 (1:1). Dortmundban harmadszor csapat össze a német futballválogatott a csehekkel s ezuttal is döntetlenül végződött a játék. Kolozsvár vasárnapi labdarugó műsora. Délelőtt 9 óra: UAC—Haggibbor II. oszt. bajnoki, 11 óra: KAC—UEC I. oszt. bajnoki, délután fél 4 óra: KAC—Univer-sitatea ifj. barátóság, fél 6 óra: Sodrony-ípar—Universitatea ligabajnoki.

Válogat a Carpati a játékezetőkben. A pünkösdi vasárnapi Carpati—Victoria NB-mérkőzésre, amely Nagybanán lesz, eddig 15 játékezetőt utasított el a nagybanányi csapat, mert a fontos mérkőzésen teljes pártatlanságot akar biztosítani. A Victoria viszont, amelynek szintén élet-halál kérdése a meccs, semleges határbíró kiküldését kérte.

Sársaság

( ) A kolozsöbökai róm. kat. esperes-tanfelyügyelői hivatalból. Meghívó. A kolozsöbökai esperesi kerület róm. kat. elemi iskolái május 31-én a Szent Mihály templomban tartják meg egyházi ének-vizsgájukat az alábbi sorrendben: Délelőtt 10 órakor szentmise, ezalatt egy szólamra együttesen éneklük: Áhitattal készülőd-jünk, Üdvözlégy Krisztusnak, Acélszár-nyon, Szentmise után kánonban: Glória szálljon; Egyházi beszéd. Ezután kezdődik a vizsga. Alleluja örvendezzünk (két szólam), Krisztus feltámadott (három szólam) vagy Örvendetes napunk támadt (négy szólam). Egy szabadon választott egyházi ének. Szálljon a dal... közös kánon zárja be az egyházi énekvizsgát. A vizsgán részt vesznek a kolozsvári liceum, Augusteum, Marianum, szentpéter, kisbácsi, jegenyei, györgyfalvi és szászfenesi róm. kat. elemi iskolák tanulói. Kolozsvár, 1939. május 20. Dr. Balásy Imre sk., esperes-tanf.

( ) Orvosi szakülés. A „Paul Ehrlich” orvos tudományi egyesület május 28-án vasárnap este pontosan 7 órakor tartja 131-ik tudományos ülését saját helyisé-gében. Str. Memorandului 13., a követ-kező tárgysorozattal: Prof. dr. Polya Jenő egyetemi tanár (Budapest): Az extrahe-patikus eperendszer ortho- és patho-physiologiája. A tagokat és orvos vendé-geket ezután is meghívja a vezetőség nevében dr. Ornstein Sándor főtitkár.

( ) Pünkösdi a Szent Mihály templomban. Pünkösdi szombatján este 7 órakor szent beszéd. Pünkösdi napján misék fél 7, 8, 9, 10 és fél 12 órakor. A 10 óras nagymiséét mondja: Adorján Károly kanonok, a szentbeszédet Veress Ernő vikárius. A szentbeszéd evangélium után lesz. — Pünkösdi hétfőjén misék fél 7, 8, 9, 10 és fél 12 órakor. A 10 óras mise után predikál Jakab Antal s. lelkész.

( ) Hangverseny a Szent Mihály temp-lomban. A kolozsvári, bácsi, györgyfalvi, jegenyei és szászfenesi róm. kath. elemi iskolák gyermek kórusa, mely mintegy 500 főből áll, folyó hó 31-én szerdán d. e. 10 órakor a Szent Mihály templomban a csendes szent mise alatt énekel s az-után egyházi hangversenyt tart. A kivé-teles gonddal összeállított műsorú ked-ves hangversenyre ezután is felhívjuk a szülők és olvasók figyelmét.

A Román Akadémia rendes tagjává választották dr. Draganu Nicolae egyetemi tanárt

(BUCURESTI.) A Román Akadémia tagjává választotta dr. Nicolae Draganu egyetemi tanárt, a kolozsvári I. Ferdinánd királyról elnevezett egyetem prorektorát, akinek az Akadémia tagjai sorába való beiktatása ünnepélyes keretek között történt meg. Dr. Draganu akadémiai tagsága elismerése annak a sokoldalú tudományos tevékenységnek, melyet a kiváló egyetemi tanár és tudós évek hosszú sora óta ki-fejt.

Nicolae Draganu az 1884. évi február 18-án született a Naszöldmegyében levő Zagra községben. Az 1906 szeptember elsején nevezték ki tanárnak, majd megszerezte a filozófiai doktorátust, később a román nyelv és irodalom, valamint a klasszikus nyelvek tanára lett a naszöldi liceumban. Az 1919 évben kinevezik az egyetem újjászervező bizottságába, majd a consiliul dirigens mellett működött, mint a középiskolai oktatás miniszteri biztosa. Az 1919 évi szeptember 15-étől tagja a tanári vizsgáztató bizottságnak, az 1924 év óta pedig a tanári képesítési vizsga bizottságának. Dekánja volt az egyetem irodalmi fakultásának az 1923—24. években, az 1932—1939. években pedig az egyetem rektora. Hosszu éveken át volt az egyetemi otthonok bizottságának elnöke, az egyetemi könyvtár bizottságának elnöke. Értékes irodalmi és tudományos munkásságának elismerésül választották meg az 1932. évben a Román Akadémia levelező tagjává, majd tagja lett a kolozsvári román nemzeti színház irodalmi bizottságának is. Amellett a számos kitüntetés mellett, amelyet más irányú közéleti tevékenységéért dr. Draganu Nicolae professzor kapott, többek között a román korona-rend parancsnoki keresztjét, a román csillagrend nagy tisztikeresztjét, a Ferdinánd királyi rendet, a lengyel érdemkeresztet és a csehszlovák érdemrend mellett most méltó módon egészül ki dr. Draganu Nicolae érdemeinek elismerése az Akadémia rendes tagjává történt megválasztásával.

— Adjatok, adjatok. Nem egyszer találkozunk olyan egyénekkel, akik ha segítségünkre szorulnak és ha csak egy kis szívességet kérnek tőlünk, belesápadnak, szinte akadozva beszélnek, szinte csak fogaik között szűrjük ki a szót, látszik rajtuk, hogy milyen nehezükre esik ez a halk hangon elmondott kérdés, könyörgés. Ilyen halkszavu, sápadt arcú, finom modoru urinó F. G. né jelenleg a legnagyobb és leg súlyosabb nehézségek között él és hozzánk fordult segítségért. Férje évekkal ez-előtt elhalt és azután magára maradva próbált az élet nehézségeivel megküzd-teni. Most azonban súlyos szívbajban szenved, senki hozzátartozója nincs, dolgozni nem tud s bármily csekély adományt kér, hogy ezáltal súlyos helyzetén könnyítsen. Minden adományt szerkesztőségünk továbbít özv. F. G.-né nehéz sorsban élő uriaszonv ré-szére.

Angol lap méltatja Ötletege II. Károly király munkáját és népszerűségét

(LONDON.) „II. Károly király Ötletege, Románia királyja már a világháború befejezése után számolt azzal, hogy Nagyrománia csak úgy maradhat fenn és csak úgy talál életlehetőségeket, ha állandó bizonyítékát adja nemzeti lelkiismeretének és fejlődési képességének”, állapítja meg II. Károly király Ötletéről a „Great Britain and The East” című nagy angol folyóirat.

Károly király rendszeres és következetes munkát folytat a felelősségének teljes tudatában működő, tökéletes állami ügyvezetés kiépítése érdekében és személyesen irányítja az ország katonai erőinek újjászervezését. A román hadseregben számos intézmény biztosítja a tisztikar jólétét. Az önálló katonai nyugdíjintézet megfelelő nyugdíjat biztosít a tisztak és altisztek részére, katonai segélyalapok és intézmények pedig házépítéshez kölcsönrel segítik hozzá a hadsereg tagjait és ródót nyújtanak bármely fiatal tisztnek is a házasságkötéshez.

Ezekkel az intézkedésekkel — írja az angol lap — és még sok mással is Károly király bebizonyította, hogy ismeri feladatait és hivatását.

A lap ezután részletesen méltatja azt a munkát, amelyet az ország eddigi uralkodói: I. Károly, I. Ferdinánd és Ötletege II. Károly király, Románia fejlesztése és haladása érdekében kifejtettek és annak bizonyítására, hogy a jelenlegi uralkodó országában milyen népszerűségnek örvend, a következő esetet közli:

Amikor a bukaresti királyi palota előtt felállított I. Károly király szobra alapzatának felépítésén dolgoztak, egy napon váratlanul és minden kíséret nélkül odaérkezett II. Károly király Mihály nagyvajda társaságában és megtekintették a munkálatokat. Az építkezések körül hirtelenjében összerieglett tömeg — írja a Great Britain and The East tudósítója — lelkesen éltette az uralkodót és a nagyvadját.

Nagy lóversenyek színhelye lesz Medgyes a nyár folyamán

(MEDIAS-MEDGYES.) Serbanescu nyugalmazott kapitány, helybeli lovasországi parancsnok kezdeményezésére a nagyküllömegyei lovasegylet június 29-én és július 4-én nagyszabású lóversenyt rendez Medgyesén. A lóverseny számos helybeli és környékbeli, valamint több nemzetközi hírnévre szert tett versenyző fog résztvenni. Az eddig jelentkezők között vannak Rang kapitány, Tudoran kapitány, olimpiai helyezettek, Zenoaga temesvári őrnagy, a nagyszabasi lovas katonaiskola növendékei, a brassói és csernovitzi lovasegylet képviselői, míg a helybeli versenyzők között Serbanescu kapitány, Haller gróf, Herbert mérnök, a bonchidai Rhen mérnök nevei érdemelnek említést. A verseny atrakcióját képezi a lovas katonai előképzősök csapatának versenyzői, akik Scheletai tábornok parancsára most először vesznek részt ilyen természetű versenyeken. A verseny érdekességét növeli az értékes prémiumok és díjak, amelyeket a versenyzők között fognak kiosztani, így például kiosztják a versenyzők között a bukaresti Jokey klub díját, a gazdaságiügyi minisztérium és a lovasföderáció nagydíját stb. A műsoron pedig akadályverseny, lovas magasugrás és erőpróba fog szerepelni.

M. Lévy Ilonka énekel vasárnap a ferencrendiek templomában. A pünkösdi ünnepek alkalmával pünkösdi vasárnapján a 12 óras csendes mise alatt nem Nastáné H. Netti, hanem M. Lévy Ilonka ismertnevű énekművész fog énekelni.

— Leégett az istálló, a háziak aludtak. Néhány nap előtt a tordai Gh. Lazar-uccában az esti órákban eddig ismeretlen okból kigyulladt a Ratiu-féle ház istállója. A földsapó lángnyelveket a távolabbi uccákból látták meg és értesítették a tűzoltóságot, amely kivont a tűzhöz, de már akkor az udvaron levő istálló a benne levő jószágokkal együtt földig égett. Érdekes, hogy a már alvó háziak csak akkor ébredtek föl, mikor a tűzoltók megérkeztek, de akkor már csak a tűzhöz közellevő épületeket lehetett biztosítani, de az istállóban megkötött jószágokból semmit sem lehetett megmenteni.

Huszonnégy évig furdalta a lelkiismeret a bajtársi kötelesség elmulasztásáért a volt katonát

(GHERLA—SZAMOSUJVÁR.) Érdekes tragédiát tár fel az a levél, amelyet egy most hazatért széki ember hozott magával.

1915-ben, az akkori 32-ik honvédseregben szolgált Weintraub Mór szamosujvári lakos, aki 6 gyermekét és feleséget hagyott otthon a legnagyobb nyomorban. Weintraub megismerkedett egy Rác Miklós nevű érszakácsi illetőségű bajtársával és őszinte bajtársi szeretet fejlődött ki a két katona között. Az orosz fronton egy előnyomulás volt Goroszlónál 1915. június 5-én délelőtt, egy hatalmas támadás után. A két jóbarát rettenetes fegyvertűzben nyomult előre, Weintraub közben gépfegyverlövéseket kapott, egy gránátzilánk is érte és több súlyos sebből vérezve összeesett. Ekkor könyörgőni kezdett Rác nevű barátjának, hogy ne hagyja ott, mert elvárja és gyermekeit nem lesz aki felnevelje. Kérte, hogy legalább a sebeit, főleg a gyomorsérülését kötsze be, mert az látszik a legveszélyesebbnek. Rác azonban abban a pillanatban csak a parancs szavát érezte és tovább rohant előre. Weintraub azután ott maradt a harcmezőn és hiába várta többé vissza hat gyermeke. Felesége bánatában egy év múlva meghalt és a kis család szétszóródva valósággal az uccára került.

Rác nemrégiben összetalálkozott egy széki emberrel, akitől megkérdezte, hogy nem ismerte Weintraubot. Az illető, aki szintén ismer egy Weintraub nevű embert, azt válaszolta, hogy jól ismeri és a legjobb egészségnek örvend. Rác boldogságában — mert azt hitte, hogy a harctéren mellette súlyosan megsebesült bajtársának sikerült mégis

életben maradnia — ekkor arra kérte ismerősét, hogy vigyen tőle Weintraub számára egy levelet. Ez a levél történetesen a bocszlói harcmezőn 24 évvel ezelőtt elesett Weintraub fiának kezébe került és a szövege megrázó képet rajzol arról a sok lelki tusakodásról, amelyeken Rác az elmúlt negyedszázad alatt átesett. Ime a levél:

„Drága jó Barátom! Nem tudom, meg tudsz-e bocsátani nekem a goroszlói hinderniszkek mellett történt cselekedetemért. Tudom, hogy mi lett volna a kötelességem, de azt is láttam, hogy te már nem élhetsz talán egy órát sem. Kötelességem lett volna melletted maradni, mert engem június 9-én elfogtak és milyen jó lett volna, ha együtt fognak el. Most tudtam meg, hogy élsz és hidd el, hogy 24 évig kínozta a kép, amely most is a szemem előtt van: a Te könyörgő véres arcod és könnyes szemed. Már nem vagyok ember, csak roncs, mert az álmatlan éjszakák és a Te képed kísértenek és éppen ezért könyörgöm, hogy bocsáss meg, hogy tudjam a fejem nyugodtan az örök álomra fektetni, tudva azt, hogy megbocsátottál. Kérlek írd meg, ha meg tudtál nekem bocsátani. Ölel barátod: Rác Miklós.”

Szegény Rác Miklós most már bizonyára tudja, hogy barátja régen halott és talán nem fogja többé gyötörni a lelkiismeret, az elemi, baráti kötelesség elmulasztásáért, mert hiszen Weintraubot aligha lehetett volna akkor is megmenteni. De a levél egész szövegével érdekes dokumentuma ezeknek a gyötrelmekben és megpróbáltatásokban bővelkedő időknek. V. M.

Meghamisították-e Orza, az Universitáta volt játékosának kiadattási lapját?

Okirathamisítással vádolják az Universitáta egyik volt vezetőjét — Elővezetik a tárgyaláson meg nem jelent tanukat

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Érdekes és bonyolult büntügy került tegnap tárgyalásra a kolozsvári törvényszék dr. Grigorie Triff—Huzum Joan tanácsa előtt. Az ügy előzményei még arra az időre nyúlnak vissza, amikor a kolozsvári sportkörök az a nagy meglepetés érte, hogy az Universitáta sportegyesület kiadta a nagyváradi NAC részére egyik legjobb futballjátékosát, a többszörösen válogatott Orza Vasileet.

A játékost dr. Martian Romul kolozsvári ügyvéd, az U volt vezetőségi tagja adta át dr. Filip Justinak, a NAC volt vezetőjének és a kiváló játékos átengedéseért dr. Martian — a vádirat szerint — jelentős anyagi ellenszolgáltatást kapott volna. Ugyanakkor kiderült, hogy az 549. számú és „Universitáta” részéről kiállított hivatalos irat, amellyel Orza Vasileet a NAC részére engedték át, illetve adták ki — hamis. Ez az irat egészen más úgyről szólott és ezen az iraton — a vádirat szerint —

dr. Martian Romul klórral javításközölt volna.

Magánokirathamisításért indult meg az eljárás az ügyvéd ellen, aki a korábban megtartott tárgyalásokon igazolni igyekezett, hogy ő teljhatalmu megbízottja volt az Universitáta sportegyesületnek s több kitöltetlen hivatalos úrlapja volt az egyesülettől, amelyeket tetszése szerint használhatott fel. Ezzel szemben a vád képviselőiben dr. Ciurel Ilie ügyvéd azt igyekezett bizonyítani, hogy

Martian a kérdéses időpontban már nem volt vezetőségi tagja az U-nak és eljárása törvénybeütköző. A tegnapi folytatásos tárgyalásra számos tanút idéztek meg, akik közül azonban sem dr. Buteanu Aurel, az U volt elnöke, sem dr. Hatieganu Simon, a futballszakszabály volt elnöke, sem Jakobi Ernő, a közismert futballbíró és sportvezető nem jelentek meg. Rapeanu ügyész erre a tárgyalás elhalasztását indítványozta. A vád képviselőiben dr. Ciurel Ilie ügyvéd kérte az Universitáta pénzbüntetéssel való sújtását, mert a mai napig nem tett eleget a múlt évi december 30-án elrendelt kötelezettségének,

Nem hasonlítható össze!

Az „ASPIRIN” 40 esztendeje, bebizonyította felülmúlhatatlan tulajdonságait. Ezt a világhírt akarják a különféle pótkészítmények kihasználni, azonban az „Aspirin” hatóképességét és ártalmatlanságát utolérni soha sem fogják!

ASPIRIN TABLETTA

„Bayer” keresettel valódi!

hogy az egyesület alapszabályait és iktatókönyvét beterjessze.

Ciurel dr. kérte Gabriel Marinescu tábornok, a Román Labdarúgó Szövetség elnökének megidézését is, illetve annak az 549. számú iratnak eredetiben való beszerzését, amely az Orza kiadására vonatkozik és amely jelenleg a szövetség bukaresti irattárában van. Kérte továbbá Jakobi Ernő tanak rendőri elővezetését.

A törvényszéki tanács július 3-ára halasztotta el a tárgyalás folytatását. A hozandó ítélet elé nemcsak sportkörökben néznek nagy érdeklődéssel, hanem jogászok körében is, mert dr. Grigorie Triff, a törvényszéki tanács elnöke nemcsak kiválóan képzett jogász, hanem elsőrangú sportember is, aki, mint a kerületi sport- és szövetség vezetőjének tagja, alapos szakértője a sportegyesületek ügyvezetésének és így, mint szakbíró is hozza meg a nem mindennapi perben lázas érdeklődéssel várt ítéletét.

Pünkösdi hétfőjén teljes munkaszünet

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári Munkakamara 4420—939. szám alatt annak közlésére kérte fel lapunkat dr. Hariton Moldovan, az időközi bizottság elnökének és hosszú főtábornak aláírásával, hogy a 2726. számú és hivatalos lap 1938. évi augusztus 17-iki 189. számában közzétett legfelsőbb királyi törvényrendelet értelmében Szentháromság napja (pünkösdi másodnapja) törvényes ünnep és ennek következtében az üzletek zárni kötelesek, a vállalatok és üzemek nem dolgoznak. A rendelkezés kiegészítőjéül a bukaresti Rador távirati iroda közli, hogy az iskolák is szünetelnek ezen a napon, a hivatali szolgálat pedig májtól kezdve kedd délután 3 óráig bezárólag szünetel.

Ugyancsak a Rador jelenti, hogy az UGR nyomatékosan a gyárosok figyelmébe ajánlja, miszerint a fentidezt törvényrendelet értelmében május 29-én, pünkösdi másodnapján a gyárak nem dolgoznak. A munkaügyi miniszter pedig azt közli, hogy ezen a napon az összes kereskedelmi és ipari vállalatok mind zárni tartoznak és a vásár-csarnokok is zárva tartanak.

— Megerősítették a tolvaj cselédleányok vizsgálati fogságát. A kolozsvári rendőrség néhány nappal ezelőtt — mint megírtuk — letartóztatta Precup Rozália szucsági és Lapusan Mária cselédleányokat, Precup Rozália sógornőjét, akik behatoltak özv. Szabó Jánosné kolozsvári piaci árus Dámbul Rotund-ucca 3. szám alatt levő lakására és onnan — felfeszítve az egyik szekrényt — 20.000 lej készpénzt loptak el. A rendőrség hamarosan kérekerítette a lakásfosztogatókat, akik közül Precup Rozália visszaeső bűnös, amennyiben fellelve az elzárva tartott Végh Mária kolozsvári tisztviselőné Lunga-ucca 42. szám alatt levő lakására és onnan 20.000 lej értékű selymet és ruhaneműt loptott el. Ennek a betöréses lopásnak az ügyében szintén folyik az eljárás Precup Rozália ellen. — Az özv. Szabó Jánosné terhére elkövetett lopás ügyében dr. Martei vizsgálóbíró folytatta le a vizsgálatot, amelynek során már csak 7500 lej és két, a loptott pénzből vásárolt aranygyűrűt, valamint ruhaneműt találtak meg a tolvaj cselédleányoknál. A vizsgálóbíró részéről elrendelt letartóztatási végzés ellen a két cselédleány felelősségét jelenített be. A felelősséget tegnap vette tárgyalás alá a kolozsvári törvényszék dr. Breban—Bolcas tanácsa és azt elutasítva, megerősítette a 30 napos vizsgálati fogságot a visszaeső tolvaj és betörő cselédleányok ellen.

Apróhirdetések

ADÁS-VÉTEL

SÜRGŐSEN eladó egy kisebb házhely bekerítve, minden elfogadható árért, Bulgária vendéglő mellett, Str. Dobrogei 7. (7981)

D'OR illatszertárban gomb, csatt, öv és sár nagyon olcsó árban. (7982)

MINDENFÉLE butorok nagy választékban eladók. Használt butort veszek. Str. Gen Poetas 15. (7989)

SÜRGŐSEN eladó olcsón egy gyermek sportkocsi, Str. Crisani 33. (7984)

ÜZLETBERENDEZÉS teljesen új, minden szakmának alkalmas eladó. Erd. P. M. Viteazul 7. ház mesternél. (7993)

JÓKARBAN lévő bicikli eladó. P. Stefan cel Mare 3. (7994)

ELADÓ olcsón jókarban lévő modern konyhaberendezés, azonkívül ágy és háromajtós szekrény. Cal. Traian 34. em. (7995)

ELADÓ nagyon olcsón egy 6 hengeres csukott Crysler autót, 2 új 18x550 Fyres-tone gummival. Gummik esetleg külön is eladók. Deutsch, Str. Reg. Maria 6. (7996)

GYERMEKKOCSI, mély, jókarban lévő eladó. Str. Lupoica 3. (8001)

ELUTAZÁS miatt azonnal eladó olcsón egy kis bevezetett Bodega. P. M. Viteazul 31-a. (8006)

ELSŐSŐZTÁLYU belvárosi bodega forgalmas helyen, kitűnő menettel, elköltözés miatt átadó. Ért.: Eliásnál, Str. Baritiu 20. (8010)

ELADÓ közel a városhoz, a városi autóbussz forgalmi utcában 10 ezer nm telek terület 200 m. uccafronttal, bekerítve, 3 szobás modern lakással 14 állatra való istállóval, erős téglapüvellettel, cseréppel fedett 14x6 vasbeton pince, külön ház két szobával 700 rózsá, 70 gyümölcsfa, 500 bokor egres és ribizli, beton kut, villany. Értékének aluli ára: 600 ezer lej. Ért.: Eliás ingatlanügynökségnél, Str. Baritiu 20. (8009)

ELADÓ Str. A. Muresan mellett ultra-modern villaház, legmodernebbül megépített 3 szobás, komfortos lakással 1100 nm. gyümölcsöskert, 70 m. uccafronttal, a telek két részre osztható. rendkívül alkalmas ára: 725 ezer lej. Ért.: Eliás ingatlanforgalmi ügynökségnél, Str. Baritiu 20. (8008)

FIGYELEM! Eliás Francisc ingatlanszolgalmi iroda hirdetései Str. Baritiu 20. Eladás alatt állanak aváros minden részében 8 és 10 százalékos jövedelmező bérpaloták és bérházak, családi és modern villaházak, gyümölcsöskertek, építkezésre alkalmas telkek. Kérem bizalommal felkeresni.

KOMPLETT nagyon szép fehér hálószoba eladó. Holzinger, Str. Cicio Pop 17. (8015)

KERESÜNK megvételre forcsóves 80 literes kazánt. Sport Vulkanizáló, Fehér, C. Reg. Carol II. 5. (8017)

SPORTKOCSI, majdnem új eladó, vagy mély kocsival elcserélhető, Klein, Str. Traian 47. (8016)

MODERN gyermekocsi kifogástalan állapotban eladó. Str. Grigorescu 40. Szabóknál délelőtt. (8020)

EGY jókarban lévő kerékpár és egy gyermeksportkocsi eladó. Str. Pelagie Rcsu 29. (7964)

ÁLLÁST KERES

KÖZÉPKORU férfi, volt állami tisztviselő, józan, megbízható pénzbeszedő, raktárnok, éjjeliőr, irodaszolgái állást keres. Garancia van. Leveleket „Hüségese” jelíggel a kiadóba. (7947)

AUTÓVEZETŐ megbízható, helyben, esetleg vidéken állást keres. Részletes ajánlatokat „Junius” jelíggel a kiadóba kérek. (7966)

10.000 lej garanciával rendelkező fiatal ember pénztárnoki, raktárnoki, vagy ehhez hasonló állást keres. Leveleket: Simko, Str. Florilor 6. (8013)

10.000 lej garanciával keresek csaposi, szolgái, vagy bármilyen állást. Cim: György Iosif, Str. Dragalina Poteca I. (8027)

ITALMÉRÉSI engedéllyel mint közreműködő társ, némi tőkével jó keresményű bodegába, vagy vendéglőbe belépnek. Csillag, Str. Tache Ionescu 65. (8021)

ÁLLÁST KAPHAT

GYERMEKKRUHÁT varni tudó leányokat felvesz Katzné, Cal. Reg. Ferdinand 89. (T2253)

4 KÖTÉPISKOLÁT végzett fiú vízvezeték szerelői tanulónak felvesz Szántó, Str. Corches 12. (7941)

SZÓPTATÓ dadát keresünk. Str. Tebei 19. dr. Măgurean. (7954)

IPARI vegyüzem ismeretiben jártas fiatal embert alkalmaznak, részletes ajánlatokat „Uj üzem” jelíggel a kiadóba kérek. (7958)

MINDENES leányt keresek június 1-re. Str. Aurel Vlaicu 4. (7959)

Sütkösdre jó bort...

Gr. Teleki Adám és Scyfried Ferenc pincészetéből Cluj, C. Moşilor 23-a.

FÁRFI fehérnemű varróként felveszek azonnalra. Ugyanott kifutóleányt. Str. Nicolae Filipescu 17. sz. (7938)

EGY fiatal ügyes szolga azonnal felvételt a Royal Moziba. (T2255)

KIFUTÓFIUT, biciklizni tudót felveszek fűszerüzletberendezés, Berkel-mérleg eladó. Molnár fűszerüzlet, Str. Grigorescu 55., Telefon: 16-26. (7962)

Tapasztalt szakácsot keresünk a nyári üdülőtelep számára kettő és fél hónapra. Az ajánlatokat a kolozsvári Munkakamarához kell küldeni 1939. június 1-én d. u. 5 óráig bezárólag.

HÁZMESTERNEK gyermektelen házaspár privát házába kerestetik. Unio száll. Rt. Str. Memorandului 2. I. (7965)

VIDÉKRE utazó rövid, vagy divatúru ügynöknek adnék megbízást. Str. Reg. Maria 12. ajtó 7. (7973)

MASAMOD leányok felvétetnek kalapszalon, P. Unirii 22. udvarban. (7976)

INTELLIGENS nőt napi 2-2 órára, könnyű beteg mellé azonnal felveszünk. Str. Masaryk 19. (7990)

HÁZTARTÁSBAN jártas zsidó nő állást kaphat. Abraham, Str. Masaryk 67. (8031)

MINDENES főzőnőt elsejére felveszünk. P. M. Viteazul 9. (8034)

AZONNALI belépésre keresek egy megbízható fiatal mechanikus soffit. Deutsch Str. Reg. Maria 6. (7997)

BEJÁRÓNÓ felvétetik délelőttre. Lusz-tig. Str. Baritiu 20. ajtó 1. (8040)

VALLALAT keres 3 tisztviselőt külső és irodai munkára, román állampolgárság megkívántatik és az ország 3 nyelvét bírja. „Jó munkaerő” jelíggel a kiadóba. (8038)

VIDÉKI városkában lévő háztartásban olyan jobb nő kerestetik, aki a háztartás összes munkáin kívül, polgári igényeket kielégítő főzést vállalja. Jelentkezni kizárólag 30-án és 31-én délután 4-5 között. Str. Stroescu 11-a. em. 6 ajtó. (8039)

EGYEDÜLALÓ nő, ki mosni, vasalni tud, fizetés, lakás és kosztal felveszek. Hotel Astoria gépésze. (7998)

BEJÁRÓNÓ felvétetik. Str. Dubălarilor 13. Rottenbergék. (8004)

ÜGYES varróleányt felveszek. Cluj, Str. Lucaci 30. **RUSU ELISABETA.** (7837)

KÜLÖNFÉLÉK

KÜLFÖLDI tanulmányutamról visszatértem. Készítetek modern gyógyfűzőket, melltartókat, minden elképzelhető formában. Grün Rózsi, Cal. Reg. Ferdinand 14. (7588)

KIRÁNDULÁSOKBAN résztvenni óhajtok, akik hajlandók meglévő luxusautó üzemeltetéséhez hozzájárulni, adják címeiket kiadóba „Jó társaság” jelíggel. (7930)

CLUJ legforgalmasabb piacterén szép üzlethelyiséggel és raktárral, valamint 200.000 lej tőkével társulnék, vagy elvállalnék kurzus cikkekben bizományi lerakatot. Részletesen körülírt ajánlatokat „Kereskedő” jelíggel a kiadóba kérek. (7888)

TANITVÁNYKIKÉPZÉS. Kozmetikus „Boté” Hamburg M. Cal. Regele Ferdinand 34., II. Telefon: 20-11. (7937)

SZABÁSZATI tanítási Gelth Edith volt ipariszkolai tanárnőnél. Str. Regalá 38. sz. (7931)

LAKÁSFÉREGTELENITÉSEKET garanciával végez Polynea, Str. Consiliul Național 3. (Főpostánál.) Telefon: 35-01. (8033)

ERNYŐK legjobb minőségben, javítások, áthúzások olcsón Ernyőüzemben. Cal. Reg. Ferdinand udvarban. (7974)

PING-PONG asztalt keresek megvételre. Str. T. Vladimirescu 5. (7979)

MESTERKÖNYVVEL rendelkező társat keresek Kolozsvár központjában lévő jó felszerelt úri és hölgyfürdőszobához, kedvező fizetési feltételek mellett. Erdőkődök adják be címüket Newyorkszállító portásához. (8012)

MEGNYILT. Cal. Reg. Ferdinand 63. alatt ujonnan megnyitott kerthelyiség. Szíves pártfogást kér a tulajdonos. (8002)

NE dobja el használt fürdőruháját, vagy bármilyen kötött ruháját, mert a Mercur kötődében (P. Carolina 5.) azt szakszerűen kijavítják, vagy átalakítják. (7985)

KIADÓ LAKÁS

KIADÓ kis üzlet berendezéssel és engedéllyel együtt, szükséges 30-50 ezer lej. Cim a kiadóban. (7823)

INCHIRIEZ Právlicoră cu mobilier si brevet, negot usor, necesar 30-50 mld lei. Adresa la ziar. (7824)

KIADÓ két szoba, konyha, mosókonyha, speisz 1300 lej. Str. Subdeal 24. Sörgyár mellett. (7840)

KIADÓ azonnal üzlethelyiség. P. M. Viteazul 14. (7892)

SZOBÁK treshen vagy butorozva kiadók Str. Margineasa 19. (7868)

KIADÓ szoba, konyha, speisz. Strada Regina Maria 20. (7688)

KÉT szoba, konyha, speisz, mellékhelyiségekkel, kerttel kiadó. Str. Tache Ionescu 49. szám. (7742)

EGY szoba butorozva nyaralásra kiadó Str. Vultur 12 szám. Péter. (T 2246)

KIADÓ kertés villában 2 szobás, konyhas lakás szép gyümölcsös kerttel. Str. Regalá 54. Ért.: Szabó Ferencnél, Cal. M. Foch 7. (7844)

KIADÓ szoba, konyha, speisz. Str. Prof. Marinescu 59. (7867)

VENDÉGLŐI konyha kiadó. Cim a kiadóban. (7870)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba 1 nőnek azonnal kiadó Óvárosban. Cim a kiadóban. (7876)

RAKTÁRNAK, műhelynek kiadó helyiség. Str. Anton Pan 6. Lébnél. (7877)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba fürdőszoba használatl kiadó. Str. Hasdeu 35. szám. (7881)

KÉT szoba, konyha, fürdőszoba azonnal kiadó. C. M. Foch 14. Értekezni Katona sűtőében. (T2251)

MARIANUMMAL szemben különbejáratu butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. (7915)

KIADÓ azonnalra üzlethelyiség Piața Mihai Viteazul 30. Értekezni ebben a házban „Ferrum” vasüzletben Nagyfaludnál. (7933)

4 SZOBA, konyha, fürdőszoba kiadó külön telken 2800 lejért. Str. Episcop Ivan 42., tulajdonos Str. Filipescu 6. (7940)

KIADÓ június 1-ére szoba, konyha, speisz ujonnan festve. Str. Dragalina 26. (7943)

NÉGYSZOBÁS elsőemeleti uccai lakás augusztusra kiadó. Str. Memorandului 9. (7945)

KIADÓ komfortos lakás külön telken, udvaron egyedül. Telefon: 17-81. (7946)

KÉT szoba, előszoba, fürdőszoba június elsejére kiadó, garzonlakásnak, irodának, orvosi rendelőnek alkalmas. Cal. Regele Ferdinand 29. Információ: Bonboneria Lya Cal. Regele Ferdinand 28. (7907)

HÁZ külön telken, napos oldalon kiadó. Str. Tache Ionescu 77. (7912)

KIADÓ központban forgalmas helyen azonnalra üzlethelyiség, havi 1000 lej. Str. Clemenceau 7-a. (7918)

KÉT szoba, konyha, fürdőszoba és egy szoba, konyha kiadó. Cal. Moşilor 85. (7923)

KIADÓ azonnalra 2x2 szoba, konyha, 2x1 szoba, különbejáratu, és 2x3 szoba, konyha teljes komforttal, kert használatl. Cal. Regele Ferdinand 108-110., házfelügyelőnél. (7951)

KÖZPONTBAN szép szoba kiadó. Str. Xenopol 15. (7956)

GARZONLAKÁS fürdőszobával butorozottan, vagy üresen kiadó. Str. Elisabeta 48. szám. (7960)

KIADÓ modern garzon lakás. Str. Grigorescu 21. 11-12. (7961)

HÁROM vagy négyszobás összkomfortos lakás kitűnő karban kiadó azonnalra. Str. Berde 3. (7967)

NAGY kertés villában 2 egymásbanyiló teljesen szeparált butorozott szoba, vagy 1 különbejáratu szoba butorozva, esetleg kis konyhával kiadó. Str. Cantemir 6. sz. (7968)

KIADÓK azonnalra is különbejáratu butorozatlan, félszuterin, nagy szobák, villanyal, vagy olcsóbban anélkül. Továbbá világos, napos, összkomfortos modern komplett egyszobás urilakás. Bármikor megtekinthető. Str. Saguna 20. (7965)

PEKSÉG három kemencével bevezetett kis kenyéruzlettel kiadó. Cim a kiadóban. (7977)

TISZTVISELŐNŐ szép lakásba lakótársnőt keres. Cim a kiadóban. (7980)

EGY szoba, vagy két szoba, konyha, fürdőszoba kiadó. Str. Ion Ghica 12. (7991)

IDŐSEBB nyugdíjas pár szép napos lakást kaphat. Str. Dragalina 106. (7986)

JOLMENŐ fűszerüzlet berendezéssel kiadó. Erd. Str. Popa Farcas 3-a. (7987)

EGY uccai parkettes butorozott szoba kiadó. Str. Gen. Poetas 13. (7988)

BUTOROZOTT uccai szoba, különbejárattal, előszoba és kamrával azonnal kiadó. Str. I. Maniu 34. (8036)

KÉT szoba konyha, mellékhelyiségekkel azonnalra kiadó. Str. Aurel Vlaicu 7. (8023)

SZOLID lakótársnőt keresek fiam vagy leányom mellé külön szobában. Str. Lázárban. Ért.: Reg. Maria 46. fényképész. (8030)

KIADÓ irodának, műteremnek, garzonlakásnak két földszinti szoba, vízkagylóval főposta mellett. Str. Cons. Național 3. (8032)

NAPOS, tágas udvari butorozott szoba ágynemű nélkül, főzőkemencével, jutá nyosan kiadó. Str. Horea 12. (8000)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba, vagy butor nélkül kiadó. Str. Rudeanu 28. (8005)

AZONNAL kiadó 2 szoba, nagy háló, komfortos szép modern lakás, új házban. Str. Calvin 16. (8011)

BEVEZETETT fűszerüzlet engedéllyel kiadó, esetleg áruval berendezve megbízható segédnek garanciával kiadó. Str. Paris 32. (8014)

NAPOS szoba, konyha, speisz, pince kiadó. Str. Subdeal 12. (8018)

BUTOROZOTT szoba két személynek külön melegvízszolgáltatással, külön bejárattal olcsón kiadó konyhával is. Lifthasználatt. Bencez, Str. Reg. Maria 46. IV. em. (8024)

LAKÁST KERES

KERESEK belvárostól nem messze külön telket két szoba, komfortos lakást, szép gyümölcsös kerttel és gazdasági épületekkel, autóbussz utvonalon, víz, villany bevezetve. Ügynököket díjazok. Pontos fizetés Cim a kiadóban. (8018)

KERESEK augusztus 1-ére 4-5 szobás komfortos földszinti lakást a belváros közelében. Lászlóné, Str. Gelu 30. (7917)

KERESEK 1 vagy 2 szobás összkomfortos lakást jó levegőjű, napos helyen. Ajánlatokat „Jó fizető” jelíggel a kiadóba. (7970)

CSENDÉS iparág részére nagyobb műhelyt, esetleg többszobás lakást keresek, lehetőleg külön telken. Cimeket „Fekvés mellékes” jelíggel. (7992)

KERESEK azonnalra 3 szoba, konyha, összkomfortos, kertés lakást, lehetőleg a gánházban. Cim a kiadóban. (7599)

KERESEK augusztus 1-ére 4-5 szobás komfortos földszinti lakást a belváros közelében. Lászlóné, Str. Gelu 30. (7917)

KERESEK 1 vagy 2 szobás összkomfortos lakást jó levegőjű, napos helyen. Ajánlatokat „Jó fizető” jelíggel a kiadóba. (7970)

CSENDÉS iparág részére nagyobb műhelyt, esetleg többszobás lakást keresek, lehetőleg külön telken. Cimeket „Fekvés mellékes” jelíggel. (7992)

KERESEK azonnalra 3 szoba, konyha, összkomfortos, kertés lakást, lehetőleg a gánházban. Cim a kiadóban. (7599)

KERESEK augusztus 1-ére 4-5 szobás komfortos földszinti lakást a belváros közelében. Lászlóné, Str. Gelu 30. (7917)

KERESEK 1 vagy 2 szobás összkomfortos lakást jó levegőjű, napos helyen. Ajánlatokat „Jó fizető” jelíggel a kiadóba. (7970)

CSENDÉS iparág részére nagyobb műhelyt, esetleg többszobás lakást keresek, lehetőleg külön telken. Cimeket „Fekvés mellékes” jelíggel. (7992)

KERESEK azonnalra 3 szoba, konyha, összkomfortos, kertés lakást, lehetőleg a gánházban. Cim a kiadóban. (7599)

KERESEK augusztus 1-ére 4-5 szobás komfortos földszinti lakást a belváros közelében. Lászlóné, Str. Gelu 30. (7917)

KERESEK 1 vagy 2 szobás összkomfortos lakást jó levegőjű, napos helyen. Ajánlatokat „Jó fizető” jelíggel a kiadóba. (7970)

CSENDÉS iparág részére nagyobb műhelyt, esetleg többszobás lakást keresek, lehetőleg külön telken. Cimeket „Fekvés mellékes” jelíggel. (7992)

KERESEK azonnalra 3 szoba, konyha, összkomfortos, kertés lakást, lehetőleg a gánházban. Cim a kiadóban. (7599)

KERESEK augusztus 1-ére 4-5 szobás komfortos földszinti lakást a belváros közelében. Lászlóné, Str. Gelu 30. (7917)

KERESEK 1 vagy 2 szobás összkomfortos lakást jó levegőjű, napos helyen. Ajánlatokat „Jó fizető” jelíggel a kiadóba. (7970)

CSENDÉS iparág részére nagyobb műhelyt, esetleg többszobás lakást keresek, lehetőleg külön telken. Cimeket „Fekvés mellékes” jelíggel. (7992)

KERESEK azonnalra 3 szoba, konyha, összkomfortos, kertés lakást, lehetőleg a gánházban. Cim a kiadóban. (7599)

KERESEK augusztus 1-ére 4-5 szobás komfortos földszinti lakást a belváros közelében. Lászlóné, Str. Gelu 30. (7917)

KERESEK 1 vagy 2 szobás összkomfortos lakást jó levegőjű, napos helyen. Ajánlatokat „Jó fizető” jelíggel a kiadóba. (7970)

CSENDÉS iparág részére nagyobb műhelyt, esetleg többszobás lakást keresek, lehetőleg külön telken. Cimeket „Fekvés mellékes” jelíggel. (7992)

Hirek

NAPTÁR. 1939. Május 28. Vasárnap.
Róm. kat. és Prot.: Pünkösdvasárnap.
Ort.: Ruschile, Izr.: 10 Szíván.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉTI

ORVOSNÁL

— Kissé ideges, asszonyom — állapítja meg az orvos. Azt tanácsolom, legyen hideg fürdők, kényelmes ruhákat viseljen és sokat tartózkodjék a friss levegőn.

Mire önagysága otthon így közli az orvosi tanácsot:

— Tengerre kell utaznom, új nyári ruhákat kell rendelnem és sokat kell autóznom...

A SZÉPREMÉNYŰ CSEMETE

Kissné mérgesen szól be a szomszéd lakás konyhaablakán:

— Kedves nagyság, én nem bánom, ha a maga fia lemásolja az iskolában az én fiam számtan-dolgozatát, de azért, hogy — ha a dolgozat hibás — még el is verje az én fiamat, azt már mégis kikérem magamnak.

— Ügyeletes gyógyszerárak. Május 27-én, szombaton reggeltől, június 3-án, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Unicorn, Unirii-tér; Demeter Cornel, Moților-ut; Somlea, Regele Ferdinand-ut; dr. Cseresznyés, General Foch-ut.

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A bukaresti időjárás-kutató-intézet jelentése: Kisebberülés várható.

— JÓ ÉS OLCSO BŐRT ÉS TALPAT Kozák bőrfüzletben kaphat. Cluj, Piata Mihaj Viteazul 15.

— MŰTEREM ÉS VILÁGÍTÁS NÉLKÜL bárkinek, bárhol és bármikor felvételeket készítünk jutányos árban és művészeti kivitelben. Gyors és pontos kiszálás.

Photofilm
CLUJ, STR. REG. MARIA 6. TEL. 33-46

— HALÁSZI munkaruhái, orvosköpenyei a legjobbak. 50 százalékkal avatott kelmeiből készülnek. Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 109.

— Orvosi hir. Dr. Rosenfeld Anna nőgyógyászati, szülészeti rendelőjét megnyitotta Str. Cotitá 7. Rendel: 8—10 és 2—5. Telefon: 29-56.

A szamosfalvi fürdő vendéglője e hó 28-án, pünkösd első napján megnyílik, elsőrendű konyha, cukrászat, gyulafehérvári fajorok, Ursus csapolt sör.

— Az „Ellenőr”, Tóth Sándor lapjának most megjelent legújabb számát „Szent a gyermek” c. mélyen szántó vezércikk nyitja meg. Általános érdeklődésre számíthat a lap berlini munkatársának, Tóth Bálintnak riportja: „Ott lennt, az igazi svábok között.” Dr. Veress Endre rendkívül megleghangon ír Márton Aron róm. kath. püspök első bérmálásáról. Az itteni magyarságot is érdekli Herczeg Ferencnek, a nagy magyar íróknak az egyik budapesti lapból átvett cikke, melyet a politikai élettől visszavonuló gróf Bethlen Istvánról írt. Kendi Károly hatalmas cikkben keresztmetszetet adja Nagy-bányának. Ezuttal is ötletes a Borszemek, Omikron rovata. Kedves és friss írás a Marót Sándoré: A három barackfájáról. Gyulay Jankó Károly lírai cikke május-ról, más cikkeket is igen gazdag közgazdasági rovat egészítik ki még a nívós lap legújabb számát.

— NAGY TŰZ PUSZTÍTOTT BALATON KÖZSÉGBEN. Budapestről jelentik: Balaton községben nagy tűz pusztított, amely 11 házat elhamvasztott. A tüzeset során két ember megsebesült. Az anyagi kár igen nagy.

— PADEREVSZKI SÜLYOS BETEG. Newyorki jelentés szerint Paderevszki a világhírű zongoraművészt, a lengyel köztársaság volt elnökét, közvetlenül az egyik versenye előtt szivóham érte és állapota válságos.

Talpra áll az asztalosságakma Marosvásárhelyen

(TG.-MURES-MAROSVÁSÁRHELY.) A napokban feljes ülést tartott a helyi asztalos ipartársulat új vezetősége, amelyen, mint a társulatnak egyhangúlag megválasztott új elnöke, Elek János, Marosvásárhely magyar társadalmának egyik legügybuzgóbb egyénisége, adott teljes munkaprogramot. Maga a vezetőségi ülés egyhanguan leigazolta a beválasztott új vezetőségi tagokat s miután egyesületen kívüli részéről minden jogalap nélküli felebbezés is napirendre került, azt a fenti indokok alapján: természetesen elutasították. Ezt követően Elek János, mint a társulat új elnöke adott legszélesebb körű munkaprogramot. Vállalta az áldozatkész elnök azt, hogy a társulat rendez, leigazolt tagjait ellátja — gyári beszerzési áron anyaggal, aminek az

árát a kész munka leszállításakor kell kiegyenlíteni. A nagy megalapozottsággal átgondolt és előterjesztett munkaterv ilyenképpen egy végzetesen magára alá került szakma talpraállítását fogja eredményezni és elővetíti egy minden vonatkozásában életképes termelő és fogyasztási szövetkezet árnyvonalait. Az ipartársulat új vezetősége a legelkésebb egyöntetűséggel és munkaakarással üdvözölte az új elnöknek korszakalkotó kezdeményezését és azonnali hatállyal egy bizottságot küldött ki, amely együtt az elnökkel, a legsürgősebben létrehozni lesz hivatott az asztalos ipartársulat ezen életmentő új vállalkozását, amelynek segítségével egy jobbsorsra érdemes szakma ismét való talpraállítását fog valóra válni.

— ELŐKÉLŐ ELJEGYZÉS. Athénból jelentik: Irina hercegnő, György görög király nővére jegyese lett a savoyai házból származó palatini hercegnek.

MEGNYÍLT A BAGOLYVÁR

étterem kerthelyisége
Asztalrendelés
Telefon: 29-96.

A magyar megújulás útjain

(TG.-MURES-MAROSVÁSÁRHELY.) Amint a „Jóestét!” elsőnek és teljes terjedelmében közölte a NUF magyar tagozata parlamenti érdekképviseleti jelöltjeinek névsorát, nyilvánvalóvá vált az a tény, hogy az illetékes tényezők a leghivatottabbakat és legilletékebbeket óhajtották sorompóba állítani. Marostordá megye és Marosvásárhely magyarsága a legosztatlanabb lelkesedéssel vette tudomásul azt, hogy gróf Toldalaghy Mihályt jelölték az itteni magyarság képviselőjeként, akinek nagyszerű képességei, hosszú évtizedek re visszamenő társadalmi és szociálpolitikai tevékenysége felbecsülhetetlen értéket jelentenek éppen most, a magyar tömörülés életfeltételes pillanataiban. Toldalaghy Mihály két évtizedden keresztül önként vállalt odaadással töltötte be a legsúlyosabb feladatokat a magyar élet területein és minden ténykedésében a becsületes magyar jóakarát céltudatos alkotnivitágását példázta. Az irányában megnyilvánuló páratlan rokonszenv tehát önként adódó magyar célirányosságot jelent és azt is jelenti, hogy az élenálló maradéktalanul érvényesíteni óhajtották a rendszerváltozás nyújtotta adottságok teljes kihasználását.

— NEM KÖTELEZŐ A NYOMTATVÁNY-SZÜKSÉGLET BESZERZÉSE A HIVATALOS LAP NYOMDÁJÁNÁL. Bukarestből jelentik: A grafikai munkaadók szövetsége régóta tett ismételt lépéseket abban az irányban, hogy szüntessék meg a vidéki nyomdák régi sérelmeit és ne tegyék kötelezővé, hogy a vidéki hatóságok nyomtatvány-szükségeit csak a hivatalos lap nyomdájánál rendeljék. Az Állami Nyomtatványokat Központosító Hivatal most leiratban közölte a grafikai munkaadók szövetségével, hogy a vidéki közhatóságok számára nem kötelező a nyomtatványoknak a hivatalos lap (Monitorul Oficial) nyomdájában való megrendelése.

— A CFR ALKALMAZOTTAKTÓL EGYNAPI FIZETÉST LEVONNAK A HADFELSZERELÉSI ALAP JAVÁRA. Bukarestből jelentik: A CFR igazgatósága a személyzet felajánlása folytán rendeletet adott ki, hogy a június havi fizetésekből 1 napi fizetést le kell vonni a hadfelszerelési alap javára. Tekintettel arra, hogy körülbelül 40 ezer emberről van szó, a júniusban levonandó összegek jelentősen fogják növelni a hadfelszerelési alapot.

— A választások napjain szünetelnek a bírósági tárgyalások. Az igazságügyi minisztérium rendelete értelmében május 31-én, június 1-én és 2-án, a választások napján az összes bírósági tárgyalások szünetelnek. Sem a járásbíróságnál, sem a törvényszéki tanácsoknál, sem a felebbezési fórumoknál, a büntügyi és az ítélőtáblánál, valamint a Semmitőszéknél sem tartanak ezeken a napokon tárgyalásokat. A május 31-re, június 1-ére és június 2-ára kitűzött tárgyalásokat, amelyek az igazságügyi miniszteri rendelet értelmében elmaradnak, később és hivatalból megállapítandó határnapon fogják megtartani.

Valódi angol

szövetek viselőjét felhívjuk a minden versenyen felüli tiszta gyapju

Dombria

szövetekre, amelyek szépségben, tartóságban egyenrangúak az angollal. 75 centi szélességben 270 lejtől vannak 370 lejtig. Egyedüli elárúsítóhely Str. Reg. Maria 4. Bejárat Str. Brătianu 19. felől is.

— TIZ ÉVI KÉNYSZERMUNKÁRA ÍTÉLTÉK A GYLKOS MUNKÁST. Tavalay február 8-án Modosan Nicolae hunyvádmegyei Ormingyán községbeni munkás mulatozás után összevesszett Muntean Nicolae falubeli kerékgyártó mesterrel, akit azután egy dorroggal agyonvert és a holttestet egy kutban elrejtette. A büntény kiderült és a dévai esküdtszék 10 évi kényszer-munkára ítélte. A Semmitőszék később ezt az ítéletet megsemmisítette és az ügy így került a kolozsvári büntető-tábla elé, amely most megtartott új tárgyaláson a 10 évi kényszer-munkáról szóló esküdtszéki ítéletet helybenhagyta és így az jogerős.

— KÉT SÜLYOS SZERENCSETLENÉG A VISSZAMARADT GRÁNÁT MIATT. Bukarestből jelentik: A vlascegyei Pietrosani községben egy háborúból visszamaradt gránát felrobbanása folytán 5 ember súlyosan, hat könnyebben megsebesült. Az áldozatok között kettő sérüléseibe behalt. Ugyancsak Vlascegyében a Davilov mezőn Stan Chiru 16 éves pásztorfiu juhlegeltetés közben talált egy ilyen visszamaradt gránátot, amely felrobbanva, darabokra szaggatta.

Pünkösd első napján megnyílik Kérő-gyógyfürdő

Vidám megnyitó ünnepség. Autóbusz 60 lej. Vasuton 50 százalékos kedvezmény.

Apróhirdetések

ADÁS-VÉTEL

Megérkeztek

Sámuel maradékához a legújabb nyári férfi szövetek, selyem ujdonságok, buretek fehér kabátszövetek és különböző mosóanyagok. Sámuel, Str. Măloasă 19. Regal kávéház mögött. (7740)

IRÓASZTAL jó állapotban iroda részére kerestetik. „Solid”, C. Regele Carol II. 92. szám. (7932)

ELADÓ alig használt mély gyermek-kocsi. Colonia Subdeal, Str. Ion Grădicescu 4. (7934)

HÁROM darab érc fűtőkályha olcsón eladó. Megtekinthető délután 2—4-ig, Str. Florilor 12. (7935)

EGY szoba, konyha, speisz, pince modern ház eladó, vagy elcserélném. Van bankadósság, átvehető. Str. Soporul 8. sz., szamosfalvi vám mellett. (7936)

JÉGSZEKRÉNY jó állapotban olcsón eladó. Megtekinthető Familia kenyérgyár-nál, Cal. Traian 40. (7939)

BUTOROK olcsón eladók. Str. Capitan Ignate 52. (7942)

ELADÓ házastelek, nagy kerttel, Strada Plugariilor 68. sz. (7944)

BETEGSEGÉLYZŐ listák intézését vállalom. Cim: Paceh, Str. Gelu 14. (7948)

5 MÉTERES üvegfal eladó verandának. Astra búffé, P. Unirii 3. (7949)

EZÜST evőkészlet komplett 12 személyes, kazettával eladó. Cim a kiadóban. (7950)

GYERMEKSZOBA butor, modern, féregmentes, tükrös garderozszelekrénnel, ágy sodronybetéttel, vánkomsztráccok, függönyök, képek, befőttes, uorkás literes üvegek eladók. Str. Barițiu 28-b., ajtó 2. Érdeklődni délután 5-ig. (7952)

HARISNYAKÖRKÖTŐGÉPET hibátlanul, duplahangrest veszek. Harisnyakötésben jártas női munkaerőt keresek. „Harisnyakötés” jelígre kiadóra kérek. (7953)

JÓKARBAN levő pianót bérbe vennék. Str. Tudor Vladimirescu 16-a., földszint. (7957)

EGY jókarban levő csolnakos varrógép 1200 lejért eladó. Cal. Traian 24. Lender-nél. (7955)

JÓKARBAN levő asztalos gyalupadok 800 lejért eladók. Székely és Réti butorgyár, Târgu-Mures. (VT 2258)

GYERMEK sportkocsi keveset használt 700 lejért eladó. Cal. Marechal Foch 94. (7963)

BOXER fajtiszta 6 hetes kutyakölykök eladók. Str. Cantemir 6. (7969)

DRÓTSZÖRŰ foxi, balak, kutyakölyköt keresek. Cimeket „Faj” jelígre. (7972)

MODERN mély gyermekkocsi eladó. Str. Sulutiu 8. Házfelügyelő. (8037)

SZINEK, hidmérleg, kétkerekű taliga, stráf és más szakér sé berendezés, szivattyú és fedél pala eladók. Cim a kiadóban. (8035)

HASZNÁLT, jókarban levő diványok, szekrények, ajtók, ablakok eladók, párnák Str. Gojdu 3-a. (T2256)

BÖRGARNITURA, mahagoni íróasztal és szép ebédlőberendezés nagyon olcsón eladó. Megtekinthető Lloyd comisio, P. Unirii 9. (8024)

SZOBA, konyhas lakás kiadó. Öntöttvas klózettszék eladók. Str. Avram Iancu 27. (8025)

KIADÓ fürdővilla Slănikon 12 szobával berendezve, ágynuméval együtt, bére 26 ezer lej szezonra. Ért.: Dolhánál, Str. Avram Iancu 24. (8026)

ELADÓ Lupsán jövedelmező ház 180 ezer. Ért. Cal. Traian 82. (8029)

ELADÓ 50 nm ház hely a Mănăștur uton az új fapiacca szemben. Ért.: Cal. Mănăștur-uca 175. (T2254)

ELADÓ butorok, egy ebédlő és egy háló 5500 lejért. Fűtő-ház telep. Str. Baciu 10-es pavillon. (8028)

KIFŐZDEI főzőkemencét keresek megvételre. Str. Eminescu 2-a. (7975)

GERENDI-LUNCANI boraim Str. Reg. Maria 13. sz. alatti borpincéből kaphatók a legkisebb mennyiségben is. Telefon: 29-19. Rendelésre hazaküldöm. (7978)

KÖLN, puder, szappan, foto-cikkek legolcsóbban Parfümeria D'Orban. (7983)

Porsche Ferenc

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A város magyar társadalmát igen súlyos veszteség érte. Ma kora reggel 61 éves korában rövid szenvedés után hirtelen meghalt Porsche Ferenc, Kolozsvár iparos társadalmának egyik jellegzetes és köztiszteletben álló alakja. Porsche Ferenc, mint műlakatos, a régi nagynevű magyar iparosok közül való volt, akinek munkáját a különféle köz- és magánépületek elkészítésénél minden oldalról a legteljesebb elismerés mellett vették állandóan igénybe. Több, mint négy évtizedes ipari pályafutása alatt nevének csak becsületét és tisztelőt szerzett. Kitünő szakmai felkészültsége mellett igen jelentős szerepet játszott a különféle iparos intézményekben. Sokat tett az iparosok nevelő jellegű és jóléti intézmények létesítéséért és fejlesztéséért és érdemei elismerésül az iparostársadalom részéről több ízben is elismerésekben részesült. Hosszu évek sora óta volt a magyar iparosegylet pénztárosa és munkáját áldozatos lélekkel közmegelegedésre látta el.

Igen értékes és tevékeny munkát fejtett ki, mint buzgó katolikus a különféle katolikus intézmények kereteiben is. A kolozsvári katolikus egyházközségnek, valamint a Katolikus Körnek megbecsült választmányi tagja, az egyházközségi lakbérleti bizottságnak elnöke és még sok más intézménynek vezető, irányító tényezője volt, akinek munkáját mindig szívesen vették igénybe. A jövedélyű és tanult iparosember egyike volt a város legmunkásabb polgárainak és így váratlan halála a legszelebbkörű mély részvétet váltotta ki. Halálát mélyen sujtott feleségén kívül leánya, dr. Monduk Béla, az ismert nevű fiatal kolozsvári ügyvéd felesége és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése valószínűleg hétfőn délután lesz előreláthatólag hatalmas részvétmellet és azon a különféle iparos intézmények és katolikus testületek tagjai teljes számban fognak résztvenni.

Munkakamara Cluj.

4363—1939. sz.

HIRDETMÉNY

A cluj Munkakamara az államszámviteli törvény értelmében a Somesul-Cald-i nyári üdülőhely élelmiszerekkel való ellátása céljából önkéntes árajánlatra hívja fel az érdekelteket a következő cikkek szállítására:

3780 kg. félfelhér kenyér, 2835 kg. tej, 750 kg. különféle hus, 190 kg. lépseméz, zöldségfélék.

Nyilvános árlejtés 1939. június 1-én délután 5 órakor lesz a Munkakamara irodájában, Str. Saguna 14. szám.

Az árlejtési feltételek megtekinthetők minden munkanapon délelőtt 11-13 órák között.

Cluj, 1939. május 24.

Kolozsvári Munkakamara.

Dr. Moldovan Hariton elnök.

Hossu titkár.

— **VAKMERŐ UCCAI TÁMADÁS CSIKÁGÓBAN.** Csikágóból jelentik: Tegnap a nyílt uccán vakmerő rablótámadás történt. Két fegyveres bandita feltartóztatott egy gépkocsit, amelyben négy előkelő hölgy ült. A banditák kényszerítették a gépkocsi utasait, hogy pénzüket és ékszereiket adják át, azután egy rájuk várakozó autón elmenekültek. Körülbelül 20.000 dollár értékű zsákmányt vittek magukkal. A banditák kézrekerítése a hatóságok a legnagyobb eréllyel nyomoznak.

Amerikai gyorsasággal leplezte le a rendőrség a két nagyszabású betörés tetteit

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Szenzációs és bravuros nyomozást végzett a rendőrség büntügyi osztálya mára virradólag. Megirtuk, hogy tegnap éjszaka titokzatos gonosztevők két vakmerő betöréssel lopást követtek el két egymás mellett levő uccában, ugyanabban az időtájtban. Amint a IV. kerületi rendőrségen bejelentették, az ismeretlen tettesek álkulccsal felnyitották Kis Károly Vlaicu-ucca 6. szám alatt levő lakását, ahonnan 16.000 lej értékű ruhaneműt vittek el, Goldfried Rudolf kereskedő Regele Ferdinand-ut 45. sz. alatt levő lakásáról pedig aranyórát és értékes iratokat tartalmazó kézi vasakasztát zsákmányoltak. A kerületi rendőrség az esetről azonnal jelentést tett dr. Draghiciu büntügyi rendőrigazgatónak, akinek intézkedésére a büntügyi osztály közegei azonnal megkezdtek a tüzetes nyomozást a veszedelemes és vakmerő betörők kézrekerítése érdekében. A nagy fáradsággal

járó nyomozás meglepő eredménnyel járt. A dr. Draghiciu büntügyi igazgató közvetlen irányítása mellett működő nyomozóknak az éjszaka folyamán sikerült elfogniuk a két betöréssel lopást tetteit Salamon Ferenc, Kiss Ferenc, Fülöp Endre és Fülöp Lajos notárius betörők személyében.

Kihallgatásuk során a két betöréssel lopáson kívül a rovtomtultu gonosztevők még 14 lopást ismertek be és a büntügyi nyomozók egész éjjel szekerrel szállították be a főkapitányságra az orgazdnál lefoglalt bűnjelket. A büntügyi osztály irodái valószínűleg raktárrá alakultak át a felhalmozott árukkal. Főleg sok bőrárut foglaltak és koboztak el a detektívek. A betörők kihallgatását és a nyomozást a rendőrség nagy eréllyel folytatja. A büntügyi osztály igazgatója és a detektívek minden dicsőretet és elismerést megérdemelnek gyors és eredményes munkájukért.

URANIA MOZGO

A SZENT HAZUGSÁG

egy anya megrendítő küzdelmei egyetlen gyermekéért. Főszerepben:

POLA NEGRI

A pünkösdünnepken is be lehet adni a lakásnyilvántartási könyvecskéket

Május 31-én tul nincs több meghosszabbítás Dr. Horvat rendőrkezes nyilatkozata a tudnivalókról

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A lakásnyilvántartási könyvecskék beadásának határidejét a belügyminisztérium, tudvaleg fehér zománczott acéllemezre, május 31-ig meghosszabbította. Miután ez az utolsó időpont a könyvek benyújtására, dr. Horvat Iosif rendőrkezes az alábbi fontos nyilatkozatot adta a lapok útján az érdekeltektől háztulajdonosok számára:

— Teljesen érthetetlen előttem — mondotta dr. Horvat rendőrkezes — hogy igen sok háztulajdonos még a mai napig sem tett eleget a rendelkezésnek a lakásnyilvántartási könyvet még mindig nem adta be, annak ellenére, hogy a sajtó útján több ízben és kellő időben figyelmeztettem mindenkit és a módokatra vonatkozólag érthető felvilágosításokat adtam. Akik a meghosszabbított időn belül, május 31-ig bezárólag sem adják be a könyvecskéket, azok ellen a legszigorúbban fogunk eljárni. Mondanom sem kell, hogy mindezek méltó büntetésben fognak részesülni. Az ügy fontosságára való tekintettel ezuttal még néhány fontos utasítást kell adnom:

— Miután május 31-ikével a könyvecskék benyújtásának határideje lejárt, meg fogjuk kezdeni az ellenőrzéseket. Eppen ezért

a kerületi kapitányságokhoz adott könyvecskék másodpéldányának ott kell lennie minden házban, még pedig úgy, hogy azt az ellenőrzést foganatosító rendőrkezeseknek vagy a háztulajdonos, vagy a házgondnok, vagy a tulajdonos megbízottja az első felszólításra azonnal fel tudja mutatni. Semmiféle olyan kifogást az ellenőrző rendőrkezesek nem fognak elfogadni, hogy a háztulajdonos nem lakik itt, vagy más városban tartózkodik.

Azt is nyomatékosan ismétlem, hogy újabb meghosszabbítás a könyvek beadására vonatkozólag nem lesz és ezzel kapcsolatban arra is kérek mindenkit, hogy senki ne hagyja a legutolsó napra, mert munkatorlódás fog előállni s úgy a kerületi rendőrség főnökei nem állhatnak zavartalanul a közönség rendelkezésére.

— Egyben azt is tudomására hozom a háztulajdonosoknak, hogy a lakásjelző táblácskák kifüggesztésének határidejét szintén május 31-ig hosszabbította meg a belügyminiszteri ren-

delet. Ismételten figyelmeztetek mindenkit arra, hogy

a szóbanforgó jelzőtáblácskák kizárólag fehér zománczott acéllemezről, feketére zománczott felírással kell legyenek ellátva,

tehát sem festett, dukkozott, vagy időt nem álló jelzőtábla nem felel meg a rendelet intenciójának. Tudomásomra jutott továbbá, hogy egyes ügynökök félrevezetéssel igyekeznek ráerősokolni jelzőtáblákat az érdekeltekre. Ezt megakadályozandó, felhívom a figyelmet arra, hogy ilyen esetekben az illetők szóljanak a legközelebbi rendőrnek. A visszaélések elkerülése végett közlöm azt is, hogy a zománczott jelzőtáblákat mindenki ott szerezheti be, ahol akarja.

A rendelet, valamint annak intenciója ellen vétők a törvény teljes szigorával fogják szembetalálni magukat az ellenőrzés során.

Dr. Horvat rendőrkezes még a következőket mondotta:

— Mindent megtettem, hogy az érdekeltektől háztulajdonosokat a lapok útján felvilágosítsam az ügy fontosságáról és a rendelkezések összes módzatairól. Több ízben adtam kimerítő tájékoztatást s akik ennek ellenére sem tesznek eleget kötelességüknek az említett utolsó időpontig, azok magukra vessenek a következményekért.

Végül még azt akarom közölni — fejezte be nyilatkozatát dr. Horvat rendőrkezes — hogy miután május 31-ig mindössze négy nap áll rendelkezésre, s azokból is kettő ünnepnap, úgy intézkedtem, hogy rendőrségi tisztviselőink egyrészenek szabadidejét is feláldozva,

a pünkösdünnep mindkét napján is hivatalos órákat fognak tartani a kerületi rendőrségek. Pünkösd első napján, vasárnap délelőtt 9-1 óráig, míg másodnapján, hétfőn délelőtt 9-1-ig és 4-7 óráig is.

Dr. Horvat rendőrkezes utolsó tájékoztató felszólításához csak annyit fűzünk hozzá, hogy újabb meghosszabbítás senki sem várhat, az összes érdekeltektől háztulajdonosok és főbélők a még hátralevő rövid idő alatt haladéktalanul tegyenek eleget mindkét rendelkezésnek.

Június 5-ike körül várják a Moszkvával való megegyezés aláírását

(ANKARA.) Ugy hírlik, hogy a török kormányt rövidesen átszervezik Saidan miniszterelnök megromlott egészségi állapota miatt lemondani készül és utódja ez esetben Saracioglu, a jelenlegi külügyminiszter lenne.

DANZIG SORSA

(DANZIG.) A „Danziger Vorposten“ vezércikkben emlékezik meg arról, hogy Burghardt tanár, danzigi népszövetségi főbiztos közvetíteni készül Danzig és Lengyelország között. A lap megjegyzi, hogy egy ilyen kísérletezés eleve nem sok sikerrel biztat, mert Danzig német lakossága elutasít minden népszövetségi beavatkozást. A lakosság bizik Hitler vezér és kancellárnak azon kijelentésében, hogy Danzigot Németországhoz visszacsatolják és a Führer nélkül semmiféle irányban nem kíván kötelezettségeket vállalni.

VALAMI KÉSZÜL

(LONDON.) A japán nagykövetség közlése szerint a szovjet határon bizonyos katonai jellegű intézkedések történnek. Állandóan nagyobb hadianyag szállítások történnek, a légiflottát is megerősítették. A japán körök éberan figyelik ezeknek az intézkedéseknek méreteit és jelentőségét, amelyeknek közelebbi céljait még nem tudják.

HÁBORU ESETÉN...

(PÁRIS.) A párisi rendőrség a kerületekben utasításokat függesztett ki, hogy háborús feszültség esetén Páris védtelen polgári lakosságát milyen biztonsági helyekre szállítsanak. A Martin ezzel kapcsolatban szót tesz, hogy a kijelölt vidékeken a hatóságok még nem tudnak ezekről az intézkedésekről és éppen ezért sürgős orvoslásra van szükség, hogy semmiféle zavar e tekintetben fel ne merülhessen adott esetben.

INDIÁN TÖRZSFŐNÖKÖK HÓDOLATA

(QUEBECK.) (Rador.) Tegnap az angol uralkodópár közel 2000 indián törzsfőnök nemzeti viseletben történt hódolatát fogadta, majd tovább folytatták utjukat egy hegyvidéki üdülőhely felé.

MIKOR JÖN LÉTRE AZ ANGL-OROSZ EGYEZMÉNY?

(PÁRIS.) (Rador.) A francia lapok szerint az angol-francia-orosz egyezmény aláírása június 5-ike körül várható, míg a katonai megbeszélések június vége felé kezdődnek.

— CSAK ÖSSZE! CSERÉLIK KI A SZEMÉLYAZONOSSÁGI IGAZOLVÁNYOKAT.

Bukarestből jelentik a Rador: A rendőrhatalóságok által kibocsátott személyazonossági igazolványok (nem bizonyítványok) az ellenőrzési törvény értelmében csak összesen kerülnek kicserélés alá. Az új igazolványok tartalmazni fogják az illető személy fényképét, feltüntetik nemzetiségét, vallását, katonai helyzetét és egyéb adatait és celofán-burkolattal lesznek ellátva. Ára ennek ellenére igen olcsó lesz, 10 lej körül.

— MEGDÖBBENTŐ TÖMEGSZERENCSETLENSÉG OLASZORSZÁGBAN.

Rómából jelentik: Prati községben Reggio di Calabria mellett egy teremnek a padozata beszakadt. A teremben levők közül 47-en súlyosan, többen könnyebben megsebesültek.

— HALÁLOZÁS.

Weinrich Vilmos életének 57-ik évében f. hó 25-én elhunyt. Temetése f. hó 28-án d. u. 4 órakor lesz a köztemető nagykapornájában.

— KIUTASÍTOTTAK LENGYELORSZÁGBÓL EGY NÉMET UJSÁGÍRÓT.

Varsóból jelentik: Kurt Tegét, a Deutsche Dienst német ügynökség levelezőjét felhívták, hogy nyolc nap alatt hagyja el Lengyelországot, mert tartózkodási engedélyét nem hosszabbítják meg.

Nyomatott a MAYER könyvnyomda körforgóján

SEEV. CENZ. C. VI. A. — BUN DE IMPRIMAT

Nagy események előestéjén...

Írta: HALÁSZ JÓZSEF

1.

A kavargó világpolitikai események közepette szinte észrevétlenül hangzott el a napokban egy mélysegesen bölcs mondás: „Az európai kis nemzeteknek, amelyek együttesen százmillió embert jelentenek, közlekedniük kellene egymáshoz, ha szabadságukat és életlehetőségeiket meg akarják menteni.” Fiatal ember mondta ezeket a szavakat: III. Lipót belga király, a Vilma hollandi királynő tiszteletére rendezett estélyen. Már az a tény, hogy a csöndes magányt kedvelő királynő arra szánta el magát, hogy meglátogassa Belgium fiatal királyának udvarát, jelzi, hogy nagy események vetítik előre fekete árnyékukat. Lipót király szavai meg éppen azt bizonyítják, hogy Brüsszelben és Hágában tisztán látják a dolgokat és számolnak minden lehetőséggel. Igen: gigászok mérköznek most a hatalomért, az életért, s ebben a tusában jórészt a kis nemzetek jövője is el fog dőlni. Akár az egyik, akár a másik nagyhatalmi csoport kerül ki győztesen a mérkőzésből, vagy ami még valószínűbb: ha mindketten elvéreznek, a kisebb országok is sok tekintetben vállalni lesznek kénytelenek a szörnyű marakodás következményeit. Az első sorban érdekelt nagyhatalmi csoportok, — látszat szerint — már nem csupán a békés kiegyenlítődés lehetőségével számolnak. Szerencsések azok a népek, amelyeknek vezetői előrelátóan arról igyekeznek gondoskodni, hogy országukat nemnél távolabb tarthassák az esetleg elkövetkezendőktől. A Skandináv államokra gondolunk: Dániára, Svéd-, Norvég- és Finnországra, amelyeknek külügyminiszterei az elmúlt napokban döntöttek véglegesen országuk főtétlen semlegességéről.

2.

A Skandináv-államok már a világháború során is távol tudták tartani magukat a véres kavargástól. Most sokakat nehezebb a helyzetük, mert gazdasági szempontból egyformán érdekli őket az angol, mint a német piac. De viszont azt is tudják, hogy biztos halált jelent a számukra, ha akár az egyik, akár a másik oldalra elkötelezik magukat. Anglia a békeszerződések után érdeklődését az észak-északi területek felé is kiszélesítette. Dánia mezőgazdasági, különösen tejtermékeinek legnagyobb részét a brit piac vette át. Ugyanígy Norvégia halászatának és erdészetének termékeit, Svédország vasát és egyéb talajalatti kincseit is. A néhány esztendő óta új erőre kapó Németország hasonlóképpen arra törekedett, hogy érdekkörébe vonhassa ezeket a nemcsak gazdasági, de sok tekintetben stratégiai szempontból is rendkívül fontos országokat. A német nagyiparnak mulhatatlanul szüksége van a svéd nyersvasra. Tudjuk, hogy a Harmadik Birodalom nyers vas-szükségletének 75 százalékát kénytelen külföldről importálni. Ennél is fontosabb a számára, hogy a Keleti- és Északi tenger messzi eső tájain katonailag megvehesse a lábát. Ezért tett több ízben is különböző ajánlatokat az északi országoknak, de eredménytelenül. Legutóbb megnemtamadási egyezmény kötésére hívta fel azokat. Am a Skandináv államok külügyminiszterei Stockholmban tartott értekezletükön kimondták, hogy minden irányban semlegesek kívánnak maradni. Tehát nem fogadják el az újabb német ajánlatot sem.

3.

Az északi országok vezetői ösztönösen érzik, hogy népük fejlődési lehetőségét és gazdasági jólétét csak a szigorú semlegesség alapján tudják biztosítani. Ezért minden eshetőségre felkészülve, véd- és dacsözvétséget kötöttek egymással. Közel 20 millió szövetségi államtömb alakult így ki, amely sikeresen ellentáthat bármely irányból jöhető nyomással szemben. Érdekeik határozott megvédése akként avy-
ges szervezetet alakítottak gazdasági együttműködésük lehetőségeinek megvizsgálására és erősítésére. Ezenkívül abban is megállapodtak, hogy a külpolitikai problémákat minden egyes esetben közösen vitatják meg és állandóan kicserélve véleményeiket, egységesen járnak el a felmerülő esetekben. Ezek a népek, amelyek csorbítatlan erővel és nagy tekintéllyel uszták meg a körülöttük kavargó első világháború borzalmait, vállat vállnak vetve, néznek szembe a bizonytalan jövővel. Lehetőségeivel is. Némelyek azt mondják ró-
luk: könnyű nekik, mert rokonfajú népek, tehát nincs semmi akadály a megérthetőségük egymást. Ez részben igaz. Viszont az utolsó három évtized során láttunk egymással éppen így vérokonságban álló nemzeteket életre-halálra tusázni. Nem a rokon fajúságon múlik a megértés és az összefogás kérdése, hanem gazdasági okokon, illetve az államvezetők bölcs előrelátásán. Olaszok és franciák fajlag és kulturálisan is eléggé közel állanak egymáshoz, hogy megérthessék egymást. Angolok és németek között sincsenek ebből a szempontból nagy különbségek. És ime, mégis azt látjuk, hogy a franciák a fajlag tőlük távolálló angolokkal, a németek viszont az ugyancsak fajidegen olaszokkal fogtak össze.

4.

Mindkét államcsoport természetesen arra törekszik, hogy mennél több segítő erőt fűzhessen a maga oldalára. A tengelyhatalmak lépésről-lépésre terjesztik ki kapcsolataikat nemcsak Közép- és Dél Európában, de Észak felé is. A Skandináv-országokkal ugyan nem sikerült megállapodást létesíteni, viszont annál inkább biztosítani tudták a Balti-népek hajlandóságát a maguk javára. Észtóbia és Lettország néhány nappal ezelőtt kötöttek megnemtamadási egyezményt a Harmadik Birodalommal, Litvánia pedig — amelytől alig három hónappal ezelőtt szakítottak el a Memel-területet, — mezzemenő gazdasági egyezményt kötött a Harmadik Birodalommal. Ezek a kicsi országok, amelyeknek a békeszerződések során az ütköző államok szerepét szánták, Lengyelországhoz hasonlóan, két malomok között őrölnének. Ugy Németország, mint a Szovjet, egyformán ránehezedik határaikra. Ugy látszik: vagy nem tudják, — vagy bizonyos okokért nem akarták — a Skandináv-államok példáját követni. Az igazság kedvéért le kell szögezni, hogy annak idején a szovjettal is kötöttek már megnemtamadási egyezséget. Am az újabb történelmi események nem egyszer bebizonyították, hogy adott esetben értéküket veszthetik az írott szerződések. Ez a magyarázata, hogy Szovjet-Oroszország az angolokkal való egyezkedési tárgyalások során többek között ahhoz is ragaszkodott, hogy Anglia a Lengyel-Roman-Görögországoknak nyújtott biztosítékokhoz hasonlóan, garantsza a Balti-államok függetlenségét is. Mondjuk meg mindjárt: semmiféle idealizmus, vagy szeretet nem vezette Moszkvát e követelése tekintetében.

5.

Ellenkezőleg. A legridegebb önérdék lebegett a szovjet államférfiak szeme előtt, amikor hajlíthatatlanul ragaszkodtak a Balti-államok biztonságának követeléséhez, Anglia ugyanis — minden valószínűség szerint hasonlóképpen nem ok nélkül — érdektelennek mondotta magát a Balti tenger délkeleti partvidékeit illetően. Már most tudni kell, hogy aki ur a Balti tenger eme táján, pontosabban szólva: aki megvetheti lábát a Balti államok területén, az könnyűszerrel elvághatja Leningrádot, az egykori Szentpétervárt és a hozzá közel fekvő Kronstadt hadikikötőt Szovjetország törzsétől. Ez pedig azt jelentené, hogy a szovjet keleti tengeri egész hadiflottája a levegőben lógná és kényre-kegyre ki lenne szolgáltatva a támadó ellenségnek. Na-
gyon égető helyzetben lehetnek a britek, hogy — kénytelen-kelletlen beadva derekukat — elfogadják Moszkva követeléseit. Mert ne feledjük el: Nagybritánia mindig szerette az olyan helyzeteket, mikor két legyet üthetett egy csapásra. A Harmadik Birodalom vezetői tagadhatatlanul sok borsot törtek a brit államférfiak orra alá. Sokkal többet, mint amennyit az angolok egyébként közmondásos hidegvérrel elviselni tudna. A brit diplomácia bekerítő taktikája azt a célt szolgálja, hogy mennél ártalmatlanabbá tegye a németek már-már tulvészélyes akcióit. De ugyanakkor szem előtt tartják azt is, hogy aránylag nemis rég a szovjet is ugyancsak meg-megcibálta az angol világbirodalom üstökét. Moszkva — látszat szerint — egyelőre letett a világháború forradalmasításáról. De az angol államférfiak messzire néznek és valószínűleg úgy gondolják, hogy sohasem lehet tudni, mit hozhat a holnap? A japán-kinai marakodást is ebből a szemszögletből mérlegelik.

6.

Elvéreztetni, vagy legalább is jóidőre meggyöngyíteni mind a két ellenfelet: Anglia már századok óta gyakorolja ezt a taktikát. És — amint az eredmények mutatják — nem is haszontalanul. De hát az ország vezetői is éltek a gyanuperrel és keményen a Sarkukra álltak. Halifax lord mindenestre azzal a tudattal hagyhatta el Genfét, hogy most az egyszer nem teljesen sikerülték az angol számítások. A sors különös ironiája azonban, hogy a jelenlegi angol külügyminiszter — akinek kedvenc ötlete volt, hogy Szovjet-Oroszország ellen szövetségbe tömörítse a négy európai nagyhatalmat: Angliát, Franciaországot, Itáliát és a Harmadik Birodalom — most kénytelen volt Chamberlainnak azt javasolni, hogy feltétlenül fogadják el Moszkva előterjesztéseit és sürgősen kössék meg a katonai egyezményt. Igen, mert az olasz-német véd- és dacsözvétség újabb megpecsételése félreérthetetlenül arról győzhette meg az angol felelős tényezőket, hogy a tengelyt belátható időn belül nem lehet megbontani. Másodrendű kérdés ebben a tekintetben, hogy az angol-francia és amerikai lapok szerint Olaszország katonailag és gazdaságilag teljesen kiszolgáltatta magát a Harmadik Birodalomnak. Ez — akár igaz, akár nem — nem változtat azon a tényen, hogy egy százötvenmillió államblokk áll szilárd egységben az ugynevezett demokratikus hatalmakkal szemben. Amelynek gazdasági ereje ugyan elmarad az utóbbiak mögött, de katonai szempontból rettentő erőt jelent és büns könnyelműség volna lebecsülni az erejét. Ezért lett most egyszerre olyan sürgős Anglia számára az oroszokkal való egyezés létrehozatala.

7.

Nem csoda, hogy a jó öreg Chamberlain egyre idegesebben fogadja azokat a kérdéseket, amelyeket e tekintetben az alsóház ülésén hozzá intéznek. A dolog mindinkább Anglia körmére kezd égni és az orosz feltételek viszont olyan súlyosak, hogy százszor is meggondolandó, mielőtt határoznának fölöttek. Az ellenzéki képviselők azonban türehtelenül kíváncsiok: „Mi van az oroszokkal való tárgyalásokkal? Nem lehetne-e meggyorsítani befejezésüket? És mi a magyarázata, hogy mindeddig eredménytelenek voltak a megbeszélések?” Kellemtlen kérdések. Csakhogy az angol alkotmány nem enged meg, hogy leintsék a kérdezősködőket. Legfeljebb semmitmondó kijelentéseket tehet a miniszterelnök, vagy az a miniszter, akihez címzték a kérdést. „Kijelentetem — mondotta Chamberlain legutóbb az alsóházban, — hogy a tárgyalások végeredményét illetően jogom van a derűlátásra.” És mert ezzel nem elégedtek meg az interpelláló ellenzéki képviselők, még hozzáfűzte szavaihoz: „A pünkösdi ünnepek után valószínűleg többet mond-
hatok... Addig azonban türelmet kérek.” Az angol sajtó egy része, de még inkább francia lapok derűlátóan ír-
nak az angol-orosz egyezményről kapcsolatosan. Így az egyik legjelentősebb külpolitikai közíró: Sauerwein Bonnet francia külügyminiszter szavait citálva, közölte, hogy Bonnet annak a nézetének adott kifejezést, hogy Genfben teljes sikerrel folytatódott az angol-orosz megbeszélések és az egyezés a legrövidebb időn belül valósággá válik. „Ismerve Bonnet zárkózott természetét — fűzte közleményéhez Sauerwein — ez a kijelentés feltétlenül derűlátásra készíthet mindenkit.” Mindenesetre pünkösdi után többet fogunk tudni az ügyvel kapcsolatban, mint amennyit eddig tudhattunk.

8.

Halifax és Chamberlain nyugtalan-
ságát talán indokoltá teszi a többek között az a tény is, hogy Japán, — mint a Berlin-Róma tengely távolkeleti társa — válaszul elé került: kövesse-e barátait az antikomintern egyezményen túlmenő katonai szövetség megkötéséig? Tokióban ugyanis mindennek ellenére nem felejtették el, hogy annak idején, amikor Japán a cári Oroszországgal vitta élet-halál mérkőzését, Anglia, mint a Felkelő nap országának szövetségese, igen jelentős szolgálataival elősegítette a japán hadgyőzelmét. Az angol-japán barátság a világháború alatt is virult, sőt a háborút követő néhány esztendő során is tartott még. Ennek a barátságának köszönhetően Japán, hogy amikor a német gyarmatok jövőre Borsza fölött döntöttek, Angliával, Franciaországgal és Belgiummal együtt részt kapott a zsákmányból. Megkapta a csendesóceáni Karolina- és Mariana szigetcsoporthoz, melyeket tudvalevőleg azóta elsőrendű tengeri és légi bázisokká építettek ki az Északamerikai Egyesült Államokkal szemben. És megkapta Kiaocsau kikötőjét, amelyet tudvalevőleg 99 évre — azaz mindörökké — Kínától vettek bérebe a németek. Az angol-japán barátság egy idő óta elhidegült ugyan, de a kínai hadjárat ellenére sem éleződött ki közöttük túlságosan a helyzet. Tudniillik a britek mindig számoltak azzal a lehetőséggel, hogy Japán egyszer esetleg még ösztömeri erejét az oroszokkal. Ezért személt honytak sok minden felett. Csakhogy a most újabban megerősített német-olasz katonai véd- és dacsözvétség erősen megzavarta az angolok köreit. Hogy kivédhessék a várható veszélyeket, kénytelenek minden áron egyezésre lépni az oroszokkal. Ez azonban már Japán elevenébe hasítana. Ezért látszik valószínűnek, hogy Tokió csatlakozni fog Berlin és Róma katonai szövetségéhez. Hogy ez a lehetőség milyen hatást fog gyakorolni a világpolitika legközelebbi alakulására, azt majd a legközelebbi jövődő eseményei fogják megmutatni.

G. B. S. előadás — új feltételekkel

(LONDON.) A napokban ritka színházi eseményben lesz részük a londoniaknak. Elő fogják adni a legkevesebb szer játszott Bernard Shaw-darabot, amelyet — nem is Shaw írt. Minden néző, aki megváltja a jegyét, az első felvonás után odamehet a pénztárhoz és visszakérheti a jegy árát, ha a darab nem tetszik. Ugyebár, ez eléggé ritka színházi esemény?

A darab címe „Jitta's Atonement”, amelyet Shaw Siegfried Trebitsch német darabjából „adoptált” angol színpadra. Trebitsch ugyanis Shaw állandó német fordítója és a nagy G. B. S. viszonzásul képpen vállalkozott arra, hogy lefordítja Trebitsch egyik darabját angolra. Fordítás közben azonban nem tudott uralkodni magán és egy kicsit átírta a darabot, ami ennek egyáltalában nem ártott. Az előadás másik érdekessége az, hogy a színház bérlői, akik itt mint a színházi klub tagjai szerepelnek, Jack de Leon igazgató intézkedésére az első felvonás szünetében odamehetnek a pénztárhoz és visszakérhetik a jegy árát, amit a pénztár minden további nélkül ki is fizet.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁRAINK: Szavanként 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej. Jelleg és cím nélküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portózási jellegű leveleket továbbítunk és csakis válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett vesszük fel. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig.

VILLANYONDOLALÁS, hullámos, minden kellemetlen érzéstől mentesítve, 8 havi garancia, 150 lej. Nizza hőgyógyászati, Cal. Reg. Ferdinand 30. (6748)

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, brilliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Cal. Regele Ferdinand 114. (T 2167)

MARADÉKOK félárban, tobralko, selem, szövet, vászon zefir, pongyola és ruhamaradékok. Reg. Ferdinand 53. udvarban. (T2237)

NE adja el arany- ezüst tárgyait, csakis Szilágyi ékszerésznek, Str. Reg. Maria 7. mivel a beváltás a bukaresti legmagasabb napi árfolyam szerint folyósíttatik. (6613)

CSUCSÁN az állomással szemben „Simplon” étterem és szálloda, üzlethelyiséggel és szép gyümölcsös kerttel betegség miatt sűrűn eladó. (VT2157)

SÜRGŐSEN eladó házhelyek Str. A. Muresan-on, egy sarokhely és Str. Pop de Băsești 2 házhely, viz, csatorna van. Str. Andrei Muresan 98. (7755)

SÜRGŐSEN eladó házhelyek, villanegyedben Str. Mărzescuban, csatorna, viz, részletfizetésre is 12 hónapra, Strada Amos Frâncu 9. (7756)

MODERN kombinált szoba eladó, Erdéklődni Str. Clemenceau 4. sz. (7761)

KÖNYVSZEKERÉNYT politurozott, jó állapotban keresek Mercan, Cal. Reg. Carol II. 41. (7774)

TOPOLYA háló, mindenféle butorok olcsón eladók. Cal. Decebal 3. Veszek használt butorokat (7178)

EGY igen jókarban lévő 930-as MĂV cséplőgép Fordson traktorral együtt eladó. Cím: Rosenberg Nathan, Delureni Jud. Mures. (V7635)

ELADÓ új ház 2 szoba, konyha, veranda, mellékhelyiségekkel, nagy kerttel. Str. Dragoș Voda 32. (Schultz kertészettel szemben.) (7702)

KERESÜNK egy ping-pong asztalt és 2 teniszrakettet. Cal. Marechal Foch 24. sz. (7748)

ELADÓ 800-as golyóscsapágyas „Ferroagricola” cséplőgarnitúra üzempépes állapotban. Liptai Stefan Turda, Str. Petru Rares (V T 2205)

ELADÓ gyermek rézagy és egy fehér faagy, mindkettő sodronnyal és matraccal. Friedmann, Str. Negruzzi 1-a. (7832)

Terhes női vizelet

elsőtől ötödik hónapig literenként 10 lejért vesszünk. Erdéklődni:

Dr. VITÁLYOS

orvosnál, Cal. Reg. Ferdinand 62.

FŰ és lucerna 4 holdas kertből eladó. Str. Donat 138. (7831)

PIANINO, modern, páncélszenkezzettel hangszer eladó. Str. Duca 7., emelet 10. (7809)

DIOHÁLOK kombináltak, félháló lakkeszített konyhaberendezések, egy használt keményfaháló sűrűn eladók. Cal. Reg. Carol II. 34., Nemes. (7813)

JÓKARBAN lévő fehér mély modern gyermekkosci eladó. Str. Kogălniceanu-Baba Novac sarok, II. emelet. (7814)

ELADÓ 2 méter magas jékszekerény, különböző butorok, konyhafelszerelés és keretes ház. Str. Carpaților 25. (7818)

ELADÓ 1 íróasztal, 1 ruhaszekerény, 1 tükrös márványlappos fiókos mosdó. Str. Negru Vodă 3., I. lakás. (7821)

ORVOSI folyóiratok, román, magyar és német, eladók. Cal. Motilor 16. (7694)

KIFOGÁSTALAN mély fehér gyermek kosci eladó. Str. Petru Rares 30. (7843)

FAJTISZTA 7 hetes fekete puli kutyák eladók. Str. Axente Sever 17. (7852)

KÉREM figyelni Elköltözés miatt agyneműk, ruhaneműk, edények, butorok sűrűn olcsón eladók. Megtekinthetők május 22-től 30-ig Cal. Motilor 69. sz. alatt (7523)

KÉKESI sajt és vaj, izletes, tiszta, egészséges. Kérje mindent. (7839)

EGY szoba gyümölcsös kerttel 690 nm. olcsón eladó. Str. Fierului 79. Ért.: Str. Cipariu 5. (7499)

ÓCSKARUHÁKAT, télikabátokat vessek, igen nagy választékban eladók. Grünfeld, Str. Reg. Maria 14. (7651)

SZAMOSFALVI vendéglő keres fagyaltt aparátot, lehetőleg pikszissel. (T2239)

ÉPÍTKEZÉSHEZ prima homok, használt téglák és faanyag olcsó áron kapható a volt Hirsch Ödön szeszgyárnál. C. M. Foch 84.

BUTOROK, tükrök, cimbalom, derékaj, padlásomok eladók. Str. Duca 7., emelet 10. (7810)

1000 DRB. nyári férfi és gyermek ingeket nagyon olcsó árban detailban árusítunk Weitzner, Str. Matei. (7816)

Parcellák részletfizetésre

olcsón eladók. A vasúti állomástól 3 perc járásra, a Butorgyár mellett a **str. Preotul Munteanu No. 11. alatt**

Viz, villany, műutak, gránitkocka járda, olcsó árak, kényelmes részletfizetés.

ELADÓ egy török rózsafa háló és konyha berendezés. Értekezni: Piața Mihai Viteazul 25., Spielmánál. (7829)

HÁZTULAJDONOSOK figyelmébe. Zománcozott számtáblákkal finom kivitelben 12 lejért megrendelhetők Anca könyvkereskedésében. Strada Regina Maria No. 43. Ugyanott lakberleti szerződések és egyéb nyomtatványok hivatalos kiadásban kaphatók. (7863)

VENDÉGLŐ HELYSÉG a belváros területén, nagy pince és udvar és még három üzlethelyiséggel azonnal átadó. Cím: Agenția Luther Cluj, Str. Cernăuți 3. sz. (7866)

KERESÜNK cca. egy köbméter úrtartalmu gömbölyű 8-10 mm. lemezvestagású vas tartályt. Vascos, Str. Cernăuți 36. (7878)

KALAP KIRÁLY

kalap- és férfidivat üzlete, Cluj, P. Unirii 5. (Városháza mellett), továbbra is kiszolgál

„Takarékosság” könyvecskére!

ORT. kóser jó házikoszt kapható. Cal. Regele Ferdinand 89., ajtó 16. (7880)

FORD 4 hengeres 932 típusú 4 ülésű ki fogástalan állapotban eladó. Értekezni Perlei, Str. Baba Novac 8. (7882)

ELADÓ filodendronok, aszpáragusok, állványokkal. Ugyanott 3 paplan, 4 párna is. Str. Regina Maria 45., II. emelet. (7884)

ELADÓ központban 12 szobás ház évi jövedelme 80 ezer. Ára 320.000 készpénz és 260.000 adósság. Biroul „Increderea” Cluj, Piața Unirii 18. (7887)

ÓCSKARUHÁKAT jó árban eladhat, olcsón vásárolhat Grósznál, Str. Memorandului 4. Kapualatt. (7678)

GYERMEKE EGÉSZSÉGÉT VÉDJE. Ne vegyen használt kocsit. Azért a pénzért utat kap a kiskorúak fogházában, Strada Fabrica de Zahăr 47. Nagy választék, legújabb modellek. (7896)

KOMPLETT mérszárszék berendezés eladó. Megtekinthető: Hrasch Károly, Str. Chintaului 33. (7898)

ELADÓ keményfaháló jókarban, központi felv. és több sűrű Tordán. Levelek Frenkel sorsjegyiroda, Turda. (VT2208)

Szép nyári szandálokat és női és gyermekcipőket a legolcsóbban csak a

„POPULAR”-ban vásárolhat.

Calea Regele Ferd. No. 10. Az udvarban.

RÁDIO Standard 3 plusz 1 olcsón eladó. Wahlberg, Str. T. Vladimirescu 16-a. (7865)

ELADÓ egy házastelek, áll egy szoba, konyha és mellékhelyiségek, a Kerekdomb felé. Str. Cocosului 4. (7885)

PING-PONG asztalt és römikövet vessek. Str. I. Maniu 32. em. (7782)

ELADÓ 1 szoba kerttel 55 ezerért. Cal. Lungă 145. (7803)

ELADÓ elegáns barokk ebédlő, antik zenélő óra, nagy és kis perzsaszőnyegek, 12 személyes 59 darab külföldi új porcellán szerviz, 6 külföldi mokkacsésze, új szmoking öltöny, lakkcipő, függönyök, kiltűnő ingaóra, villanylámpák, 4 kis tea asztal, rádió. Megtekinthető délután 5-7 óra között Park szanatórium fürdőépület I. em. 6. (7329)

MELY gyermekkosciikat, sportkosciikat gyári árban kaphat. Str. Fabrica de Zahăr 47. (7897)

VESEK ékszer, ingó, vagy ingatlant azonnali kifizetés mellett. Cím a kiadóban. (7891)

SÜRGŐSEN eladó házhely villanegyedben vízzel ellátva 65 ezer lejért, részletre is. Str. Amos Frâncu 9. (7753)

MINDENFÉLE árucikkek gyors szállítására könnyű zártajtós, háromkerékű tricikli eladó. Piața de vite 4. (7491)

BELVÁROSBAN, vagy közelében kisebb üres telket vagy régi házat vessek. Cím: Str. Ep. N. Ivan 36. (7925)

KONYHAKREDEC, konyhaasztalok, teljesen új szelenterítők, főzőedények, mérleg, tüvegek eladók. Lázár, Str. Fr. David 4. (7734)

LEPECSÉTELTE römít keresek megvételre. László, Str. Horea 12. (7927)

ELADÓ parcellák, viz, kanalizálás, villany bevezetve. Cal. Motilor 78. sz. Erd.: harangozónál. (7745)

SZOPA, konyha butor eladó. Str. T. Vladimirescu 25. (7908)

Kamilli József

ingatlanforgalmi irodája Str. Bratianu 33. Ha házat vesz, saját érdekében keresen fel vagyis a legrégebben fennálló ingatlanforgalmi irodámat. (7903)

330.000 lej központban emeletes kis ház 2 szoba, konyha, fürdő, komfort, 1 szoba, konyha, Kamilli, Str. Bratianu 33. (7905)

SÜRGŐSEN eladó áron alul a város legszebb helyén emeletes villa 3 szoba, konyha, komfortos, azután 2x1 szoba, konyha, speisz, nagy kert beültetve 150 darab rózsafával, ára: 610.000 lej. Kamilli, Str. Bratianu 33. (7906)

EGY antik kaszten, szekrény, tükrök eladók. Ugyanott egy butorozott szoba két személynek olcsón kiadó. Str. Macavei 27. (7914)

VILLATELEK A. Muresan környékén, cirka 310 nm, 15 m. fronttal 120 ezer lejért eladó. Viz, villany, csatornázás, autóbusz. Megbízott: Str. Preotul Munteanu 11. alatt. (Butorgyár mellett.) (7919)

RITKA alkalmi vétel. Áron alul eladó sűrűn belváros közepén jövedelmező bérház 550 ezer lej, ebből 200 ezer lej bankteher, havi jövedelme 700 lej. Nagy posta mellett jövedelmező ház 450 ezer lej ebből bankteher 160 ezer lej, havi jövedelme 6000 lej. Kamilli, Str. Bratianu 33. (7904)

50 hold szántó, 21 hold kaszáló Kolozsvár határában nagyon olcsón eladó. Erd.: Str. Preotul Munteanu 11. sz. (Butorgyár mellett.) (7920)

PÉNZÉT rövid pár év alatt megduplázza, ha felkeresi, meghallgatja Roma ingatlanforgalmi iroda új ajánlatát, Str. Memorandului 9. (7922)

HA pénzt nagyjövőjű olcsó házhelyekbe elhelyezni, ha 50.000 lejűtől legértékesebb családi, vagy bérházat venni, vagy eladni akar, kitűnő ajánlataim vannak. Roma iroda, Bocsánczy, Str. Memorandului 9. (7921)

ALLÁST KERES PADLÁS gerendák meszelését előírás szerint vállalja Lazarovits, Cal. Traian 28. (7718)

MÁGANOS urnát, vagy urnónél minden házi munkát vállal 28 éves főzítudó komoly nő. Vidékre is megy. Cimeket „Dolgozó nő” jellegre a kiadóba. (7900)

TELJESEN megbízható család házigondnoki állást keres. Cím a kiadóban. (7911)

ÁPOLÓNÓ állást keres helyben vagy vidéken. Cimeket „Ápolónó” jellegre. (V7909)

ALLÁST KAPHAT KERESÜNK kétféle családhoz megbízható főzítudó mindenest. Csak komoly nő jelentkezzen, aki nyugodt otthonra vágyik. Jelentkezni: Str. Minerilor 47. (7727)

MEGBÍZHATÓ mindenest leány, vagy asszony, ha jóízűen főzni tud, kis családnak felvételre. Cím: Cukorkakirály, P. Unirii 26. (7776)

TANULÓFIUT, leányt fizetéssel felvesz Unio kelmefestőgyár. Str. Bucovina 32. (7859)

FIATAL mindenest leány felvétetik. Str. Florilor 1-a. (T2250)

HÖLGYFODRÁSZ tanuló és tanulóleányokat felveszek. Cal. Regele Ferdinand 87. szám. „Fodrászület”. (7812)

JÓLMENŐ vendéglőben üzletvezetőt, leányt is, garanciával felveszek. Cím a kiadóban. (7871)

EGY ügyes tanuló vagy kifutóleány felvétetik a Schultz virágüzletbe. (7883)

NEVELŐNŐT német nyelvtudással azonnal felveszek. Str. Gofdu 6. ajtó 2. (7879)

MODELL alkalmazást kaphat, kifogástalan alakú nő (szobrászhoz) havi fix fizetéssel. Jelentkezés reggel 8-10. Str. Elisabeta 29. (7873)

IDŐSEBB bejárónőt azonnalra keresek kis gyermekem gondozására. Cím a kiadóban. (7913)

VASESZTERGÁLYOST, aki az autós szakmában jártas, alkalmas autogarázs. Cím: Str. Avram Iancu 18. (7926)

KERESÉK közelben lakó bejárónőt 8-11 óráig. Str. Wilson 2. II. 12. (7929)

VARRÓLEÁNYT azonnalra keresek. Str. Corches 8. (7924)

GYERMEKTELEN házaspár, vagy középkorú nyugdíjas asszony, esetleg egy felnőtt gyerekkel szoba, konyha lakást és némi fizetést kaphat idősebb házaspárnál egyszoba takarítás és minden kiszolgálás ellenében. Ért.: délután 6-8.ig. Str. Ilie Măcelar 14. balra. (7923)

KÜLÖNFÉLÉK

AZ egész országban jól bevezetett komoly cikket gyártó üzem, agilis kereskedelmi közreműködő társat keres. Negyszáz ezer jeligré. (7792)

ALLÁS biztosítása mellett 1.000.000 lej kölcsönt keresek első bekebelezéssel. A megengedett legmagasabb kamatot fizetem. Leveleket kiadóhivatal továbbít „Hét szerez fedezet” jelige alatt. (7459)

MŰSTOPPOLÓ szakadt ruhát molyragást, égési lyukakat speciálisan stoppol Dna Has, Str. Gherescu 8. (7643)

SZABADALMAKAT, találmányokat, keresek Amerika részére. Megkeresések „Találmány” jeligré kiadóba küldendők. (7478)

KIMONDOTTAN jó házikoszt csakis kihordásra néhány személy számára olcsón kapható. Klein, Piața Mihai Viteazul 6. sz. (7815)

LAKÁSFÉREGTELENÍTÉSEKET garanciával végez „Polynea”, Str. Consiliul Național 3., (Főpostánál). Telefon: 35-01. (7717)

ANNY KEPP angol és francia divatszalonját fentartja. Cluj, Str. N. Iorga 21. sz. (7725)

MINDENKI tudja, a gyermek is érti, hogy kiégett villanykörtéjét „Aladdin” kicseréli. Str. Memorandului 13. (7770)

URINÓ pénzes társat keresek finom cikkek előállításához. Jelige „50 százalék” a kiadóban. (7888)

KIADÓ LAKÁS

Jgy irtok én polcskát

DEAK MÉRNÖK, PIATA UNIRII 7. TELEFON: 17-17.

HÁROM szoba, konyha kiadó 2650 lejért ugyanaz fürdőszobával 2800 lejért kiadó. Str. I. Maniu 32. (7781)

KIADÓ nagyon szép üzlethelyiség azonnalra. Str. I. G. Duca 3. (6646)

ÜZLETHELYSÉG azonnalra kiadó. Ugyanott butorozott szoba, különbejárattal, garderoe és vízkagylóval. Szenes, Str. Cipariu 1. Telefon: 30-31. (7606)

EGY külön telek kiadó 1 szoba, konyha, gyümölcsös kerttel. Str. Transylvania 40. Ért.: délután 4 órakor. (7686)

KIADÓ szoba, konyha azonnal. Str. Marinescu 28. Értekezni: Str. Pasteur 26. sz. (7699)

KIADÓ egy üzlethelyiség udvaron. P. Unirii 22. szám alatt. Erd.: ház mesternél. (7746)

2 SZOPA, konyha, speisz Calea Motilor 100. szám alatt kiadó azonnalra. Értekezni lehet ugyanott Püspökinél. (T2077)

KIADÓK műhelynek, raktárnak alkalmas betonozott helyiségek. Cal. Reg. Ferdinand 72. (7789)

AZONNAL kiadó egy szoba, konyha, kamra, pince. Cal. Motilor 54. (T 2214)

SZOVATA fürdő kiadó egy nagy villa a központban, mely áll 16 szoba, konyha, kamra, pince, 10 szoba, konyha, kácsi, Bérösszeg 50 ezer lej, mely összes a megállapodáskor előre fizetendő. Cím: Csetri villa Szovata, Ott meg is tekinthető, mert ott vagyok. (VT2207)

Málnásy Sivadár:

Visszafelé az időgépen...

A párisi büntetőtörvényszék husz-évi fegyházra ítélte Plevitzkaja asszonyt, vagy más néven Skoblinét, annak a tábornoknak feleségét, aki annak idején a legtöbbször sikerrel harcolt a jelenlegi orosz uralom ellen és valóban kis dolgokon mulott, hogy ma nem ő a legszámottevőbb katonája nagy birodalomnak. A Skoblin-per sokáig emlékezetes marad azok előtt, akik a törvénykezés munkáját figyelik. Az újságok hasábos cikkeiben számoltak be annak lefolyásáról és mégis nyitva maradt a kérdés, vajon bűnös volt-e Skobliné a terhére rótt cselekmény elkövetésében? Igen, mert az elítélt asszony az utolsó percig ártatlanságát hangoztatta és az, aki segítségére siethetett volna: Skoblin tábornok, szintén nyomtalanul eltűnt a szerep és szintetéről. Eppen úgy, mint Kutjepov és Miller fehérorosz tábornokok. A kérdőjel azonban itt maradt és maradni fog talán örökre, ha az elkövetkező idők, vagy a véletlen fel nem lebbenti a rejtély fátyolát...

A diszvacso

Hét évvel ezelőtt ismeretlen tettesek elragadták körünkben Kutjepov tábornokot, a mi vezérünk — mondotta a Párisban élő oroszok diszvacsojának egyik szónoka — és mindnyájan egyek voltunk a fájdalomban. Kutjepov sorsa azóta is örök rejtély maradt, de bennünk megnövelte az együttérzés szent erejét és ezt a reményt, hogy husz éves küzdelmünk nem lesz hiábavaló.

Három hatalmas „Hurrá!” reszketette meg a terem levegőjét, ahol a francia főváros orosz menekültjei Miller tábornok, az akkori vezér tiszteletére összegyűltek. Maga a 71 éves katoná megfeszítetten nézett végig a jólismert arcokon, a villogó szemekben és talán pillanatra meglepedezett arról, hogy ezek a kopottan öltözött emberek egykor csillogó egyenruhákban, rendjelektől díszítetten éltek Szentpéterváron, vagy azokban a nagy városokban, ahová a cár szolgálatra rendelte. Talán nem is gondolt arra, hogy mily nagy a különbség az emigránsok hajdani és jelenlegi élete között, csak arra gondolt, hogy ime a régi bajtársak újra itt vannak és remélnék...

Azon az estén, 1937 szeptember 19-én büszke volt bajtársaira. De büszké volt a bajtársaikra a többiek is.

Plevitzkaja asszony! Énekeljen valamit — kiáltották többen — amikor Miller tábornok meghatóan fogott kezét az ünnep szónokával.

Skoblin tábornokné, vagy más néven Plevitzkaja asszony az emelvényre sietett és orosz népdalokat énekelt.

Már nem olyan fiatal és szép, mint a cári uralom alatt, de hangja még mindig gyönyörű — mondotta az egyik jelenlevő, amikor Skoblinné befejezte a dalokat és férjével együtt elhagyta az ünnepséget. Csakhamar követte őket Miller tábornok, a fehér oroszok vezére is...

Mit akart ez az ember?

Aznap éjjel csengettek Miller tábornok lakásának ajtaján. A fehér oroszok vezére azonban még nem volt otthon és a tábornokné csodálkozva nézett a késő vendégre.

Még nem jött haza.

Oh persze, persze — felelte Skoblin idegesen — erre gondolhattam volna és az előszoba székére dobta kabátját.

Hol van a felesége? — kérdezte a tábornokné, aki azon is csodálkozott, hogy Plevitzkaja nincs vele, mert soha nem pártak egymás nélkül.

Othton, Natalia Nikolajevna — felelte Skoblin és kezét csókolva távozott.

— No nézd csak, itt hagyta a kabátját is — szöjt Millerné leánya, aki a beszélgetésre előjött. — Utána futok.

A hiányt azonban a tábornok is észrevette, mert lihegve tért vissza a lépcsőzet aljáról és magához véve a kabátot, gyors köszönés után távozott.

Később, amikor Miller hazajött, felesége megkérdezte:

— Mit akart ez az ember?

Miller tábornokné nem szerette Skoblint.

Bizonyára valami semmiséget — felelte Miller — tudod, hogy milyen, minden kicsiséget annyira a szívére vesz...

Három nappal később

— Ma csak este jövök haza — buszított szeptember 22-én reggel a tábornok övétől.

Miller rendkívül pontos ember volt. Mindennap felkereste az emigránsok központi irodáját és megmondotta azt is, hogy mikor jön haza.

Aznap délelőtt, amikor titkára már haza készült, egy levelet adott át neki.

Nézze, Pavel Vaszilievics, én nem ebédelek otthon. Sürgős megbeszélésem van valakivel. Ha valaki keresne, csak három órákor jövök vissza. Ha pedig valami történe, bontsa fel a levelet.

Kussonszy tábornok, aki a titkári teendőket látta el, Miller szemébe nézett:

— Mire gondolsz?

— Magam sem tudom.

A két öreg bajtárs újra egymásra nézett és kezét szorították.

Aznap délután félkettőkor, tehát másfélórával azután, hogy Miller elhagyta irodáját, Skoblin és Skoblinné az északi pályaudvarra siettek, hogy egy hölgyet a brüsszeli gyorsra tegyenek. Nemsokára azután Grigul kapitány jelent meg a már indulni készülő szerelvény előtt.

Miért nem jött értem a kocsiával? — kérdezte mérgesen Skoblintól, aki zavartan szabadkozott.

Feleségem a varrónőnél volt és miatta megkéstem.

Az a néhány perc, amíg a vonat elindult, elég volt ahhoz, hogy a bajtársak újra kibéküljenek és együtt is maradtak egész délután. Felkeresték Denikin tábornokot, az egykori Denikin hadsereg vezérét és megköszönték neki, hogy részt vett a három nappal ezelőtt megtartott ünnepségen.

Az öreg katona csodálkozott a látogatáson. Közte és Skoblin között ugyan is nem volt jóviszony. Még jobban elképedt azonban, amikor ez azt az ajánlatot tette neki, hogy utazzék Brüsszelbe, ahol nagy összejövetelt terveztek az emigrációban élő oroszok.

Ha kellemtelen vonaton az ut, elviszem az én kocsimon — mondotta Skoblin és kényszeredetten mosolygott amikor Denikin meglehetősen ridegen kijelentette, hogy nem hagyja el Páris.

Később Skoblin, Skoblinné és Grigul Millerékhez mentek, akikkel este nyolc óráig ültek együtt.

Egy órával azután Millerné idegesen nézett az órára.

Nem értem, hol maradhat apád oly sokáig — mondotta kedvetlenül leányának — látod az egész vacsoza tönkremegy.

Tíz órákor már nyugtalanok lettek. Az asszony kabátot vett magára és a menekültek irodájába ment. Ott bezárt ajtókra talált. Innen a Gallipoli klubba hajtatott...

És féltizenegykor Kussonszy tábornok, a R. O. W. S. (az orosz emigránsok szervezete) titkára felbontotta a gondjaira bízott levelet.

„Délben félegykor megbeszélésem van Skoblinnel, a Rue Jasmin és Rue Raffet sarkán. Be akar mutatni nekem két halmi állami németet, akik híreket

hoztak Oroszországból. A megbeszélést Skoblin készítette elő. Lehet, hogy csapda az egész és ezért hagyom hátra ezt az üzenetet. Miller...” — állott a papíron.

Kussonszy tábornok határozott ember volt. Azonnal Kedrow admirálissal küldött, aki Miller helyettese volt. Két embert pedig gépkocsiba ültetett és azt a parancsot adta ki, hogy kerítsék elő Skoblint Páris melletti lakásából. Skoblinéknek ugyanis közvetlen a főváros mellett nyaralójuk volt. Később telefonált a R. O. W. S. helyiségéből, ahová Kedrow-val elsiettek, a Gallipoli klubba Merilov ezredesért, aki a klub elnöke volt.

Merilov a hívásra szintén azonnal az irodába sietett. Itt közölték vele Miller eltűnését és azokat az intézkedéseket, amelyeket Kussonszy foganatosított.

Skoblin ma Párisban alszik — mondotta Merilov, amikor mindenről értesült, — én tudom melyik szállodába szokott megszállni és elhozom.

Ezzel feleletet sem várva elrohant és Skoblinékát meg is találta a Pax szállodában, amint éppen lefekvésre készültek.

Miller eltűnt — kiáltotta az ezredes — fel kell jönnie velem az irodába.

Skoblin készséggel engedelmsekedett és csakhamar a ROWS helyiségbe értek... Éjjel két órákor.

Vallatás

Kussonszy és Kedrow külön szobába vitték Skoblint és tudatták vele, hogy Miller eltűnt, majd közölték azt is, hogy a tábornok egy üzenetet hagyott hátra.

Skoblin nyugodtan felelte:

Borzalmas félreértés lehet az egész. Az említett uccákat nem is ismerem.

A két öreg katona egymásra nézett.

Akkor nem lesz kifogása ellene — mondotta Kedrow ridegen, — ha magunkkal visszük a rendőrségre.

Skoblin elsápadt, de azután azt felelte, hogy szívesen elmegy oda is, mert tisztázni kell magát. Azonnal ki is indult a szobából. A külső helyiségben Kedrowné és Merilov ezredes beszélgettek. Skoblin nyugodtan átment a szobán, ki a folyosóra. Kussonszy és Kedrow, akik kabátjaikat vették magukra, kevéssel utána szintén kiléptek és meglepetten néztek körül.

Hol van Skoblin? — kérdezték egyszerre.

Egy percre, hogy kiment — felelte Kedrowné — biztosan vár a folyosón.

Utána — kiáltotta Kussonszy, aki rosszat sejtett, pedig ekkor még alig gondolhatta, hogy Skoblint soha nem látja többé az életben.

A gyanúsított tábornok ugyanis ezt az egy percet arra használta fel, hogy lerohanjon a lépcsőkön és kifusson az uccára. A későbbi nyomozás kiderítette, hogy egy a Rue de Colisée sarkán álló idegen gépkocsiba ült. Háromkor hajnalban még látták egyszer, a Porte des Termes táján az egyik gépszínben, ahol sógora után érdeklődött. Ez a sógor szintén fehérorosz emigráns tiszt volt és alkalmazottja a garázs-nak. Amikor azonban megmondották, hogy nincs ott, köszönt és távozott. Senki sem halott többé hirt felőle...

Plevitzkaja asszony

Kussonszy és Kedrow nem sokáig haboztak. Egyenesen a Pax szállodába hajtatott, ahol Skoblinét sirva találták. Hogy miért sirt, nem tudja rajta kívül senki. Innen a rendőrségre mentek, ahol a szolgálatos felügyelő emlékeztetve a Kutjepov-esetre, azonnal intézkedett. Elzárták a határállomásokat, szigorú vizsgálatot tartottak a kikötőkben és letartóztatták Skoblinét. Ugyanakkor körözölevelet adtak ki Skoblin ellen.

Plevitzkaja asszony, aki mint hangversenyénekesnő beutazta férjével a félvilágot, pontos adatokat mondott be szeptember 22-éről és már úgy látszott, hogy az alibi tökéletes, amikor a „Charlotte” ruhaszalon tulajdonosnője egy félórás tévedésre tette figyelmessé a rendőrséget. Kiszámították, hogy Skoblin ezalatt a félóra alatt meg jelenhetett a Rue Jasmin és Rue Raffet sarkán és közreműködhetett a szintén soha meg nem talált Miller elrablásában. Mert, hogy őt is ugyanígy kerítették ismeretlen merénylői hatalmukba, mint hét évvel ezelőtt Kutjepovot, ahhoz már semmi kétséget sem fűztek.

A rendőrség, amelyet az első eset kudarcra miatt rendkívül sok szerehányás ért, most alaposan mekilátott a munkának. Kiderítették az asszony egész múltját attól az időtől kezdve, amikor mint 16 éves írni-olvasni nem tudó szolgáló leánya a faluról a városba jött, ahol a hangját felfedezték. Gyors karrierjét, mert néhány évre rá, mint ünnepelt szépség Szentpétercára került. Megállapították, hogy a forradalom kitörése után egy kommunista politikai megbízott felesége lett és férjével együtt a fehérek fogságába került. Itt elvált férjétől és Skoblin felesége lett. Skoblin fiatalember volt, a fehér orosz sereg legifjabb tábornoka, tizenhét évvel fiatalabb, mint a még mindig ragyogó Plevitzkaja. Pontosan utána jártak annak, hogy miből éltek, miből vettek házat maguknak. Átvizsgálták bankszámlájukat, amelyen időközönként nagyobb bevétel összegeket találtak és meggyőződtek arról, hogy Skoblint valahonnan pénzelték, mert a hangverseny körutak már korántsem jövedelmeztek annyit, mint azelőtt. Minderre a gyanúra a koronát a biblia tette fel.

A zöld biblia

A fogságban levő asszony többször hangoztatta, hogy hozzák el nyaralójukból az ő zöldkötéses bibliáját, melyből állandóan imádkozott. Eleinte nem törődtek ezzel a kívánsággal, de egy napon névtelen levél érkezett a vizsgálóbíróhoz.

„Keressék meg a zöld bibliában Skoblin titkos levelezésének kulcsát. Figyeljenek János evangéliumára.”

A vizsgálóbíró megszokta már, hogy politikai bűncselekményeknél névtelen utmutatások alapján is lehet nyomozni és elrendelte a házkutatást.

A bibliát nagy halom írás, könyv és térkép között meg is találták és megtalálták János evangéliumának első oldalán a láthatatlan, de felmelegítés által láthatóvá lett siffre-kulcsot és használati utasítást is, amelynek segítségével át tanulmányozhatták Skoblin levelezését.

Ebből kiderült, hogy a tábornok, a fehér oroszok büszkesége kettős életet élt és egyformán szolgált mind a két ügyet. Levelezésben állott a szófiai fehér oroszokkal, de Putna tábornokkal is, aki a londoni szovjet nagykövetség katonai attaséja volt és később Tuchacsevskij marsallal együtt kivégezték.

Plevitzkaja asszony azonban ennek ellenére is ártatlanságát hangoztatta. Ő minderről nem tud semmit, a bibliát is csak lelki megnyugvására kérte, mert őt érte a legnagyobb csapás a világon, amikor férjét és kinnélő honfitársainak bizalmát elveszítette, mondotta állandóan.

A bíróság azonban beigazolta, vette a vádat. Nem fogadta el a védők azon érvelését, hogy Plevitzkajanak lett volna ideje Skoblinhoz hasonlóan eltűnni az alatt az idő alatt, amíg férjét Merilov magával vitte és huszévi fegyházzal sújtotta.

Miller és talán Kutjepov tábornok elrablásért az igazságszolgáltatás részben elégtételt vett tehát magának, de a valódi tényállást kideríteni nem sikerült és nem is lehetett soha, mert Plevitzkaja asszony aligha éri meg a borzalmasan hosszú szabadságvesztés végét... A szabadulást, amely után már utáiban lehet beszélni.

Mai román költőktől:

I.

A favágó

— C. Demetrius —

Sárgul... négy éve úgy hull őszelöttön
S enyészik a nedves földön levele...
Kiálló csontjai... vén fán a tapló,
Magába beszél, nyög, köhög az öreg fa-
vágó.

Látom ablakom alatt
Mind fehérebb, mind gyengébb,
Kihunyó smaragdja szemének
Nézi, hogy vékonyul rokkáján az élet.

Bakkját mint jármát, úgy viszi,
Feje fölött fűrésztét,
Pallos... Kereszt...
Alóla néz, mint a csóva, messze a nemlát-
hatóba szét.

Minden drágasága tiszteje s pipája,
Tarisznya fenekén hagyma s kemény ke-
nyér.

Ezért fűzi sorsa száz haragja?
A jóllakás néki nem földi bér?

Emésztő idők forgatagába
Látszik az urak ablakába, hogy
A kemény bükkfába s acélos eserbe
Mind lassabban halad az öreg fűrésze.

Ejszakáin a közelgő télnek
Szegénységről s dermesztő időkről álmo-
dik.

Feni az élet fűrésznek, fejszének
Mert... azokban nem igen bizik.

Halál? Nem, nem... inkább
Taposni a malmot,
Örölni a rossz gabonát
S vinni a bakkot mormolva tovább...

Fordította: PACZIK GERŐ.

II.

Őszi ének

— Emil Isac —

Egy napsugarat próbált megfogni gyerme-
kem.

Szomorún látta, hogy nem lehet.

Ki gyújtotta meg a napot? — Kérdé tölem,

Kinek a tüze ég odafenn?

Nyíló virágot tart kezében a gyermek

S megérti hangját, a drága kincset,

Örömkönnyet csókol reá százszor. Oh,
hányszor

Énekelsz könnyezve majd — a hervadt
virágról...

Fordította: PACZIK GERŐ.

— Japán dzsju-dzsicu küldöttség
Dél-Amerikában. Tokióból jelentik:
Tokióból hivatalos küldöttség utazott
Dél-Amerikába, hogy előmozdítsa a ba-
rátságot és jóviszonyt Japán és a nagy
latin-amerikai állam: Argentína, Bra-
zília, Chile és Peru között. A küldött-
ség kizárólag dzsju-dzsicu oktatókból
áll, vezetője Chugo Sato, a japán Ko-
kushikan főiskola tanára.

— Nagyban házasodnak az olasz
önkéntesek Spanyolországban. Az
olasz lapok egyre-másra közölnek nagy
riportokat arról, hogy milyen szívélyes
viszonyban él egymással Alicanteban
az olasz önkéntes sereg és a spanyol
lakosság. A spanyol polgárháború be-
fejezése után ugyanis Alicanteban össz-
pontositották az olasz önkénteseket.
Ennek a kellemes együttélésnek leg-
jobb bizonyítéka az, hogy eddig több,
mint ezer olasz önkéntes kötött házasa-
ságot spanyol leánnyal. Az olasz-
spanyol barátság egyébként má, szim-
bólikus gesztusokban is kifejezésre jut.
Köztudomású, hogy az alicantei asszo-
nyok és gyermekek rendkívül sokat
szenvedtek a vörös uraim alatt és a
végen már nem volt annivalójuk. A ró-
mai tejközpont most kétezer liter tejet
küldött az alicantei asszonyoknak és
gyermeküknek külön repülőgépen.

Ember becsüld meg
embertársadat...!

Sanulságos történetek az ember és az állatok kapcsolatáról - Romániában
elzárással büntetik az állatkinzást

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az embernek,
a teremtés koronájának kapcsolata az
állatokkal a világ teremtéséig nyulik
vissza. Ádám és Éva békés egyetértés-
ben éltek együtt a paradicsomban az
állatokkal. Az ember egyik leghüség-
esebb munkája és segítőtársa volt a
kutya és a ló. A vad, műveletlen em-
ber el sem képzelhető kutya nélkül, de
a kultúrember sem nélkülözheti a házi
ebet, amely az embert a föld minden
zugába követte és hűséges szolgálójául
szegődött. Nincs állat, amely jobban
megérdemelné gazdájá szeretét, megbe-
csülését, mint a kutya. Az eb alkalmaz-
kodik urának szokásaihoz, ismeri sze-
szélyeit, védelmezi életét, vagyonát.
Minden kutya azonnal megismeri, ki a
jó, ki a rossz ember, ki szereti őt, ki
nem fél tőle s ki a jó barátja, ki az el-
lensége urának és házának. A legendás
történetek egész sorozatát jegyezték
fel a kutya találékonyágáról, ügyessé-
géről, az embernek tett értékes szol-
gálatáról, gyöngédségéről. Hány ember
életét mentette meg már például a ki-
tünően úszó újfoundlandi kutya, ami-
kor partra húzta a vízben fuldoklót,
hány veszedelmes helyzetben volt meg-
mentője gazdájának a borzalmas ere-
jű szelindek. A szentbernáthegyi ku-
tyákról pedig hősiess történeteket je-
gyeztek fel. A Szent Bernát hágón
épült kolostorban volt egy Barry nevű
kutya, amely 22 évig élt a klostrom-
ban és az alatt az idő alatt 70 ember
életét mentette meg a leomló hógör-
geteg alól. Ennek az állatnak kitömött
bőrét a berni múzeumban őrzik, azt a
jelentet pedig, amikor Barry félholt
állapotban felvette a hólavínába teme-
tett kisfiút, olajkép örökíti meg a bará-
tok klostromában.

Emlékezzünk gyermekkori olvasmá-
nyainkból a következő megható esetre
is: Duszgázdag kereskedő lóháton uta-
zott és, hűséges kutyája kísérte, védte
utján. A kereskedő egy helyen megpi-
hent és letette vastag bőrövéjét, amely-
ben pénzt tartotta. Mikor ismét lóra
ült, hogy folytassa útját, ott felejtette
a pénztartót. Alig tett a ló néhány lé-
pést, a kutya vonítani kezdett és nem
akarta a lovat és gazdáját tovább en-
gedni. A kereskedő azt hitte, hogy ku-
tyáján kitört a veszettség és lelőtte az
állatot. Elképzelhető bánata, amikor
később észrevette pénztartójának el-
vesztését és megértette kutyája külö-
nös viselkedésének okát. Visszalovagolt
arra helyre, ahol korábban megpihent,
ott találta élettelenül hűséges kutyá-
ját, a pénzesőv mellett. A szegény pára
haldokolva visszavánsozott oda, hogy
utolsó lehellestéig őrizze gazdája va-
gyonát, pénzt... És hány esetet tu-
gunk, amikor a ragaszkodó kutya gaz-
dája halála után lefeküdt volt urának
sírja mellé, nem evett, nem ivott, nem
erőszezzel, sem szép szóval nem lehe-
tett onnan eltávolítani, a hűséges eb
valósággal éhen halt gazdája elveszté-
se felett érzett bánatában...

Legyünk hálásak állatainknak

Indokolt és megérdemlik a hozzánk
hűségesen ragaszkodó állataink, hogy
hálásak legyünk irántuk. Ennek a hála
érzetnek gyakran megindító, mély lel-
ki élményt kiváltó megnyilvánulásai
vannak. Az összes angol lapok hasábo-
s cikkeiben számoltak be arról, hogy
Miss Margery Wood northami 20 éves
urieleány estélyi ruhájában ugrott be a
szennyes árral rohanó folyóba, hogy
Bréda nevű farkaskutyáját kimentse.
A bátor angol miss élete kockáztatásá-
val mentette meg a még kölyök far-
kaskutyát. De nem kevésbé hősiess volt
Tóth Sándor kolozsvári újságíró, az
„Ellenőr” főszerkesztőjének bátor ma-
gatartása sem, amikor valóságos láng-
tengerből mentette ki a felrobbant ben-

zines üvegtől lángbaborult fürdőszo-
bából négy kicsi, párhetes farkasku-
tyáit. Tóth Sándor komoly égési sebe-
ket szenvedett, de hűséges farkasku-
tyájának kicsinyeit megmentette és a
kis kutyák — bár súlyosan összeéget-
te őket a benzínláng — életben ma-
radtak. Tóth Sándor cselekedetére fel-
figyelt a magyarországi Országos Áll-
védő Egyesület is, amelynek vezetősé-
gétől a lapszerkesztő a következő tar-
talmú levelet kapta:

Mint az Országos Állatvédő Egye-
sület jogutódai nagy érdeklődéssel
olvastuk „Égő kutyáim” c. cikkét.
Örömmel vettünk tudomást állatvé-
dő tevékenységéről és a négy kis ku-
tya bátor megmentéséről. További
állatvédő munkásságához sok sikert
kívánva, maradtunk kiváló tisztel-
tel: az Állatvédő Bizottság elnöke
helyett: dr. Nagel Edgard főtitkár.

Tóth Sándor cselekedetében volt el-
szántság, bátorság, hősiesség, amit csak
az tud kellően értékelni, aki már for-
gott komoly életveszedelemben és aki
átélte már azt a pillanatot, amikor
hajszálon függött az élete...

A nyugati államokban egyébként
egyre nagyobb tért hódít az állatvéde-
lem nemes eszméje. Hivatalos ténye-
zők, magánosok és intézmények siet-
nek az állatok védelmére, hogy megki-
méljék őket durvalelkű emberek okta-
lan bántalmazásától, kinzásától.

Milliók adományok, örökségek az
állatok javára

Az ember, a teremtés koronája igyek-
szik leróni háláját az állatokkal szem-
ben. Budapesten másfélmillió pengős
örökséghez jutott nemrég és egészen
váratlanul Radványi bácsi, aki azelőtt
éppen csak, hogy tengette életét. A ha-
talmos vagyon nem oktanlan tekozlásra
ahnem nemes, emberbaráti célok és in-
tézmények támogatására ösztönözte.
Felkereste dr. Datky Lajos budapesti
rendőrtanácsost, az állatvédő mozga-
lom lelkes apóstolát és 100.000 pengős
(3 millió lejes) alapítványt tett
állatszaniatórium, állatgondozók léte-
sítésére, amelyekbe, ápolják, gondoz-
zák a kiöregedett kutyákat, macská-
kat, a megsebesült madarakat. Radvá-
nyi bácsi neve és állatvédő tevékenysé-
ge ma már fogalom a magyar főváros-
ban.

Amerikában nemrég bontották fel az
elhalt Miss Louise Baier newyorki gaz-
dag vénkisasszony végrendeletét, aki

ötezer dolláros alapítványt tett Cirmos
Tamás nevű macskájának életfogytig
való eltartására. Ime, az emberi lélek
hálaérzetének beszédés megnyilatko-
zásai...

Elzárással büntetik Romániában
az állatkinzást

Az állatvédelem nemes mozgalmába
bekapcsolódott Románia is. A II. Károly
király Ófelségéről elnevezett új bünte-
tőtörvénykönyv 593. szakasza 5 naptól
20 napig terjedő rendőri elzárással és
100 lejtol 1000 lejig terjedő pénzbírság-
gal bünteti azt, aki az állatokon nyil-
vánosan kegyetlen és kínzó cselekedet-
tet hajt végre. Ilyen kegyetlen, kínzó
cselekedet az állatoknak erejükön tul-
való megterhelése, tulhajtott fáradság-
nak való alávetése, gyenge, sebesült,
beteg állatok elhagyása, oktan veré-
se. Az állatok megszurása, késsel, he-
gyes eszközökkel gyorsabb munkára
vagy menésre való kényszerítése. Szár-
nyasoknak vagy más kisebb állatok-
nak összekötött lábbal és lefelé lógó
fejfel való szállítása. Állatoknak olyan
nyilvános játékokra vagy látványossa-
gokra való felhasználása, amelyek szen-
vedéssel vagy kegyetlenséggel járnak.
Ez a büntetés sújtja azokat is, akik az
állatokat az uccán vagy más nyilvános
helyen vágják le, akik állatokat durva
módo, idomitanak vagy hasznos ma-
darak fészkeit megsemmisítik.

Az ember kezdi tehát már védeni,
megbecsülni az állatokat, hűséges, ra-
gaszkodó társát, a kutyát, lovat. Ember
és állat már megértik egymást... Vaj-
jon eljön-e az a hön óhajtott idő, ami-
kor a „homo” sapiens kivétl lelkéből a
gyűlölet mérgező érzését, amikor az
Ember megbecsülni embertársát, leg-
alább is annyira, mint ujjában az ál-
latokat kezdi megbecsülni...

Nagy Lajos.

— Szökött fiúk a cirkuszban. Gráci
jelentés szerint most került meg három
radkersburgi fiú, akiket azelőtt már
régóta hiába kerestek. Kiderült,
hogy a fiúk egy vándorcirkusszal szök-
tek el Jugoszláviában „szanisztáni
hercegnők” gyanánt léptek fel és ke-
leti táncokat adtak elő női ruhában. A
csendőrség véletlenül akaszt rá az el-
szöktetett fiúkra, amint egy lopással
kapcsolatban átkutatja a vándorcir-
kuszt. A cirkuszigazgatót egész sze-
mélyzetével együtt letartóztatták.

FESTESBEN
ÉS TISZTÍTÁSBAN

Ezink

ELISMERT!

Romániai Magyar Dalosszövetség

(Szám: 832—1939.)

Pályázati hirdetés

A Romániai Magyar Dalosszövetség folyó év július havában négyhetes karnagyi továbbképző tanfolyamot rendez. Tartárgya: I. Énekgyakorlat. (Éneklés hangjegy után, ennek tanítási módszere és zenediktálás.) II. Zeneelmélet és összhangzattan. III. Karvezetés. IV. Hangszerelés. V. Zene történet. VI. Zeneesztétika. VIII. Folklore zene. A tanfolyamon a következő kategóriák vehetnek részt: 1. A Dalosszövetséghez tartozó dal- és zeneegysületek karnagjai. Ezek mindössze 200 lej tandíjat fizetnek. Ellátásukról a Dalosszövetség gondoskodik. 2. A Dalosszövetséghez még nem tartozó dalárdák karnagjai csak azon esetben vehetnek részt a tanfolyamon, ha a vezetésük alatt álló dalkör a pályázat beküldésekor belép a Dalosszövetségbe s a belépési nyilatkozattal együtt a félevesi tandíjat is beküldi. Az ilyen karnagy szintén 200 lej tandíjat fizet. 3. A tanfolyamon részt vehetnek ezenkívül mindazon egyének, akik magukat a karvezetésben s az ezzel kapcsolatos zenei tudományban továbbképezni óhajtják. Ezek is 200 lej tandíjat fizetnek, de ellátásukról saját maguk gondoskodnak. A tanfolyam szabad óráiban Kolozsvár városában található múzeumokat, könyvtárakat és gyárakat fogjuk bemutatni. A tanfolyam hallgatói — mint megfigyelők — részt fognak venni egy vidéki városban tartandó kerületi dalosversenyen is. Felkérjük mindazokat, akik a tanfolyamon részt óhajtának venni, hogy a felvétel iránti kérését legkésőbb folyó év június 10-éig adják be erre a címre: Romániai Magyar Dalosszövetség Cluj, Str. Cogălniceanu 7. A kérvényben fel kell tüntetni azt is, hogy a folyamodó melyik kategóriába tartozik s ezt a körülményt az egyház, az egyesület, vagy az intézet vezetősége a kérvény záradékában igazolja. Cluj-Kolozsvár, 1939. május 17. Dr. Inczedy-Joksmann Ödön sk., elnök. Tárca Bertalan sk., főtitkár.

A színek erősen befolyásolják az idegrendszer működését

(LONDON.) A színek hatása az ember kedélyére régismert dolog. Pszichológusok az utóbbi időben azután pontosan kimutatták, hogy melyik szín milyen hatást vált ki. A vélemények sok tekintetben különböznek egymástól. Először a zöld szín vonta magára a tudományos körök figyelmét. A zöld szín szakértők szerint a legmegnyugtatóbb. A viola szín melankóliát idéz elő. Ezzel szemben, mint már többször megállapították, a sárga szín erősen befolyásolja az idegrendszert. Akár csak a vörös.

Amerikában 1928-ban az összes iparvállalatok tanácsstermeit, ahol konferenciáztak, vörös színű lámpákkal szerelték fel, mert mint mondták, a vörös szín nemcsak az agyműködést, hanem a vérkeringést is meggyorsítja.

Ötven évvel ezelőtt hosszabb időn át a legtöbb ház külső ablakainak üvegét kékre és pirosra festették, mert akkoriban azon a véleményen voltak, hogy ez a két szín az egészség megőrzésére nélkülözhetetlen. A bíborszín álomságot idéz elő, míg a kék szín megnyugtató az idegrendszert. Ezt annál is inkább hitték, mert kiderült, hogy kékszerű üvegburák alatt a növények sokkal jobban fejlődtek, mint a fehérüvegbúra alatt.

A színek — szakértők véleménye szerint — legalább annyira hatással vannak az emberekre, mint a hőmérséklet, vagy a szagok. Vigyáznunk kell tehát, hogy lakásunkat mily színű lámpákkal világítsuk, mert egy esetleges, alap talannak látszó rosszullet oka a sárga, vagy ibolya és kékszerű üvegburákban rejlik.

Piros pünkösdi ének

O, ének, ének, szép pünkösdi ének
szívemben gyulj ki piros csóvaként,
pünkösdi lánggal lobbanj fel az égnek
és szórd, csak szórd most világba a fényt,
légy a Szentlélek tüzes nyelve bennem
a Szeretet örök, szent himnusza,
hogy muljék el a keserű szivekben,
minden szívben a kegyetlen tusa.

O, ének, ének, szent pünkösdi ének
égyes ki belőlem mindent, ami rossz,
tüzes korbács légy, ítélő ítélet,
mely áld is akkor, mikor ostoroz,
legyek a Szó, a Jóság és Igazság,
legyek a Szépség felzúgó jele,
legyek a Fény és legyek a Szabadság,
legyek a Béke, legyek a Zene.

Isten igéi szálljanak belőlem,
tisztá, ujjongó, égáldott igék
és hasogjam a térben és időben;
legszebb hit az embertestvériség.
Népek, hitek, fajok, felett hadd zengjem

hogy egy az Isten, mindörökké az
és egy az élet földön és a mennyben,
ha utunk emberi, áldott, igaz

Piros Pünkösdi, ó, hadd karoljon egybe
minden embert, ki a világon él,
tüzes lángja hadd csapjon a szivekre,
legyen sárga, fekete, vagy fehér.
A Szentlélek sugalló erejével
találjuk meg a béke útjait,
lelkünk csorduljon tele tiszta fénnel
és szívől-szívig szárnyaljon a hit.

O, ének, ének, szép pünkösdi ének,
ne is dal légy, de ég izenete,
villanása Isten arany szemének
tudjunk porba hullni előtte le,
porba hullni, aztán égőn kigyúlni,
lángos, tüzes nyelvekké válni
és ismét csak emberré igazulni,
magunkat s mindenkit megváltani.

WALTER GYULA

INCZE ANDOR:

A Balkán-államok

— II. Görögország —

A 41-ik déli szélességtől kezdve a Balkán arcuata teljesen megváltozik. A Nyugatról Keletre irányuló kontinentális masszívum helyét tengertől körülvett észak-déli irányban húzódó félsziget foglalja el, ez az elhelyezkedés tipikus földközítengeri éghajlatot eredményez; másrészt ez a vidék egyike a világ leggazdagabban tagozott partvidékeinek. Ezt az átalakulást tektonikai süllyedések és gyűrődések eredményezték. A nyugati hegyvidék az albán hegyeknek a folytatása. Ezek végigvonulnak közép Görögországon és a Peloponezoszon és gyakran 2000 méteren felül is emelkednek és találkoznak egy nyugat-kelet irányban húzódó régebbi hegyrendszerrel, egy roppant bonyolult labirintust alkot. Ezeket az egymásba torkolló gyűrődéseket keresztül-kasul szabdalják a különböző irányba történt törések és süllyedések, igen fegyensúlyozatlan, vidék ez, ahol gyakoriak a földrengések és a vulkáni kitörések. Szantorin sziget óriási krátere ez Egei tengerben, részben víz alatt van. A süllyedések Déli felé mind gyakoribbak. Itt a tengerparton a negyedkori tenger benyomulása észlelhető és a Peloponezoszi félszigetet majdnem teljesen elszakítja a szárazföldtől, a macedon partot pedig öblök és félszigetek csipkészetével látja el. Tehát Görögországot a tengeri befolyások fokozatai szerint három különböző részre oszthatjuk: a kontinentális Görögország, Görög-Macedónia, Közép-Görögország, Peloponezosz és a szigetek.

A kontinentális Görögország

Északnyugaton, teljesen balkáni kontinentális jellegű, hátat fordít a tengernek. Nyugaton Epirosz mészkőplátoit kis termékeny medencék aprózzák el, ahol kukorica, olajfa és narancsfa terem. Középen a magas Pindosz 2500 méterben csucosodik ki és főleg elgörögösödött román pásztornép lakja. Keleten a tesszáliai medence termékeny síksága terül el, mely fölött a magas Olimpos (2918 méter) emelkedik.

Görög-Macedónia

1913-ban és 1921-ben csatlakozott Görögországhoz. Magas hegyvidék, ahol román, albán és görög pásztornép éli nomád életét. A partvidék azonban teljesen mediterrán jellegű. Itt a lakosság nagy többsége török volt a háború előtt. A termények: rizs, dohány és olajfa, különben gazdaságilag nagyon elmaradott terület, melynek egyedüli fontossága abban állott, hogy a Konstantinápoly felé vezető utvonala irányába esik. 1923 óta azonban nagy átalakulás ment itt végbe, mert a lausannei békeszerződés után a görög és török lakosság kicserélődött. 1912-ben görög Macedóniában 43 százalék török és 11

százalék szláv eredetű lakos élt; ma a kisázsiai és kelettrákiai görög emigrán sok beköltözése következtében az arány lényegesen megváltozott, mert 1,500,000 lakos közül ma 1 millió 400 ezer görög, 90 ezer szláv és a többi török, tehát több mint 850 ezer görög vándorolt be. A bevándorlók elhelyezése végett kolóniák alakultak, a telepesek az olajfa, szőlő, buza, rizs, gyapot és különösen a dohánytermelést magas fokra fejlesztették, úgy, hogy ezek a termékek ma a görög export főtermékei. Ez a megfiatalodott Mecodónia ma hangsúlyozottan görög jellegű, virágzó tartomány, mely Görögországszűrésben lakott, mint a többi tartományok. Kivéven a szigeteket. Külferekedelme Szalonikin keresztül bonyolódik le. Ez a Balkán legelőnyösebb fekvésű kikötője, hajdan az európai török tartományok igazi fővárosa. A jugoszlávoknak ma itt szabad kikötőjük van, mert ez jobban biztosítja a tengeri összeköttetést, mint a többnyire elszigetelt dalmát kikötők. A kereskedelmet sokáig Spanyolországból emigrált zsidók tartották a kezükben, ma a lakosság nagy többsége görög (250.000.)

Közép-Görögország

Már sokkal komplikáltabb és barátságatlanabb vidék. Nyugaton a dinári gyűrődések külső láncolata félig elmerült a tenger alatt, csak a ióni szigetek (Korfu, Lenkász, Kefalónia, Zante) terméketlen mészkő szigetei emelkednek ki. A lakosság halászzattal és pásztorkodással foglalkozik; ezental az ország egész közepét zord hegység foglalja el, a legmagasabb a Parnaszusz 2459 m. magas. Szegény, elhagyott vidék, mely a tengertől el van zárva, még a paron épült Delphi is nehezen hozzáférhető, akárcsak az ott készült jóslatok.

Keleten Beotiát magas hegyek veszik körül a Parnaszusz, Helikon, Citheron Othyrusz; kis termékeny medencéikkel, kis városokkal, melyek között Thébes a legkisebb. A hosszukás Eubea szigeten a kontinen hegységei folytatódhatnak. Az Atikai félszigeten a kontinentális és tengeri befolyások egyformán érvényesülnek. Északon és Keleten csupasz mészkőhegyek, itt a legelőn kecskéket és juhokat legeltetnek, délen ellenben termékeny síkság terül el szőlő és olajfa műveléssel, a tenger a szalamini öbölbe mélyen behatol, ez magyarázza meg Athén kedvező kereskedelmi helyzetét. Görögország legnagyobb városának ma körülbelül 400.000 lakosa van, kikötője Pireusz (186.000 lakos.)

Peloponezosz

Dél felé a tektonikai süllyedések mély síkságokat és öblöket eredményeztek. Ezt a kimondottan tengeri jellegű

félszigetet csak egy körülbelül 10 km-es aránylag, geológiailag ujeletű keskeny földszoros kapcsolja a kontinenshez. Ma csatorna vágja keresztül. A félsziget hegységei igen magasak (a Taygetosz 2400 méter). Arkádia zárt medencéi az idegen betörések idején menedéket nyújtottak az őslakosságoknak, ilyenek az Argolida, Lakonia, Messzínia medencéi, ma kevésbé népesek, a malária punztifásai miatt. Az elidai és akkai medencékben kukoricát, olajfát, fügefát és szőlőt termesztettek, a korinthuszi szőlőt megszártva hozzák forgalomba és főleg Angliába exportálják mazsola néven.

Görögország egyéb vidékeit az Egei tengerben szétszórta szigetek alkotják. Eltekintve az északi Szporádoktól, melyek majdnem lakatlanok, a legfontosabbak: Kréta, az azzsiai szigetek és a Cykládok. Kréta hosszukás, hegyektől borított sziget, ezek a 2400 métert is elérők, lejtőiken terjedelmes erdőségekkel, melyeket itt-ott szakít meg a szőlő, olajfa és pálmafa kultúra. Az északi partok elég változatosak, de a heves északi szél a hajózást akadályozza, védett kikötőket csak a déli partokon találhatunk. A szigetlakosok különben is akár csak a korzikaiak, nem nagyon merészkednek ki a tengerre, inkább a hegyvidék felé húzódnak. Lesbosz, Khiosz, Számosz a kisázsiai part mentén voltaképpen Ázsia testének töredéke, melyeket csak a népesség görög jellege csatol az európai kontinenshez. A telej igen termékeny s a lakosság is sűrűn lakja e szigeteket. Számosz szigetén 113 lakos él egy négyzetkilométeren. Végül a Cykládok a görög szigetek legeredetibb darabjai, mert egy elszüllyedt hajdani szárazföld megmaradt még kiemelkedő töredéke. Az éghajlat azonban igen száraz, a növényzet szegény, a kopárságot még az erdőirtások is fokozzák. A kevés termékeny földet óriási erőfeszítéssel műveli az idehúzódt őslakosság. A szigetek igen nagyfontosságúak hajóközlekedés szempontjából és nagy szerepet játszottak a klasszikus görög idők óta. Népeességük a leginkább megőrizte görög mivoltát, valamennyi görög sziget között.

Görögország a legutóbbi 30 év alatt óriási átalakuláson ment keresztül. Ha nem is sikerült az Egei tengertől a Márványi tengerig és Konstantinápolyig összefüggő birodalmat létrehozni, mégis sikerült megszerveznie Krétát, a nagyázsiai szigeteket, Dél-Macedóniát, melyek területét kétszeresére növelték; a Törökország kezén maradt területekről pedig másfélmillió görög vándorolt be. Mai népessége 6 és fél millió. Az új szerzeményeket megemészteti, a menekülteket elhelyezni, a csatolt tartományokon rendet tartani az új állam feladata volt. Mindezzel rengeteg kiadás jár, amelyet nehéz a különben virágzó kereskedelem jövedelméből fedezni. Ezek azonban csak a kezdet nehézségei. A Balkán többi, gyengébb vérkeringésű kontinentális államaival szemben, az élénk forgalmu Görögország meglep eredetiségével és életének dinamizmusával.

— Ápolónő lett az ex-négus leánya. Londonból közlik: Haile Szelasszié, a volt abesszin négus leánya — mint ismeretes — száműzetésük után ápolónői tanfolyamra iratkozott be. Az ex-négus leánya most végezte el teljes sikerrel a tanfolyamot és nyomban állást is vállalt az egyik londoni kórházban.

— Mexikóba indult 1800 spanyol köz társasági menekült. Párisból jelentik: A Sinaia gőzös Port Vendre kikötőjéből 1800 spanyolországi menekült utnak indult Délamerikába. A menekültek Mexikóba szándékoznak letelepedni. A jövő héten újabb francia gőzösök indultak utnak több ezer spanyolországi menekülttel ugyancsak Mexikóba.

Pünköszt

Az első pünkösztől csodás dolgokat beszélt az Új-testamentum, amely szerint a szentlélek erejétől vezetve, seregestől gyűltek az emberek Jézus követőiként a keresztyény Egyházba.

S most megint itt van a piros pünköszt napja. Azóta hányszor összekötötték ezt a tavaszi ünnepet a természet gyönyörű bájaival és értékeivel, valamint az emberi társasélet különböző kérdéseivel is. „Piros pünköszt napján imádkoztam érted... Piros pünköszt napján hajnalban születél” — mondja a nóta és a dal.

Nemcsak az egyházi és vallásos élet, hanem a napi élet is — eltekintve minden vallásos színezettől — megtalálja vonatkozását a pünköszt szellemhez és hangulathoz. A pirkadó hajnal fénye s a piros leányka-arc, a szent ihletettség és a tiszta szerelem összetalálkoznak a pünköszt hangulat nemes és fennkölt körében.

De hogy állunk az egyetemes emberiség gyötrődő kérdéseivel, emésztő aggodalmaival és sorvasztó bánatával? Mi a viszonya a mai embernek az örök pünköszttel? Van-e ezeknek találkozó pontjuk s van-e egyáltalában közülük egymáshoz? Vajon pünköszt ünnepe csak egy egyszerű ünnep-e, amelynek főként az egyházzal van kapcsolata s aztán mindennek vége?

Embertestvérem, tartozzál bármely népfajhoz és egyházhöz, légy tagja bármely gyülekezetnek, pünköszt ünnepe és különösen a szelleme tehozzád is tartozik s téged is kötelez. Ez a szellem az isteni léleknek az emberben való munkálásában nyilatkozik meg s mindannyiunkra nézve fontos, hogy hogyan működik bennünk és általunk a világ-szellem és lélek. Nem közömbös sem az egyéni, sem a közösségi életben a bennünk és általunk munkálkodó isteni léleknek mineműsége.

Az ember ma igen sok tekintetben a szétesést és a visszaesést mutatja s igen sok népi közösség olyan egységéből áll, akik nem tudják átélni az élet feladatát úgy, hogy érzésükben, gondolatukban és tevékenységükben a testvéri vonzalom pünköszt szelleme nyilatkozzék meg. Ehelyett alantas és értelmetlen kicsinyesség, durvaság, rosszakarat és bosszúság szállja meg egész valójukat. Akik így élnek, azoknak lelkében lassanként urra lesz az alsóbbrendűség s eltorzul a nemes emberi hivatás. Mennyi megbillent, ki nem egyensúlyozott élet van ma, kedves testvéreim.

Szétnézzék társadalmi közösségünkben s fájdalomra torzult arcokat szemlélek szüntelen, amelyek elárulják azt a boldogtalanságot, amely belsejükben lakozik. Pedig nem azért szülte őket az élet, hogy torzjak legyenek, hanem inkább azért, hogy mindannyian megvalósítsák Istennek bennük megjelent lelki ajándékait. Ez a tudat azonban kiesett lelki életükből s ők, mint vándorai és szenvedő alanyai ennek a földi életnek, nem lehetnek egyebek, csak nyomorultak.

Azonban ne torzujon el a mi ajkunk is és ne szóljon szánk csak szomorúságot, hanem higgyünk abban, hogy eljön a pünköszt lélek mindannyiunkhoz s helyre igazít mindannyiunk életében, ha megindul bennünk a szent akarat. Te elesett ember és emberi torzó, halld meg kebledben a benső szót, eresz le a létezésre indult méltatlan kezdetet s aláázato, szívvel gondolj a Jézus szavaira, hogy aki uralkodni akar az életben, az szolgáljon másoknak.

Mondjunk le a mások leigázásának tervéről és hitvány akaratáról és próbáljunk szolgálni az Urat azzal a gondolattal, hogy e munka a lélek feladata, amit nekünk kell elvégeznünk. Ne akarjunk minden áron rabzsolgáskodást bevezetni és fentartani ebben az életben, mert az élet célja az emberiség megvalósítása s a szentlélek útjának követése és annak szolgálása.

Igen, ennek a léleknek az uralmát várjuk a pünköszt alkalmával s kérjük az Isten, hogy küldje el, hozza el hozzánk és szenteljen meg mindannyiunkat...

Dr. Kiss Elek.

Bukarestben megnyitották a német, Berlinben pedig a román turisztikai kiállítást

A kiállítások kulturális, gazdasági és turisztikai jelentősége

BUCURESTI.) A román propaganda és sajtóügyi minisztériumnak a Wilson-ucca 8. szám alatt levő helyiségében, mint megirtuk, ünnepélyesen nyitották meg a német turisztikai kiállítást, amelyet a kölcsönöség jegyében rendeztek meg. Berlinben a német iparosok házában viszonzásul május 26-án nyitották meg azt a nagyszabású román turisztikai kiállítást, amelyet a Román Nemzeti Turisztikai hivatal rendez.

A BUKARESTI KIÁLLÍTÁS

A bukaresti kiállítás, amelynek védnöke dr. Wilhelm Fabritius, Németország bukaresti meghatalmazott minisztere és nagykövete, bemutatása a sajtó és az utazási irodák meghívott tisztviselőinek és nagyszámú közönség jelenlétében történt. A kiállítás szemléltető módon mutatja be a német közlekedési utakat és eszközöket, a német vasutakat, a hajózást és a Harmadik Birodalom turisztikai szépségeit. A vasutak csoportjában általános és nagy feltűnést keltett az a négy méter hosszú és két méter széles villamos vasút-modell, amelyen egy diplomáciai vonat, egy gyorsvonat, egy autómotor és egy tehervonat közlekedik egy időben. A vonatokat sürített levegő hajtja, a modelleket a híres Henschel cég gyártotta, a legmodernebb gyorsmozdonyokat pedig az AEG villamosági vállalat. A hajózási csoportban bemutatták a Norddeutscher Lloyd, a Hamburg America Linie s a Prima Societate de Navigație Dunareana hajózási vállalatoknak hajójáratit térképét. A léghajózási csoportban pedig a Deutsche Luft Hansa és más légiforgalmi társaságok voltak képviselve, köztük a Lareș román repülő-társaság. Kiállításra kerültek a Heinkel, Focke Wulf és Junker repülőgépek, amelyeket a Luft Hansa utasforgalmi társaság használt. Nagyszabású térkép mutatta be a birodalmi német autótutakat, amelyek átlagosan 3000 kilométerrel hosszabbodnak. A gyógyfürdő osztály tájékoztató képet adott Németország gyógyfürdőiről és klimatikus helyeiről. A népművészeti gyűjtemények Németország népi jellegzetességeit, a német vasutak építési terveit, a német turisztikai látványosságokat mutatták be. A kiállítás célja volt Románia és Németország turisztikai kapcsolatainak fokozása.

MEYER MINISZTERI TANÁCSOS BESZÉDE

Meyer miniszteri tanácsos a német vasutak és turisztikai hivatal igazgatója Vintila Parascivescuhoz, a Nemzeti Turisztikai Intézet igazgatójához bemutatkozása alkalmával a következő beszédet intézte: „Amikor román részről a kiállítás gondolatának terve felvetődött, mi a legnagyobb örömmel fogadtuk ezt és nem sok idő múlva már megvalósult a román turisztikai kiállítás megrendezése Berlinben. Most néhány szóval csak a német vasutak turisztikai intézményének külföldi szerepét kívánom méltatni. E hivatal munkája a nemzeti közönség érdekein alapul. Célunk nem az, hogy a német vasutak érdekében propagandát fejtünk ki, hanem az, hogy minden vonatkozásban szolgáljuk érdektelen módon a tengerészeti, légügyi, gépkocsiközlekedés, a sport, a kultúra és művészet ügyét. Ezeknél külföldi vonatkozásban a legfontosabb, hogy minél precízebb tájékoztatásokkal szolgáljunk és megadjuk a szükséges utmutatásokat a legcélszerűbb, a legolcsóbb, legkényelmesebb és legszórakoztatóbb

utazásokra. Az a kiállítás, amelyet dr. Wilhelm Fabritius német nyugalmazott miniszter hivatalosan megnyitott, a román előkelőségek jelenlétében, bemutatva Románia előtt, hogy román-német vonatkozásban milyen utazási lehetőségek állanak rendelkezésre.”

Kétségtelen, hogy az a román turisztikai kiállítás, amelyet viszonzásul Berlinben nyitottak meg, számos német állampolgárt fog ösztönözni arra, hogy látogatást tegyen Romániában és megismerje országunk természeti szépségeit, vadregényes vidékeit, a Fekete-tenger festői kikötőit, a világhírű romániai ásványvízforrásokat és egyéb értékeket.

Földrajzi fekvésének következtében Németország Európa szívében a nemzetközi közlekedés és forgalom szempontjából jelentős szerepet játszik. Összesen fontosabb vasútvonalai Északról Dél felé és Keletről Nyugatra Németországon át vezetnek. E földrajzi helyzetén kívül Németország gazdasági és ipari fejlődése a külföldi utasok részére, rendkívül sok előnyt jelent. A két ország közlekedési hálózatának, turisztikai szépségeinek kölcsönös megismerése tehát kétségtelenül jelentős mértékben fogja elősegíteni Németország és Románia gazdasági, kulturális és turisztikai kapcsolatait. A Román Nemzeti Turisztikai hivatal ebben a vonatkozásban készséggel és díjmentesen áll az összes érdekeltek rendelkezésére.

AZ ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁS

A kiállítás ünnepélyes megnyitását megjelent Armand Calinescu miniszterelnök, Anghelescu királyi tanácsos, Zigre Miklós kultuszminiszter, Paul Theodorescu légügyi és tengerészeti miniszter, Eugen Titeanu sajtó- és propagandaügyi miniszter, Nae Popescu kultuszminiszteri államtitkár, Alexianu a bucegi tartomány királyi helytartója, a közlekedésügyi minisztérium vezértitkára, Victor Alboteanu, a sajtó- és propagandaügyi minisztérium igazgatója, Marian, az egészségügyi minisztérium vezértitkára, Macovei mérnök, a CFR vezérigazgatója, Draga sajtóigazgató, Paraschivescu, a turisztikai hivatal igazgatója, Suchianu és Puscaru, a mozgószínházak osztályának igazgatója, míg Németország képviselőiben Fabritius meghatalmazott miniszter, Kücke a német propagandaügyi minisztérium tanácsosa, dr. Steller követségi tanácsos, von Haefen követségi titkár, Meyer miniszteri tanácsos és Voss, a bukaresti német követség sajtó attaséja.

AZ ÜNNEPI BESZÉDEK

Meyer miniszteri tanácsos, után dr. Wilhelm Fabritius meghatalmazott miniszter mondott köszönetet Titeanu Eugen sajtó- és propagandaügyi miniszternek azért az értékes támogatásért, amelyben a bukaresti német turisztikai kiállítás megrendezéséért részesítette, egyben biztosította Románia képviselőit arról, hogy a Harmadik Birodalom hivatalos tényezői hasonló megértő támogatást nyújtanak a berlini román turisztikai kiállítás részére.

Titeanu Eugen sajtó- és propagandaügyi miniszter a kiállítás jelentőségére mutatott rá. A kiállítás kétségtelenül szorosabbra fűzi Németország és Románia kapcsolatát és elősegíti az általános béketörekvéseket.

Este sajtófogadás volt, amelyen számos külföldi és romániai újságíró jelent meg.

Hol közlekednek az új CFR autóbussz-láratok?

(BUCURESTI.) Megirtuk, hogy a CFR vezérigazgatósága május 15-étől kezdve új CFR autóbussz-láratokat iktatott be a forgalomba. Erdélyben új CFR autóbussz-lárat közlekedik Brassó és Segesvár között, amely reggel 5 órakor indul Brassóból és délután 4 órakor indul vissza Segesvárról. Balázsfalva és Balavásár között is új CFR autóbussz-lárat létesül, amely reggel 5 óra 50 perckor indul Balázsfalváról és déli 1 órakor indul vissza Balavásárról. Gyulafehérvárról Kolozsvárra reggel 6.30 órakor és délután 5 órakor indul a CFR autóbussz-lárat, viszont Kolozsvárról Gyulafehérvárra reggel 5 óra 15 perckor és délután 5 órakor. Gyulafehérvárról Nagyenyedre indul a CFR autóbussz reggel 9 óra 30 perckor és délután 1 óra 30 perckor. Nagyenyedről Gyulafehérvárra reggel 6 óra 30 perckor és délelőtt 11 óra 30 perckor. Gyulafehérvárról Tövis-Kiskapusra indul déli 1 óra 10 perckor. Kiskapusról viszont Tövisen át Gyulafehérvárra reggel 6 óra 30 perckor, délelőtt 11 óra 30 perckor és délután 3 óra 30 perckor. Balázsfalva és Balavásár között a viteldij személyenként 105 lej, Brassó és Segesvár között személyenként 170 lej, Gyulafehérvár és Kiskapus között személyenként 105 lej, Gyulafehérvár és Kolozsvár között személyenként 150 lej. Ehhez az összeghez hozzászámítják még a 2 százalékos turisztikai illetéket, a vasuti supra-taxát és a repülőbélyeget. Az utas 20 kilós csomagot vihet magával díjtalanul, a 20 kilónál súlyosabb csomagokért viszont megfelelő vasuti tarifadíjat kell fizetni.

— Hétszáz ezer lejes kártérítési per egy kolozsvári iparvállalat ellen. Elvi szempontból is igen érdekes kártérítési perben dönt közelebről a helybeli munkabíróság. Egy helyi iparvállalat jogügyi osztálya 1928 január elején alkalmazásba fogadta egy ügyvédi iroda egyik tisztviselőjét, akinek havi 6000, később 7000 lej havi fizetést állapított meg. Az elmúlt év őszén az iparvállalat jogtanácsosa a jogügyi osztályt a vállalat saját székházából saját lakására, illetve saját irodájába helyezte és röviddel azután a tisztviselőt felmondás nélkül elbocsátotta. A tisztviselő erre a helybeli munkabíróság előtt pert indított az iparvállalat ellen és a következőképpen érvelt: annak ellenére, hogy a jogtanácsos saját nevében mondott fel neki, tehát nem az iparvállalat, hanem az ügyvédi iroda alkalmazottjának minősíti, mint felperes tanúkkal kívánja igazolni, hogy ténylegesen a vállalat szolgálatában állott és a javadalmazást is a vállalat-tól kapta. Ennek megfelelően a törvényes felmondási időre járó 48.000 lejt követel. Minthogy pedig az utóbbi három év alatt a vállalat alkalmazottjai többször kaptak kettős, sőt hármas fizetést is, amit neki nem adtak meg, ezen a címen további 48.000 leire tart igényt. Amiatt, hogy a vállalat tisztviselői vagy természetbeni lakást, vagy lakbérpótlékot kaptak, amittől ő szintén elesett, ugyancsak három évre visszamenőleg havi 1000 lejt, összesen még további 36.000 lejt követel. És véül arra hivatkozva, hogy elbocsátása jogtalanul, indokolatlanul történt, erkölcsi kártérítés címén hatévi fizetést, összesen 540.000 lejt követel a vállalat-tól, végeredményben pedig, mintegy 700 ezer lejt. A kolozsvári munkabíróság a megtartott tárgyaláson elrendelte a bizonyítási eljárást és ennek levezetésére június 6-ára ki határozta.

— Harminc fillért rabolt, 13 évi fegyházra ítélt. Tokióból jelntik: Az itteni büntetőtörvényszék Juji Suzuki 25 éves ifjút, aki 13 szent (10 lejt) rabolt egy aszsonyótól, 13 évi fegyházra ítélte, fegyveres rablásnak minősítve a bűntényt, mert a vádlottnál a cselekedet elkövetése idején bot volt. A felelősségi bíróság helybenhagyta az ítéletet.

KÉT ASSZONY

Döngött a fa a kalapács alatt,
Az ég kárpítja végig meghasadt.
Mégváltó vér csurgott a durva fára
S a napból vér hullt az ég hajlatára.
A vad tömeg kábán üvöltözött,
A fény sugar dárdába ütközött.

Ott fenn az Ember tekintetét
Bocsánatos-szeliden küldte szét.
Csapzott hajából csöppent a verejték
És köntösére a kockát vetették.
Mosolygott, míg az ajka suttozott:
— Bocsáss meg nékik, mert tudatlanok!

A felleg megnyílt a hegyek mögött,
A nap fényében galamb röpködött.
Megnílt sírokból felkeltek a holtak,
Az élők meg tombolva átkozódtak.
Az Ember nézte a megnyíló eget
És felsóhajtott: Bevégeztetett!...

Két asszony sirt a feszület alatt,
Hozzáemelték könnyes arcukat.
Kezük fejen az Ember vére égett,
S nevettek rajta fegyveres pribékek.
Fejük felett a gyásznap árnya szállt
És jönni látták a fakó halált.

We fényesség lett a fejük felett,
Megcsillantotta a könnycseppeket.
A dermedt Testből szállt alá a Lélek
S a mély homály azonnal szerteszéledt.
Köröskörül elnémult a tömeg
S a düh helyébe jött a rémület.

Az egyik nő előtt a Fény megállt
És megcsókolta forró homlokát.
— Anyám! suttozta s lágyan átkarolta.
— Flam! suttozta rá a nő zokogva
És összeroskadt a kereszt alatt. —
A Fény a másik nő felé haladt.

— Testvérem! így szólt a nagy égi Fény
S kezét nyugtatta az asszony fején.
— Uram! felelt a nő s kintépte arcát
A gyász s a fájdalom könnyűi marták.
A Fény elszállt s a Golgota felett
Az égnek sátra elsötétedett.

A sziklasírnál síró asszonyok
Jajgatnak. Csak két asszony nem zokog.
Ők messze néznek, az éj árnyain túl...
A két asszony egymást ölelve indul.
Féltőn takarják halvány arcukat,
Mert a fény csókjá égőn ott maradt...

Papp László.

Teljes erővel folyik tovább az egészségvédelmi hadjárat

(BUCURESTI.) Az N. Marinescu orvos-tábornok közegészségügyi miniszter irányítása mellett a múlt évben megkezdett nagyszabású egészségvédelmi hadjárat teljes erővel folyik tovább. Ez a megmozdulás, mint tudvalevő, az elmúlt évben igen szép eredményekkel szolgált. Amint azt a minisztérium által kiadott két hatalmas kötet bizonyítja, amelyekben 1343 oldalon a legkiválóbb orvosok, mint a miniszter munkatársai számolnak be az egészségvédelmi hadjárat eredményeiről. Mielőtt ezt az akciót megkezdték, akkor Romániában a következő társadalmi betegségeket tartották nyilván: malária 338.587, vérhaj 182.467, tüdővész 110.401, pellagra 84.106, golyva 77.856 míg a többi betegségek száma ezek mögött jelentősen elmaradt. Az egészségvédelmi hadjárat során aztán még újabb malária-megbetegedéseket állapítottak meg 62.613, vérhaját 21.326, tüdővést 19.946, pellagrát 6444, golyvát pedig 21.367 esetben. De többek között még három új lepramegbetegedést is felfedeztek, az eddigi nyilvántartott 178 leprás mellé. A más fertőzőes megbetegedések száma is általában nagy emelkedést mutatott s ezért az egészségvédelmi hadjáratnak kétfős célja volt. Egyfelől pontos statisztikai összeállítást készíteni a helyszínen lefolytatott vizsgálatok adatai alapján és ennek megfelelően megtenni a szükséges óv- és védintézkedéseket, más részt kellőképpen előkészíteni a talajt az újabb egészségvédelmi hadjáratra. A legfőbb cél pedig az ország egészségügyi-színvonalának minél magasabbra emelése. A két hatalmas kötet idevonatkozóan igen értékes és gazdag anyagot foglal egybe, egyben pedig értékes utmutatást tartalmaz a jövőre nézve, hogy a minisztérium nagyjelentőségű megmozdulását milyen irányban is kell tovább folytatni.

„... Kihült meteor nem leszek soha!”

Látogatás a jubiláns Szabó Dezső Kolozsváron élő nővérénél

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Szabó Dezső, a magyar irodalom legrobusztusabb egyénisége jubilál. Írásai alapján, amelyekben annyi fiatalos lendület, szilaj magyar tetőző pezsdül, szinte el sem hisszük, hogy „Az elsodort falu” híres írója, már hatvanéves.

Pedig így van!

Szabó Dezső most érkezett el írói működésének negyvenéves jubileumához és ezt az alkalmat használják fel tisztelői és hívei, elsősorban is a magyar ifjúság, hogy ünnepelje szellemi vezérének.

Az ünneplésből részt kér az erdélyi magyarság, közelebből Kolozsvár magyarsága is, mert Szabó Dezső innen indult el a régi Holdvilág-uccai szülői házból. Édesanyja évekkor elelőtt meghalt ugyan, rokoni kapcsolatot azonban még köti az ősi kincses városhoz a méltatlanul megbántott, sokat szenvedett nagy író. Itt él ma is nővére: Szabó Erzsébet.

Szabó Dezső emlékei között

Calvin-ucca 5. Földszintes ház, egyszerű zoba-konyhas lakásában él Szabó Dezső nővére.

Fekete szvetterben éppen a konyhasztalnál ül. Kézimunkázik.

— Nehéz kenyér, kérem, máma a kézimunka. Alig él belőle az ember. De muszáj valamit csinálni, mert kell a pénz házbérré, gyógyszerre. Sok bajom van az epémmelel, májammal.

Bevezet a szobába. A kakukóra hangos ketyegéssel jelzi az idő múlását. Kalitkában kanári trillázik.

Patyolat-tisztaság mindenütt. A butorokon fehér huzat, asztalon, szekrényen nipek. Nagy álló könyvszekrény. A falakon köröskörül képek.

— Ez itt a Dezső, amikor utoljára Kolozsváron járt.

Az uccáról májusi verőfény ragyog be a muskátli ablakokon. És ebben a kedves, tiszta otthonban beszél a nővér a nagy öccséről. Lelkesedés, szeretet van a hangjában öccse iránt. Elmondja, hogy kilenc év óta csak „közvetve” érintkezik a nagy írő-öccsével. Amióta meghalt az édesanyja, keveset ir haza Kolozsvárra. Valahány ismerős érkezik azonban Budapestről, a „Dezső” mindig küld üzenetet.

Kinyitja a könyvszekrényt.

— Ezek itt a könyvek! — mondja és végigsimít Szabó Dezső díszkötéses

munkáin.

Régi levelek — régi írások

Előkerülnek a fiókból régi levelek, amiket édesanyjához, nővérehez írt. Minden sora szerető, fiui ragaszkodás az édesanya iránt. Régi írások közül előkerül egy iskolai füzet. Cím lapján: „Szabó Dezső VII. oszt. tan.” Versek a diákkorból. Olvassuk:

Van egy kis ház ott a város végén.
Az a kis ház a világom nékem,
Az a kis ház, mintha templom lenne,
Mert az én jó, az én szegény
Anyám lakik benne.

Nincsen pompa abban a kis házban,
Nem jár oda az Isten áldása,
Jó szerencse elkerüli messze,
Nehéz bűnök, fájdalomnak
Megpihenő helye.

Ott abban a szomorú kis házban
Minden este szent imádkozásban
Ugy könyörög érettem egy lélek,
Hogy szálljon rá minden-minden
Áldása az égnek.

A verset Szabó Dezső hetedik gimnázista korában írta.

Egy másik vers:

Az égből kiűzött
Hulló csillag leszek,
Mely fényével betölt
Pokolt, földet, eget,
Mely örökké rohan
A nagy űrben tova,
De kihült meteor
Nem lesz soha, soha,

„Mindennek van már gazdája”

A fiókból előkerül a diák Szabó Dezső minden emléke. A nővér gondosan őrködik felette, érzi, hogy irodalomtörténeti relikviákat őriz.

— Itt már semmi sem az enyém. Mindennek megvan már a gazdája. Ha meghalok, majd szétviszik ezeket azok, akiknek szántam: akik szeretik Dezsőt és akik becsülnék engem és igyekeznek nehéz életemet megkönnyíteni.

Mikor ezeket mondja, megtelik könynyel a szeme.

— Remélem, az Isten megírja addig, amíg újra láthatom az öcsémet. Mer' ebben az évben van a negyvenéves érettségim találkozója a református kollégiumban. Megígérte, hogy eljön Kolozsvárra...

(galó.)

tott két hatalmas, hárorzós kutya. Megállítottam egy arra haladó serdülő kisfiút, akit arra kértem: legyen segítségemre a Komárekkel való beszélgetésben.

— Béla bácsi — kiáltotta a fiu néhányszor, de senki sem jelent meg a kapuban. „Béla bácsi” nem volt ott. Közben hatalmas embertömeg gyűlt össze a kunyhó előtt és sugdolózni kezdett:

— Detektív...

— Az asszony után tetszik nyomozni? — érdeklődött tőlem az egyik menyecske a bámészkodók tömegéből.

Majd szóba elegyedtem vele és sok mindenről szereztem tudomást, ami az úgy érdekességéhez tartozik.

Eltűnt a kanárimadár

E hó 25-én délután Komárek harzi kanárimadara a legtutózkodatosabb körülmenyek közepette tűnt el a lakásból, mialatt ő a városban munkában volt, míg a felesége otthon tartózkodott. Este, mikor a férfi hazatért, életépárja csupán annyi felvilágosítást tudott adni, hogy ő is igazán nagyon bánkodik a kedvenc madara eltűnése miatt, de nem tudja, hogy miképpen történt a dolog. Férje azonban nem elégedett meg ezzel a válasszal és állítólag azzal az erőlyes utasítással tette útra nejét hazulról, hogy csak rajongásig szerett madara kíséretében merjen visszateretni.

Eltűnt az asszony is

Komárek nővére nyomban azon este el is távozott — és csak másnap délután ment haza, amikor — a szomszédok állítása szerint — férje megverte és ismét elkergette.

— Mit mondtam én neked?

Az elkeseredett nő azóta semmi életjelt nem ad magáról. Egyes szomszédok azt beszélik, hogy a Szamosba ugrott, mások pedig azt hangoztatják, miszerint Komárek Béláné felakasztotta volna magát a Hója erdőben, mert az utóbbi időben több ismerősének panaszkodott, hogy nem bírja ki férje nyersességét.

Furcsa házasság

Komárek multja egyébként igen érdekes és valami romantika is van benne. Három évvel ezelőtt összeköltözött Bálint Krisztina dicsőszenmártoni varróleányval. Fiatal neje, már az az első napokban a következő „napiparancsot” adta ki:

— Nekem mindennap 100 lejt hozol haza — mondotta. — Nem törődöm azzal, hogy varrni, koldulni fogsz, vagy mást teszel érte, csak este a 100 lejt meglegyen. Most már neked is van „választójogod”, te is cigarettázol és iszol is, akárcsak az alkoholemérgezésben elpusztult nagyapám, tehát neked is keresned kell.

A nő úgy is cselekedett. Néha dolgozott, máskor „nem tudom” mit csinált — de minden áldott este 100 lejt vitt haza — mindaddig, amíg a rendőrség észre nem vette. Végül is orvosi vizsgálatra utalták és „szegény” kórházba került.

Van még nő a világon...

A különös felfogású, fiatal iparos, mialatt életépárja a kórházban feküdt, másik nővel esküdt meg a kacagó csillagok fényénél. Talos Irma zsidói származású gyári munkásnővel — és ezzel élt az elmúlt péntek reggelig, amikor a végetes kanárimadár szétválasztotta őket.

Hogyan tűnt el a kanárimadár?

Dr. Draghiciu Aurel bünygyi igazgató intézkedésére úgy a központi nyomozók, mint a kerületi rendőrség lázas nyomozást folytatnak annak megállapítására: ismeretlen helyen rejtőzik, vagy öngyilkosságot követett el Komárek Béláné, vagy esetleg nem bünygyről van-e szó?

A nyomozás eddigi adatai és a rendőrség feltevése szerint ugyanis a kanárimadarat állítólag az iparos első vadházastársnője — aki nyolc nappal ezelőtt jött ki a kórházból — lopta el azzal a számitással, hogy ezen a réven — tudván, mennyire szereti az ő volt Bélája a kis madarat — vetélytársnőjét eljűzeti és azután újra ő kerül vissza szeretőjéhez.

Egyelőre azonban még titok, hogy hol van Komárek nő és hol a madár?

Pan János.

ÖLTÖNY,
Sliper, felöltő, nadrág
Minőség, izlés és ár jellemzi
WURZEL
férfikönfekció áruház Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 14
Meinl kávéüzlet mellett

Komárek Béla esete a két feleséggel, meg a harzi kanárrival

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Tegnap délután Komárek Béla pozsonyi születésű, Kolozsváron Masinistilor-ucca 157. szám alatt lakó villanyszerelő megjelent dr. Draghiciu bünygyi igazgató előtt és bejelentette, hogy feltevése tegnapelőtt nyomtalanul eltűnt hazulról. A jelentés szerint a fiatal asszony ruháját péntek estefelé egyik járókölő Szamos partján találta — a Schull kendergyár közelében — és állítólag elvitte volna a rendőrségre. A ruhát azonban sem a kerületknél, sem pedig a főkapitányságon nem találták

meg.
A szenzációsnak látszó ügyben a Sorok írója is kiszállt a helyszínre és a következőket állapította meg:

A titokzatos ház Komárek lakása felől nehezen kaptam felvilágosítást, mert a „fertály” lakossága „Tót” néven ismeri. A fiatal iparos ugyanis tót származású. Egyébként a negyed végén lakik kunyhónak is alig nevezhető házikóban, magas deszkakerítéssel körülvéve és teljesen elkülönítve a nagyvilágtól. A kapu be van zárva. Az udvaron veszettül uga-

Feltámadt a Kelet Al Caponeja?

(PEKING.) Kinában, a japán front mögött, egyre jobban veszélyeztetik a biztonságot és a japán utánpótlást a kínai szabadcsapatok. Hire jár, hogy a régi kínai bandavezérek, a híres rablótábornokok hivatalosan is a kínai hadsereg szolgálatába állottak és jó messzre a front mögött folytatják a kínaiak védekező háborúját. Annak is hire ke-rekedett a napokban, hogy a régi híres bandavezérek között feltűnt váratlanul Tunkho, aki valaha hírhedt volt cselekedeteiről egész Kinában és akit ki is végeztek. Nem tudja biztosan senki sem, feltámadt-e ez a Tunkho, vagy pedig fia tűnt fel a híres banditának, aki mint azt mondják, annak idején mo solyogva ment a halálba.

Kelet-Ázsia Al Caponeja

Amikor Tunkho pályájának „tetőpontján” állott, Pekingtől Nankingig Kelet-Ázsia Al Caponejának nevezték. Elszánt rablóbanda élén állott, kirabolta a gazdagokat és a zsákmány felét a szegények között osztotta szét.

Az egész kínai hadsereget mozgósították annak idején Tunkho ellen, hogy elve elfogják, bandáját pedig megsemmisítsék. Tunkho azonban rávasz ember volt, aki ügyesen kikerülte a felállított csapdákat. Ezenkívül ügyesen eltitkolta származását és bizonyos idők között mint gazdag kereskedő és ökögyműves családapa élt heteken át Inkei városában. Egy detektív azonban leleplezte a dolgot és ezzel véget ért Tunkho rávaszkodása.

Lánya esküvőjén fogták el

Tunkhot elfogták, még pedig éppen akkor, amikor legidősebb leánya menyegzőjét ünnepelte. A kínai bandavezér házat lovasezred vette körül és Tunkho, aki nem akarta megzavarni leányának boldogságát, sem az ünnepséget, minden ellenállás nélkül megadta magát. Husz óra múlva már láncra verve hevert kuancsencsi börtönében. A következő nap már el is ítélték. Le-fejezésre ítélték, mint közönséges banditát.

Van azonban Kinában egy iratlan törvény, amelynek értelmében a halálraítélt a kivégzés előtt még egyszer beszélhet az emberekhez, főként barátaihoz. Tunkho kivégzésének napján 15 ezer ember gyűlt össze a városban, hogy meghallgassa a halálraítélt utolsó szövegét.

Visszautasítja a kegyelmet

A tábornok, akit a kivégzéssel megbíztak, Tunkhóhoz fordult és kegyelmet ajánlott fel, ha az összegyűlt embertömeget nyugodt szétoszlásra bírja. És beleegyeztek abba, hogy egy másik kínai fegyházba szállítsák. Tunkho azonban lelkileg már felkészült a halálra és ezt felelte mosolyogva a tábornoknak:

— Mondd meg a nagy férfiaknak Pekingben, hogy Tunkho nem óhajt és nem akar kegyelmet.

A tábornok a méregtől vérvörösén adta ki a parancsot a kivégzésre. Tunkhonak tehát napfelkeltekor meg kellett halnia.

Ki akarja a szívét?

Kuancsencsi piacterén ment végbe a kivégzés. Tunkho megtartotta utolsó szónoklatát a tömeghez. A tábornok pedig megadta a jelet és a hóhér előlépett. Tunkho még egy füstgyűrűt eresztett hajnalba, azután kiverte pipáját, lefektette maga mellé és kíváncsian nézett a hóhérra és bárdra. Azután letérdelt és várta a halálos csapást.

A hóhér segédje, amikor Tunkho feje legördült, azonnal odaugrott a holttesthez és kivágta annak melléből szívét, azután a tömeghez fordult:

— Ki akarja egy vitéz ember szívét megvenni?

Huszezer kéz nyult a magasba. Nem tudni, kié lett Tunkho szíve, de Kinában és a kínai nagyvárosok alvilágában mindenki azt mondja, hogy Tunkho szíve feltámadt.

Az „Erdélyi Jena” multja és jelene

Régi kolozsvári polgár emlékei a 60 évvel ezelőtti városról

Szemlélődésre hajlamos ember vagyok s jártomban-keltében sokszor csodálva figyelem Kolozsvárt, ahova hosszú évekekl ezelőtt vihartépett falvélként vetett a sors. Évről-évre mind messzebbre nyújtja kezét a város. Las sánként eléri a kör-körös halmokat és néhol már fel is kuszik a lankák lejtős oldalán. Olykor — ha a Fellegvár magasából vagy a Fűvészkert vitornyából elnézem a levegőgömbbe furodó büszke tornyait, a paloták sorát, a szélesen nyújtózó újabb városrészeket, el-tűnődöm további fejlődési lehetőségein. De a jövődöt legfeljebb sejtethetjük. Tudni csak azt tudhatjuk cáfolhatatlanul, amit megéltünk és ami már elmaradt mögöttünk. A helyel-közzel még látható ódon városfal-maradványok jelzik, hogy valamikor, a Hunyadiak idejében körülbelül milyen kiterjedésű lehetett. Történelmi adatok a falak közötti életre is fényt derítenek. A századok kavargó viharai nem hagyták érintetlenül. Am arra volnék kíváncsi, hogy milyen volt itt az élet a viszonylag nyugalmas XIX. század vége felé, illetve a századforduló idején?

Út-hat évtizeddel ezelőtt...

Kiváló műveltségű régi kolozsvári polgárt vallatok az elszállt évtizedek megfakult színtartományai felől. Dr. Gyalui Farkas ny. egyetemi könyvtárigazgatót, a jeles író. Egy ideig szabadszolgát, de felvillanó pillantásán és szelid mosolyán már látom, hogy lelki szemei előtt régi emlékek légiói rajzanak.

— A tegnapi, tegnapielőtti Kolozsvár érdekelné? — kezdi aztán megadogan bólintva. — Hát jó... De látja, H. G. Wells „Időgépe, vagy Herczeg Ferenc „Sziriusza” most jól jönne, hogy visszaszállhassunk a mulba. Hiába: az 55—60 esztendő, amennyire pontos és világos emlékeim nyulnak, nagy idő. Bizony, akkor még jóval kisebb város volt Kolozsvár, mint most. Centruma — akárcsak napjainkban — a főter volt. Macskakövek borították s a környező járdákat lepényszerű, lapos, úgy nevezett patakkövek fedték. A templom körül kicsi bódék lapultak meg. Akadt közöttük emeletes is. Bizonyára ismeri azt a barokkcsoportozatot, amely a Szentpéteri templom kapuja előtt áll? Azokban a napokban, amelyekről beszélek, ez a szenteket ábrázoló szoborcsoportozat a Szent Mihály templom főbejárata előtt volt elhelyezve. A templom oldalán elnyuló térnek is más volt a képe. Az Egyetem-ucca felőli szögletében katonai épület, ugynevezett „Fővárta” volt. Előtte keményléptű szilbak rőtta a járdát le-föl. Viszont azon a helyen, ahol most a Farkas-szobor áll, a jelenlegi Karolina-téren levő obeliszk volt. Ezt tudvalevőleg I. Ferenc osztrák császár és magyar király, valamint felesége: Karolina látogatása emlékére 1817-ben készítette az akkori városi tanács. Később aztán, — de még jóval a Mátyás-szobor felállítására előtt — a város vezetősége kérvényt adott be a bécsi udvari irodához, hogy szépészeti okokból engedélyezzék az emlékoszlopnak elhelyezését. Az udvari iroda hozzájárult a kéréshez és így került az ózlop jelenlegi helyére. Értékös szobrászati alkotás a két köből készült dombormű rajta, amely a királyi pár bevonulását, illetve azt a jelenetet ábrázolja, amikor Karolina királyné alamizsnát oszt szét a szegények között. Nem ártana kijavítani, mert a domborművek egyes alakjai már erősen töredezni kezdtek.

Se vízvezeték, se járdák

— Tizenhárom-tizennégy esztendőes gyerekek volatm akkor. A városnak se vízvezetéke, se villanyvilágítása, de még csak járdái sem isen voltak. 1887-

ben kezdtek lefektetni a gázvezetékét. A pillangószárnyu gázlángok elég gyéren világították meg az uccákat. A külvárosokban meg éppen legfeljebb petróleum médsesek égtek. A színházat is gázzal világították. Néha, ismeretlen okból egyes lámpák előadás közben szinte fűlsértő nyöszörgő hangot hallattak. Ha fényesebben akartak valamit a színpadon megvilágítani, vág holdfényt kívántak elővarázsolni, görög tüzzel próbálkoztak. Elképezhető, hogy milyen tűzveszélyes volt a színház belseje. És mégis, valóságos isteni csoda, hogy soha semmiféle baj nem történt.

— Azokban az időkben a drámát kultiválták leginkább. Csak 1866-ban próbálkoztak először operettel. „Dunán apó utazása” volt a címe és Offenbach szerezte a muzsikáját. Baj lett belőle, mert az egyik sikamlós betét szövege annyira felháborította a közönséget, hogy — különösen a kollégiumi diákok — élesen tüntettek a darab ellen.

A város szellemi élete

— Élénk sajtóélet is virult már abban az időben Kolozsváron. A legkiválóbb napilap a „Magyar Polgár” című volt. K. Papp Miklós szerkesztette. Örmény származású, tehetséges ember volt, aki színdarabokkal, történelmi regényekkel is próbálkozott. Lapjában szerencsés érzékkel történelmi adatok okmányait is közölte. A másik újság a „Kelet” volt, melyet Szász Béla, Szász Endre édesapja szerkesztett. Utána Békessy Károly vette át a lapot, amely 1887-ben egyesülve a Magyar Polgárral, Petelei István, a korán elhalt kiváló író szerkesztésében, „Kolozsvári Közlöny” címmel jelent meg. Ebben az időben én már a Kolozsvári Közlöny-nél dolgoztam. K. Papp Miklós, hogy emelje lapjának nivóját: annak idején lekötötte a bécsi távirati iroda sajtójelentéseit is. Nagy dolog volt ez akkor. Asbóth Károly, a konkurrens délutáni lap szerkesztője viszont minden további nélkül átvette a Magyar Polgár drágán megfizetett távirati anyagát és mint „saját tudósítónk” közlését adta le. Papp Miklós többször tiltakozott ez ellen. S mert nem volt foganatja tiltakozásának, egyszer nagyon csunyan beugratta Asbóthot. Direkt az ő számára külön példányt készített, telve a legelképezhetetlenebb hírekkel, amit persze Asbóth mérlegelés nélkül átvett. Bele is bukott a lapja s ő maga azután eltávozott városunkból.

Az akkori írók

— Jelentős irodalmi élet is volt a hatvanas, hetvenes, nyolcvanas években Kolozsváron. Az írók közül itt éltek: Szász Gerő, E. Kovács Gyula, a kiváló színész, aki pompás verseket is írt, Hegedűs István, Dózsa Dániel (Endre apja) stb. A vidékről elég gyakran belátogatott Hory Farkas református pap, aki értékes verskötetet szolgált a magyar irodalmat. Tudni kell, hogy Hory Farkas a nagyapja volt Hory Andrásnak, a jelenlegi varsói magyar köveinek. Jelentős írók voltak még: Teleky Sándor gróf, Petőfi híres barátja, 48-as honvédezered, Moldován Gergely, Haray Viktor, Kőváry László, Gáman Zsigmond és mások.

A színház, mint nevelő intézmény

— Amint mondtam: a színházban különösen drámákat s leginkább klaszszikus írókat játszottak. Nyugodt lélekkel állíthatom, hogy az akkori idők Shakespeare előadásainak felbecsülhetetlen nevelő hatásuk volt. A színházon kívül különböző dalkörök, így például a Kolozsvári Dalkör, a Hilarya, stb. táncal egybekötött hangversenyek kel feleltették a lakosság művészeti iz-

lését és érzékét. Híresek voltak a „Nőegylet” álarcosbáljai. Farsang idején meg különösen érdekesek voltak a hus hagyókeddi álarcos körmenetek. A város költségén rendezték meg ezeket a multságokat és a Redoutból indultak el bivaly és ökrösszekereken a különböző csoportok. Pompás szórakozást nyújtottak a főiskolák által rendezett majálisok is. Az iskolaév végefelé, május idején zajlottak le ezek a multságok. Hangos volt a Bükki, a Hója, a kacagó, vidagó fiatalok jókedvétől.

A zenét sem hanyagolták el azokban az időkben Kolozsváron. A város zenekonzervatóriumát 1819-ben alapították és az hű maradt az alapítók elgondolásaihoz. Beethoven, Mozart, Haydn, Schumann, Bach állandóan műsoron szerepeltek.

A „Talpas kut” vize

— Vizben szegények voltunk. Vezeték nem volt, kutak — s bizony a külvárosokban a Szamos szolgáltatta az ivóvizet. A legjobb vizű kutnak az Óvárbán levő ugynevezett „Talpas kut”-at tartották. Pénzért vették a vizét. Egyszer aztán dr. Fabinyi Rudolf, a kiváló vegyész tanár analízálta a Talpas vizét és megállapította, hogy amoniák tartalmu. A kuttól nem messze volt ugyan is az akkori kórház. Kiderült, hogy a félredő helyek tartalma átszűrőlelt a Talpas kutba. Persze, hogy nem vásárolták többé a Talpas kut vizét. Tulajdonosa pert indított Fabinyi tanár ellen, de alul maradt, mert elutasították kártérítési követelését.

„Erdélyi Jena”

— Kolozsváron mindig sok iskola és számos tudományos intézet volt. Az én időmben az Erdélyi Múzeum Egyesület, az Egyetemi Könyvtár, valamint egyéb más, hasonló alakulatok szolgálták a tudást és a műveltséget. A 80-as évek elejétől kezdve nagy átalakuláson ment át a város. Évtizedek tárgyalásai után lebontották a főteri templom körüli bódékat, járdákat, uttáste- ket építettek. Sorra került a vízvezeték és a villanyvilágítás bevezetése is. A régi rozoga fahid helyett vashidat készítettek s újabb és újabb iskolák, egyetem, klinikai kórházak létesültek. Kolozsvár épült, szépült. A nagy történelmi orkán megrázta, de meg nem rendítette... Ami már azóta történt, azt mindenki tudja. Valamikor — számbalan közművelődési intézménye alapján — „erdélyi Jena” volt a mellékeve. Ugy látszik, ezt a jelentőségét a jövőben is meg fogja tartani.

(h. j.)

Vérraktárokat szerveznek Angliában

(LONDON.) A véradományozó szövetség a Vörös Kereszt közreműködésével hatalmas földalatti gáz- és bombabiztos vérraktárokat épített Luton, Slough, Worcester Park és Maidstone vidéki göcponokban. Az ötödik földalatti vérraktár, mely London mellett épül, már befejezéséhez közeledik. A raktárakban nagymennyiségű konzer-vált vért fognak tárolni háboru esetére, hogy vératömlesztési műtéteket lehessen a légitámadások sebesültjein végrehajtani. A vérraktárakban laboratóriumokat, vérfagyasztó-készülékeket, műtő- és váróhelyiségeket és lakásokat fognak berendezni a bennlakó orvosi- és ápolószemélyzet számára. A szövetség tagjai 1938-ban 6628 vératömlesztési műtét céljaira adományozták véruket, ami 1006-tal haladta meg az 1937-i forgalmat, 1939. első negyedében a véradományok elérték a 2005 rekordszámot.